Gemeente Aalsmeer



Kadernota 2025

Inhoudsopgave

1. Aanbiedingsbrief 4

2. Speerpunten van beleid 10

3. Uitgangspunten 14

4. Financiële paragraaf 21

4.1 Van begroting 2024 naar Kadernota 2025 21
4.2 Dekkingsvoorstellen 22
4.3 Overige ontwikkelingen 26

5. Programma 28

5.1 Sociaal domein 28
5.1.1 Overzicht mutaties 28
5.1.2 Toelichting mutaties 28
5.2 Onderwijs en ontplooiing 32
5.2.1 Overzicht mutaties 32
5.2.2 Toelichting mutaties 33
5.3 Economie en duurzaamheid 36
5.3.1 Overzicht mutaties 36
5.3.2 Toelichting mutaties 36
5.4 Openbare ruimte 37
5.4.1 Overzicht mutaties 37
5.4.2 Toelichting mutaties 37
5.5 Ruimtelijke ontwikkeling 40
5.5.1 Overzicht mutaties 40
5.5.2 Toelichting mutaties 41
5.6 Bestuur, bevolking en veiligheid 43
5.6.1 Overzicht mutaties 43
5.6.2 Toelichting mutaties 43
5.7 Overhead 46
5.7.1 Overzicht mutaties 46
5.7.2 Toelichting mutaties 46
5.8 Algemene dekkingsmiddelen 48
5.8.1 Overzicht mutaties 48
5.8.2 Toelichting mutaties 49

6 Reserves 56

7. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 59

8 Investeringen 2025 - 2028 60

8.1 Overzicht kredieten 60

8.2 Toelichting mutaties 60

9. Financiering 63

10. Bijlagen 65

10.1 Scenario's meerjarenperspectief 65
10.2 Dienstverleningsbijdrage en limitatieve lijst 68
10.3 Bijlage reserves 71

1. Aanbiedingsbrief

Aalsmeer, 21 mei 2024

Geachte raadsleden,

Voor u ligt de Kadernota 2025. In deze Kadernota verwoorden we per programma wat op hoofdlijnen de plannen en ontwikkelingen zijn die we verwachten in 2025 en verder. Zoals eerder met u afgesproken hebben wij onze ambities en andere beleidsontwikkelingen in beeld gebracht en financieel vertaald. Daarmee biedt deze Kadernota het door u gevraagde en door ons gewenste inzicht tot hoe ver onze financiële polsstok reikt en wat dat betekent voor de instandhouding van al het moois wat wij al in onze gemeente hebben, maar ook voor onze ambities om Aalsmeer in de toekomst nog mooier te maken dan het al is.

Waar zetten we voor 2025 op in?
In de aanbieding van de programmabegroting 2024 hebben wij gemeld een aantal onderzoeken te willen uitvoeren naar onder andere de benodigde investeringen en het onderhoud van de buitensportaccommodaties, het meerjaren onderhoud van de openbare buitenruimte, de toekomst van het zwembad, het integraal huisvestingsplan voor het onderwijs, alsmede de nieuwbouw van een kazerne door de Veiligheidsregio. Deze onderzoeken bevinden zich in verschillende stadia, maar de financiële impact hebben wij op hoofdlijnen in beeld. Om een integrale afweging van de inzet van de beschikbare middelen mogelijk te maken brengen wij de financiële effecten daarvan en de impact op het financieel meerjarenperspectief in beeld. Definitieve besluitvorming hierover vindt nu (nog) niet plaats. Dat doet u op het moment dat de mogelijke scenario's definitief in beeld zijn. Op zijn vroegst is dat bij de programmabegroting 2025. Voor een aantal van de in deze Kadernota opgenomen voorstellen leggen wij u op een later moment een apart raadsvoorstel voor zodra alle scenario's in beeld zijn. De hiervoor opgenomen bedragen zijn nu ter beeldvorming van de impact op de gemeentefinanciën. Uiteraard mag u ook zelf om een raadsvoorstel vragen.
In hoofdstuk 2 van deze Kadernota gaan we per programma op een aantal van deze speerpunten nader in.

De lengte van onze financiële polsstok heeft ook als consequentie dat we bepaalde zaken nu niet in deze Kadernota kunnen opnemen. U moet daarbij denken aan investeringen ten behoeve van de verdere uitvoering van de centrumvisie Kudelstaart, het verder verduurzamen van ons maatschappelijk vastgoed, de investering in het buurthuis Hornmeer en een aantal grote projecten in de buitenruimte, zoals het Raadhuisplein en de van Cleefkade. Laatstgenoemde komen in afgeslankte vorm terug. De benodigde onderzoeken voeren wij deze raadsperiode wel uit. Ook hebben we in deze Kadernota vanaf 2026 een stelpost voor nieuw beleid opgenomen, zodat ook na de afronding van het huidige college uitvoeringsprogramma mogelijk een aantal van deze projecten alsnog uitgewerkt en uitgevoerd kan worden.

Hoe gaat het nu financieel?
De voorliggende Kadernota 2025 brengt in beeld welke ontwikkelingen en voorstellen van invloed zijn op de nog op te stellen begroting 2025-2028. Het vertrekpunt voor het opstellen van de begroting 2025 is de jaarschijf 2025 uit de meerjarenbegroting 2024.

Samengevat ziet het meerjarenperspectief er na alle voorstellen uit deze Kadernota als volgt uit:

	Mutaties meerjarenraming			
	2025	2026	2027	2028
Primitieve begroting	0	-1.237	-2.571	-2.453
Raadsbesluiten huidig jaar	0	0	0	-136
Start Kadernota	**0**	**-1.237**	**-2.571**	**-2.589**

Mutaties Kadernota				
Autonome ontwikkeling	-1.416	-1.168	-1.668	-2.390
Intensivering bestaand-/ nieuw beleid	-458	1.356	137	1.337
Bestaand beleid	52	-161	-161	-137
Overige investeringen	-5	-225	-372	-1.323
Ombuigingsvoorstellen	-415	234	657	1.017
Overige dekkingsvoorstellen	2.435	2.012	2.045	1.049
Totaal Kadernota	**193**	**2.048**	**639**	**-446**
Totaal na Kadernota	**193**	**811**	**-1.932**	**-3.035**

In lijn met het advies van de VNG en in overeenstemming met de kaderbrief Financieel toezicht 2025 van de Provincie Noord-Holland hebben wij ervoor gekozen om een meerjarenperspectief te presenteren waarin de gevolgen van de korting op het gemeentefonds vanaf 2026 inzichtelijk is gemaakt. In bijlage 10.1 hebben wij in lijn met dat advies verschillende scenario's geschetst om u een beter inzicht te geven wat het betekent als het Rijk de eerder doorgevoerde korting op het gemeentefonds in tact houdt of in het kader van het sluitend krijgen van haar eigen Rijksbegroting daar nog een extra korting bovenop legt.

Uit voorgaand overzicht blijkt dat we 2025 en 2026 sluitend aan u kunnen voorleggen, maar dat vanaf 2027 we voorzien dat we aanvullende maatregelen moeten treffen indien het Rijk blijft vasthouden aan de eerder ingeslagen koers. In dat geval zullen we u moeten voorstellen het besluit te nemen om zoals het niet meer uitvoeren van medebewindstaken, de belastingen extra te verhogen of andere minder populaire, maar wel mogelijk ingrijpende maatregelen door te voeren.
Ons standpunt daarbij is dat we zoveel als mogelijk voor onze inwoners zullen blijven staan en zorg blijven aanbieden aan mensen die echt niet zonder kunnen en onze voorzieningen proberen in tact te houden. Maar dat wel duidelijk moet zijn dat de maatregelen die we dan zullen voorleggen het gevolg zijn van de keuzes die op Rijksniveau zijn gemaakt.
Het huidige perspectief benadrukt namelijk opnieuw dat Aalsmeer, net als veel andere Nederlandse gemeenten, behoefte heeft aan financiële duidelijkheid van het kabinet.
Gelukkig kunnen wij op dit moment nog zeggen dat er sprake is van een gezonde financiële positie voor de eerstkomende paar jaar. Veel gemeenten stellen hun Kadernota met meer zorgen voor de toekomst samen.

En hoewel het huidige Rijksbeleid nog steeds niet aanmoedigt om structureel aan de slag te gaan met onze maatschappelijke opgaven willen wij, net als afgelopen jaar, niet op "onze handen gaan zitten". Daarmee zouden we onze inwoners, verenigingen en ondernemers immers tekort doen. Om die reden blijven wij vooralsnog doorpakken op datgene wat nodig is voor Aalsmeer. Nog steeds met het vertrouwen dat in Den Haag de signalen over de toekomstige gemeentefinanciën serieus worden opgepakt.

Want anders dan in de landelijke media geschetst is de impact van het afschaffen van de opschalingskorting door het Rijk in haar Voorjaarsnota minder groot dan gedacht. Dit komt omdat het Rijk enerzijds een uitname doet van € 675 miljoen in 2025 om haar eigen begroting sluitend te krijgen, wat een nadelig effect heeft op de begroting van de gemeenten in 2025. Anderzijds heeft het Rijk de systematiek van compensatie die in eerste instantie in 2027 in zou gaan vervroegd naar 2024. Hierdoor alsmede door een verlaging van de groei van het gemeentefonds ten opzichte van september verdampt het effect van het afschaffen van de opschalingskorting grotendeels.
Op welke wijze de afspraken uit de Voorjaarsnota van het Rijk (€ 75 miljoen voor de Wmo in 2026 oplopend tot € 300 miljoen in 2029) over objectieve indexering en fondsvorming om daarmee een rechtvaardige risicoverdeling van de zorgkosten (Wmo) vertaald worden is nog onbekend. Het gesprek over de gewenste omvang van het gemeentefonds vanaf 2026 moet met een nieuw kabinet worden gevoerd. Want weliswaar is het gat van € 3 miljard nu een klein stukje gedicht. De resterende € 2,3 miljard betekent nog steeds een forse korting op onze belangrijkste inkomstenbron, zonder dat hier concrete zaken staan die we niet meer of minder hoeven te doen. Afgezet tegen de totale omvang van het gemeentefonds is dit nog steeds een afname van 5%.

De VNG heeft op 24 mei een Algemene Ledenvergadering (ALV) uitgeroepen om over de actuele ontwikkelingen rondom de Voorjaarsnota en de kabinetsformatie te spreken. Tijdens deze ALV spreken wij over de resolutie ‘Nieuw kabinet, gebruik en borg de kracht van het lokaal bestuur’ waarin een herijking van de kaders van de VNG-inzet voor de kabinetsformatie naar aanleiding van de kabinetsbesluiten in de Voorjaarsnota is opgenomen. Door ook gebruik te maken van ons lidmaatschap van de M50 gemeenten proberen wij ons standpunt op diverse podia kenbaar te maken. De (incidentele) maatregelen die het Rijk tot nu toe heeft getroffen maken dat wij ons zorgen blijven maken op de ontwikkeling van de budgetten binnen het Sociaal Domein (jeugdhulp en WMO). Verderop in deze Kadernota lichten wij deze zorgen nader toe.
Na de ALV en de publicatie van de meicirculaire 2024 door het Rijk informeren wij u uiteraard zo spoedig mogelijk over de uitkomsten ervan.

Gelukkig kunnen wij ook melden dat wij naar de toekomst toe ook kansen zien om zelf onze inkomsten te vergroten. U moet hierbij denken aan de vergroting van het areaal van de belastingen door o.a. een verwachte groei van het aantal toeristen en onroerende zaakbelastingen door de bouw van woningen en bedrijven. Omdat op dit moment nog onzeker is wanneer wij deze inkomsten kunnen realiseren houden wij daar nu in deze Kadernota nu nog geen rekening mee. Een toename van het aantal inwoners en woningen zorgt daarnaast ook voor een groei van het gemeentefonds. Uiteraard krijgen we deze middelen ook om de stijging van kosten door deze areaaltoename te kunnen opvangen. Daarnaast zijn we met Eigen Haard in gesprek over een aanpassing van de erfpachtvoorwaarden. Omdat we hierover nog geen overeenstemming hebben bereikt benoemen we dat hier als een kans met een mogelijk substantiële opbrengst zonder daarvoor nu al concreet bedragen te kunnen noemen.
Ook is er nog sprake van ruimte in de stelposten behoedzaamheid en loon-prijs die in de programmabegroting zijn opgenomen. Om het Rijk niet te bevestigen in haar standpunt dat een niet-onderbouwde korting op het gemeentefonds probleemloos is door te voeren, mede gelet op de risico’s die de gemeenten nog lopen als het gaat om de uitvoering van de medebewindstaken is deze financiële ruimte niet zichtbaar gemaakt in het in de voorliggend meerjarenperspectief.

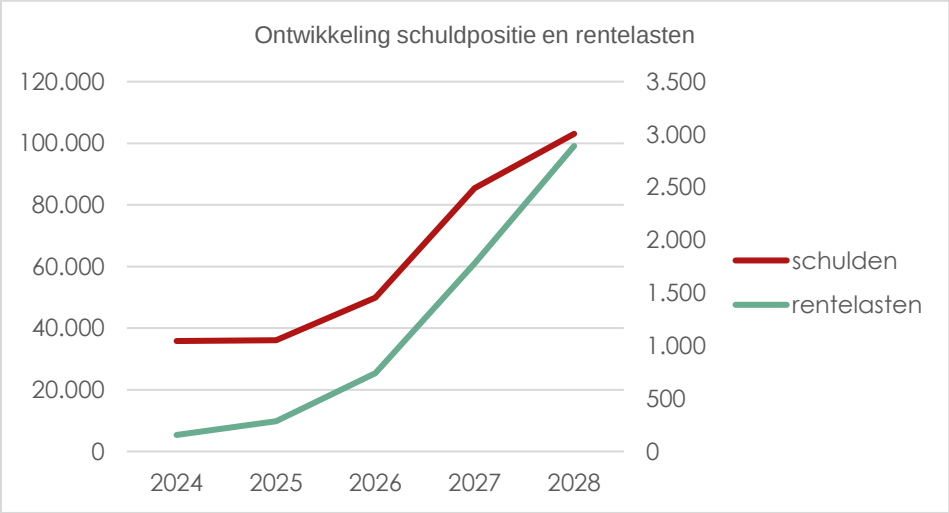
Verder hebben wij in de paragraaf dekkingsvoorstellen van deze Kadernota nog een aantal andere mogelijke opties in beeld gebracht, zoals bijvoorbeeld het opleggen van een taakstelling aan onze gemeenschappelijke regelingen. Omdat hiervoor een meerderheidsbesluit van de andere deelnemende gemeenten nodig is gaan we hiermee wel aan de slag, maar kunnen wij hieraan nu nog geen concrete bedragen koppelen. Verderop in deze Kadernota gaan we daar nader op in.

Ombuigingsvoorstellen oud-voor-nieuw
Zoals bekend hebben wij de AA-organisatie gevraagd om met ombuigingsvoorstellen te komen ter grootte van minimaal € 2,5 miljoen. Dit verzoek was enerzijds gebaseerd op de reeds in de programmabegroting 2024 opgenomen AA-claims waarvoor de AA-organisatie op grond van de samenwerkingsovereenkomst met voorstellen voor oud-voor-nieuw diende te komen en anderzijds een buffer om onze eigen gemeentelijke ambities nader invulling te kunnen geven. In deze Kadernota is een aantal concrete voorstellen daartoe opgenomen waarover wij graag met u in overleg gaan.

Vermogenspositie en financieringsbehoefte
In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de jaarstukken 2023 is ingegaan op de ontwikkeling van de weerstandsratio en de risico's. Deze zien er op dit moment nog goed uit. Voorafgaand aan de programmabegroting 2025 brengen wij onze risico's opnieuw in beeld.
Onderdeel van deze Kadernota zijn ook de financieringslasten die voortkomen uit een (toekomstige) investeringsbehoefte.

In het kader van deze Kadernota is de liquiditeitsprognose geactualiseerd, waarbij rekening is gehouden met de zowel in de 1e bestuursrapportage 2024 als in deze Kadernota 2025 opgenomen investeringsvolumes (MIP), het meerjarenprogramma Buitenruimte (MPP), de te verwachten kasstroom uit de grondexploitaties na de actualisatie van de meerjarenprognose grondexploitaties en de aflossingsverplichting op de geldleningen. Hieruit volgt dat in de komende in de komende jaren (2024-2028) in totaal nog ca. € 90 miljoen gefinancierd moet worden met nieuwe langlopende leningen. Dit is een toename van € 60 miljoen dan in de programmabegroting 2024 is opgenomen. Dit resulteert in extra rentelasten die in deze Kadernota zijn opgenomen. De belangrijkste redenen van de verwachte toename van de schulden zijn het geactualiseerde MPP en MIP.

In onderstaande grafiek is de geprognosticeerde meerjarige ontwikkeling van de schulden en de rentelasten opgenomen. Daarbij geldt dat dit op basis is van de uitgangspunten en aannames van investeren zoals deze nu in deze Kadernota zijn geschetst. De werkelijke ontwikkeling van de schuldpositie en de rentelasten is afhankelijk van het feitelijk moment van de besluitvorming over en vervolgens de uitvoering van de in deze Kadernota en het MPP opgenomen ambities.



Om een gedeelte van de stijging van de rentelasten af te toppen stellen wij u ook voor om uit de algemene reserve een bestemmingsreserve te vormen om hieruit gedurende langere tijd een deel van de rentelasten af te dekken door vrijval uit deze reserve.

In respectievelijk de paragraaf investeringen, paragraaf financiering en paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing gaan wij op bovenstaande nader in.

Ontwikkeling lokale heffingen
In de Kadernota nemen we de uitgangspunten op waarmee we onze uitgavebudgetten verhogen en onze inkomsten verhogen. De nadere uitwerking daarvan nemen we vervolgens mee in de tariefvoorstellen die we later dit jaar aan u voorleggen.
In deze Kadernota doen wij u over de voorgestelde verhoging van de tarieven een aantal belangrijke voorstellen, die wij u op deze plek onder de aandacht willen brengen:

- Wij stellen u voor om de systematiek waarmee wij onze belastingtarieven verhogen te wijzigen. De huidige systematiek voorziet in een jaarlijkse verhoging waarmee alleen het effect van de prijsinflatie wordt meegenomen in de tariefvoorstellen. Een belangrijk deel van onze begroting bestaat echter ook uit budgetten die gevoelig zijn voor de effecten van loonstijgingen. Om die reden willen wij het inflatiepercentage met ingang van 2025 voor 50% door de looninflatie en voor 50% door de prijsinflatie laten bepalen. Door de grotere loongevoeligheid van onze budgetten die niet slechts afhankelijk zijn van de loonontwikkeling van de collectieve sector stijgen de prijzen meer dan voorheen.
- Wij stellen u voor om de verhoging van de waterverblijfsbelasting met ingang van 2025 in lijn met het eerder genomen besluit te verhogen. De redenen waarom we dat doen hebben we toegelicht in de paragraaf uitgangspunten.
- Wij stellen u voor om de hondenbelasting af te schaffen en voor de gemiste inkomsten het OZB percentage evenredig te verhogen.
- In deze Kadernota is een aantal claims opgenomen die betrekking heeft op producten en diensten waarvoor wij leges in rekening brengen. Aan de AA-organisatie hebben wij gevraagd om bij de tariefvoorstellen te duiden welk gedeelte van deze kosten wij via de tarieven kunnen doorbelasten aan de afnemers van die producten en diensten.
- En tot slot stellen wij u voor om de OZB- gebruikers niet woningen gefaseerd om te zetten naar één tarief voor OZB eigenaren niet woningen. Hiermee bewerkstellingen we enerzijds een stabiele stroom van inkomsten en anderzijds stimuleert het eigenaren van niet-woningen om deze niet (te) lang leeg te laten staan. Op termijn maken we met dit voorstel de eerder gemiste inkomsten van de vermakelijkheidsretributie goed.

Meicirculaire 2024
Op het moment van opstellen van de Kadernota is de meicirculaire van het Rijk nog niet ontvangen. Deze cijfers zijn dan ook niet in deze Kadernota verwerkt.
Zodra de meicirculaire er is worden de financiële consequenties voor Aalsmeer uitgewerkt en in een apart raadsvoorstel aan u toegestuurd, zodat u de uitkomst van de meicirculaire bij de voorbereidingen over deze nota kunt betrekken.
Vooruitlopend op de meicirculaire 2024 is in deze nota wel een voorschot op de uitkomst van de meicirculaire 2024 genomen. Dit voorschot hebben wij gebaseerd op de eerdergenoemde Voorjaarsnota 2024 van het Rijk en de uitkomsten van de september- en decembercirculaire 2023. Een nadere toelichting hierop vindt u verderop in deze nota.

Beslispunten Kadernota 2025

Uit deze Kadernota volgt een aantal beslispunten die hieronder zijn opgenomen:

1. In te stemmen met de financiële uitgangspunten zoals opgenomen in hoofdstuk 3 van deze Kadernota bij de verdere uitwerking van de programmabegroting 2025 en het meerjarenperspectief, inclusief.

a. Wijziging van het inflatiepercentage belastingen van 100% obv IMOC naar 50% loon en 50% IMOC.

b. Het afschaffen van de hondenbelasting en een evenredige verhoging van de OZB vanaf 2025.

c. Het gefaseerd opnemen van de OZB niet-woningen gebruikers naar OZB niet-woningen eigenaren zodanig dat dit in overeenstemming is met een recente rechterlijke uitspraak en daarmee het voorkomen van leegstand en stabiliteit van de inkomsten OZB niet-woningen wordt bewerkstelligd.

d. De verhoging van de tarieven waterverblijfsbelasting met ingang van 2025 door te voeren in lijn met het eerder genomen besluit van de raad in de programmabegroting 2023.

e. Aan de AA-organisatie te verzoeken voor de programmabegroting 2025 in beeld te brengen welke aanvullende tariefsvoorstellen kunnen worden voorgelegd gelet op de kostendekkendheidspercentages uit voorgaande P&C documenten en de claims die in deze Kadernota zijn opgenomen.

2. In te stemmen met de financiële mutaties zoals opgenomen in hoofdstuk 5 (sub 5.1 tot en met sub 5.8) van deze Kadernota en de begroting 2025-2028 overeenkomstig te wijzigen.

3. Kennis te nemen van het verloop van de reserves zoals toegelicht in hoofdstuk 6 en bijlage 10.3 van de Kadernota 2025; en

a. Tot het instellen van twee nieuwe bestemmingsreserves, te weten rentelasten externe financiering en aanpassingen gemeentehuis zoals nader toegelicht in hoofdstuk 6 van de Kadernota 2025.

b. Tot het bijstellen van de kaders van de egalisatiereserve Sociaal Domein, zoals benoemd in hoofdstuk 6 van de Kadernota 2025

c. na besluitvorming over en gereedkomen van de nieuwbouw van de brandweerkazerne de resterende boekwaarde af te boeken en ten laste van de algemene reserve en de reserve kapitaallasten te brengen.

d. na besluitvorming over en gereedkomen van de nieuwbouw van het zwembad de Waterlelie de resterende boekwaarde af te boeken en ten laste van de algemene reserve te brengen.

4. De investeringen 2025, zoals opgenomen in hoofdstuk 8 voor besluitvorming voor te leggen tegelijk met de besluitvorming over de programmabegroting 2025. De investeringen uit de jaarschijf 2026 en verder zijn ter kennisname.

Na besluitvorming worden de in deze kadernota opgenomen voorstellen in de programmabegroting 2025 meenemen in de nog op te stellen programmabegroting 2025 die u vervolgens begin november vaststelt.

Tot slot

Tegelijkertijd met deze Kadernota wordt u de jaarstukken 2023, Meerjarenprognose grondexploitaties 2024, 1e bestuursrapportage 2024 en het Meerjarenplan Buitenruimte 2024-2027 ter besluitvorming voorgelegd. Al deze documenten tezamen zorgen voor een compleet beeld over datgene wat we al gedaan hebben, aan het doen zijn en gaan doen.

Wij realiseren ons dat wij u nu een omvangrijk en impactvol document ter beraadslaging voorleggen, maar vertrouwen erop dat u daarin de juiste keuzes weet te maken met een blik op de toekomst van Aalsmeer.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Aalsmeer

2. Speerpunten van beleid

Programma 1 Sociaal Domein



Aalsmeer wil een samenleving waarin inwoners zich gezien voelen, naar elkaar omkijken, zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen en zorg en hulp krijgen als dit nodig is. Zo kunnen ze naar vermogen mee doen aan onze samenleving. Om dit doel te bereiken heeft Aalsmeer in de Strategienota Sociaal Domein drie kernopgaven geformuleerd, (1) gezond en gelukkig leven makkelijker maken, (2) kansengelijkheid vergroten en (3) bestaanszekerheid bevorderen. Deze zijn uitgewerkt in tien ambities met diverse onderliggende acties. Een deel van deze acties omvat het opstellen van praktische uitvoeringsplannen en het uitvoeren hiervan in 2024 en 2025.De acties uit het CUP hebben we opgenomen in de Strategienota Sociaal domein. Eind 2025 evalueren we de nota, zodat we onze ervaringen kunnen meegeven voor een nieuwe bestuursperiode.
In de College Agenda ‘Samen werken aan Aalsmeer 2022-2026’, is ook budget vrijgemaakt voor het opzetten en uitvoeren van een programma arbeidsmigranten. Dit programma is breder dan alleen het sociaal domein en kijkt naar informatievoorziening, zorg, ondersteuning en goed werkgeverschap en andere aspecten waar arbeidsmigranten in Aalsmeer mee te maken hebben. Ook in 2025 geven we uitvoering aan dit programma. De programmalijnen waarlangs we dit oppakken zijn vastgelegd in de procesnotitie arbeidsmigranten.
Daarnaast richten we ons in 2025 op de verdere uitvoering van de participatievisie die recent door u is vastgesteld en de woon-welzijn-zorgvisie die we in 2024 nog opstellen, waarbij we uiteraard de eerste leerervaringen betrekken.



Programma 2 Onderwijs en ontplooiing

Wij vinden het belangrijk dat elk kind zich moet kunnen ontplooien, gezond en veilig moet kunnen opgroeien en recht heeft op goed onderwijs. Dit vraagt om kwalitatief goede gebouwen, passend onderwijs voor ieder kind en goede aansluiting tussen het onderwijs, (preventieve) jeugdhulp en basisvoorzieningen op het gebied van kunst, cultuur, sport en welzijn.
In 2024 heeft de gemeenteraad het integraal huisvestingsplan onderwijs 2024-2039 vastgesteld. In deze Kadernota vragen wij voor het onderzoek naar een robuuste school in Kudelstaart en het locatieonderzoek voor de huisvesting van Taalsmeer in totaal € 320.000 aan.
Wij streven naar een passend en toereikend aanbod van sport- en beweegvoorzieningen. Uit het recent opgestelde meerjarenonderhoudsplan (MJOP) van de buitensportaccommodaties is gebleken dat de komende jaren een aantal sportaccommodaties moet worden vervangen. In lijn met ons vigerend beleid doen we dat als uitstel niet langer verantwoord is. In deze Kadernota houden we er financieel wel rekening mee dat vervanging van een groot gedeelte van de basisinfrastructuur buitensport op korte termijn (1 tot 4 jaar) aan de orde is.
Een ander onderwerp dat speelt is de situatie rondom de eigendomsrechten van de sportverenigingen in de buitensport. De komende periode volgt over dit onderwerp een onderzoek in opdracht van de gemeente.

Hetzelfde geldt voor het zwembad. In de presentatie in de commissie van afgelopen maart hebben wij u meegenomen in de eerste onderzoeksresultaten. Uitkomst is dat renovatie van het huidige zwembad niet meer aan de orde is. Voor het behouden van een zwemvoorziening voor Aalsmeer is nieuwbouw het enige alternatief. In de loop van 2024 werken we dit verder uit met de intentie om eind 2024 een raadsbesluit te kunnen voorleggen. De nieuwbouw van een zwembad is een traject van meerdere jaren.
In de loop van 2024 leggen we uw raad ook de nieuwe bibliotheekvisie voor ter besluitvorming. Hierin zijn de nieuwe wettelijke eisen verwerkt, die per 1 januari 2025 aan bibliotheken worden gesteld. Deze visie voeren we in 2025 uit.



Programma 3 Economie en duurzaamheid

Het versterken van de economische en toeristisch-recreatieve structuur in Aalsmeer is in de Agenda Economie, Recreatie en Toerisme als hoofddoel voor de lange termijn neergelegd.
De gebiedsvisie van Schinkelpolder zal in 2024 richting moeten geven voor de ontwikkeling van dit bedrijfsterrein. Ook bedrijfsterrein Hornmeer zal worden aangepakt.
Een van de zaken waarvoor we ons ook in 2025 inzetten en waarvoor middelen zijn opgenomen in ons college uitvoeringsprogramma is de ontwikkeling van de Westeinderscheg. In 2025 wordt deze ruimtelijke drager verder benut om de omgeving van Aalsmeer een kwalitatieve impuls te geven. Het verbeteren van de verblijfskwaliteit in voormalige teeltgebieden, een verdere vergroening en verbinding met de bestaande groenstructuren zijn thema's die in projectvorm zullen worden opgepakt. In het college uitvoeringsprogramma is hiervoor cofinancieringsbudget opgenomen.
Ook streven we naar een gezonde en duurzame leefomgeving. Duurzaamheid is een thema dat in alle plannen en werkwijzen moet worden opgenomen. In 2024 is gestart met het opstellen van een duurzaamheidsagenda.
Met de door het Rijk beschikbaar gestelde CDOKE middelen (tijdelijke regeling voor uitvoering van klimaat en energiebeleid) geven we invulling aan het bereiken van de doelen uit de Klimaatwet. In de (hernieuwde) begrotingsparagraaf duurzaamheid en klimaat komen we terug op datgene wat we in 2025 willen bereiken. In het 3e kwartaal ontvangt de raad het masterplan energie en in het 4e kwartaal het duurzaamheidsagenda ter besluitvorming.



Programma 4 Openbare ruimte

Ook in 2025 wordt ingezet op een buitenruimte waarvan het kwalitatieve beheer op orde is.
In 2024 vindt een evaluatie plaats van het onderhoud van de openbare buitenruimte. In 2025 loopt het contract met de Meerlanden af en deze dient Europees te worden aanbesteed.
Onderdeel van het programma openbare ruimte is ook de uitvoering van het Meerjarenprojectenplan (MPP) Buitenruimte. Tegelijk met deze Kadernota stelt u het voorstel daartoe vast. De zogenaamde "knip" in de Burgemeester Kasteleinweg en het opknappen van het Raadhuisplein, van Cleefkade en de Uiterweg zijn hierin meegenomen.

In 2024 worden naar verwachting het Verkeerscirculatieplan en de parkeernota vastgesteld. Hieruit komen in 2025 werkzaamheden op het gebied van gebiedsontwikkeling, mobiliteit en parkeren voort.



Programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling

Op het gebied van wonen en het beschikbaar houden van de woningvoorraad voor Aalsmeerders zijn de afgelopen jaren al diverse maatregelen genomen zoals de introductie van de opkoopbescherming. Met de uitvoering daarvan gaan we verder. Daarnaast is de verwachting dat de invoering van de Omgevingswet ook nog wel een aantal jaren onze aandacht zal blijven vragen. Uit diverse onderzoeken is gebleken dat de invoering van deze wet, in tegenstelling tot datgene wat het Rijk heeft gesteld, niet budgetneutraal kan plaatsvinden. Door een langere invoeringsperiode (waarvoor het Rijk incidenteel middelen beschikbaar heeft gesteld) verwachten wij dat het enkele tientallen jaren kan duren voordat er sprake zal zijn van een terugverdienmoment. Wij willen de regeldruk verminderen door onder andere meer gebruik te maken van meldingen en het verruimen van vergunningvrije bouwwerken. Het verminderen van regeldruk willen we door laten klinken in de actualisering van de omgevingsplannen.
Eind 2023 is gestart met de participatie voor de gebiedsvisie Kudelstaart. In 2024 wordt deze visie voor besluitvorming aangeboden. In de daaropvolgende jaren kan stapsgewijs invulling worden gegeven aan de uitvoering van deze visie.
In 2024 is ook gestart met het opstellen van de Omgevingsvisie. Met deze visie wordt de beoogde toekomst van Aalsmeer beschreven. De visie zal na besluitvorming leidend zijn in de ontwikkeling van Aalsmeer.
2025 is ook het jaar waarin we aan de slag gaan met ons maatschappelijk vastgoed. Naast de renovatie van het dak van Bloemenlust treffen we ook maatregelen om in geval van calamiteiten vanuit ons raadhuis te kunnen blijven functioneren. Samen met de Veiligheidsregio komen we tot een scenario om ook de brandweerkazerne weer op een niveau te krijgen waarmee we ook naar de toekomst toe aan de wettelijke eisen inzake de brandweerzorg kan blijven worden voldaan.
Het verminderen van de overlast (gezondheid en geluid) van Schiphol vraagt in deze Kadernota niet om een intensivering van budget, maar heeft vanzelfsprekend onze continue aandacht.
Ook richten wij ons op de ontwikkeling van woningbouw in o.a. De Tuinen van Aalsmeer, Westeinderhage,, Oosteinderdriehoek en de Hornmeer en de ontwikkeling van het bedrijventerrein Greenpark.



Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid

In de tweede helft van 2025 evalueren we samen met het college van Amstelveen gezamenlijk het verloop van de samenwerkingsafspraken. Voor 1 januari 2026 maken wij afspraken voor de periode 2027-2030 zodat deze vastliggen voordat in het voorjaar van 2026 verkiezingen plaatsvinden. Eventuele kosten die wij in het kader van deze evaluatie moeten maken dekken wij uit het door de raad eind 2021 beschikbaar gestelde transitiebudget.
Hiervoor is onder programma 5 al ingezoomd op de ontwikkelingen rondom de brandweerkazerne.

De lokale thema's ondermijning, arbeidsmigranten, waterveiligheid en jeugdaanpak hebben ook in 2025 onze aandacht naast de speerpunten uit het regionaal veiligheidsplan dat loopt tot en met 2026.
In 2025 verwachten we een grote sprong in het aantal af te geven reisdocumenten. Dit is het gevolg van de wetswijziging in 2014 toen de geldigheidsduur van de documenten werd aangepast van 5 naar 10 jaar waardoor er tussen 2019 en 2024 relatief weinig nieuwe documenten werden aangevraagd.



Programma 8. Algemene dekkingsmiddelen

Het programma 8 Algemene dekkingsmiddelen bestaat uit de inkomsten die de gemeente ontvangt uit de algemene uitkering uit het gemeentefonds, de onroerende zaakbelastingen, overige belastingen (zoals forensenbelasting en hondenbelasting) en de lasten en baten uit hoofde van de gemeentelijke financieringsfunctie.

In de aanbiedingsbrief is ingegaan op de consequenties van het inmiddels algemeen bekende ravijnjaar en, in relatie daarmee en de AA-claims, de in deze Kadernota opgenomen voorstellen voor ombuigingen die in 2025 hun beslag krijgen.

De gemeentelijke belastingen worden jaarlijks verhoogd met de indexatiepercentages.
Het voorstel daarvoor vindt u in hoofdstuk 3 Uitgangspunten van deze Kadernota.

Op de website 'waar staat je gemeente' kunt u voor diverse thema's waaronder de gemeentefinanciën Aalsmeer vergelijken met iedere andere Nederlandse gemeente. Zie voor meer informatie: Dashboard - Gemeentefinanciën - Aalsmeer (waarstaatjegemeente.nl).

3. Uitgangspunten

Bij het opstellen van de begroting 2025 en het meerjarenperspectief 2026 - 2028 worden financiële uitgangspunten gehanteerd. De gevolgen van deze uitgangspunten zijn onderdeel van de mutaties in deze Kadernota. In dit hoofdstuk zijn de uitgangspunten opgenomen voor de indexatie van de lonen, prijzen, subsidies en bijdrage van gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast zijn de uitgangspunten voor het tarievenbeleid opgenomen.

Indexatie

De conform bestaand beleid gehanteerde systematiek voor de compensatie houdt het volgende in:

1. Voor een duurzaam reëel begrotingsbeeld is het van belang dat zowel de uitgavenbudgetten als de inkomstenbudgetten worden aangepast voor nominale ontwikkelingen (inflatie, c.q. loon- en prijsontwikkelingen).
2. Uitgangspunt is een onderscheid tussen loongevoelige en prijsgevoelige budgetten in de begroting. De loonontwikkeling wordt verwerkt conform de CAO-maatregelen en de mutatie van de sociale lasten. De prijsontwikkeling wordt verwerkt op basis van de door het CPB periodiek gepubliceerde prijsindex voor de materiële overheidsconsumptie (IMOC), een hiervoor gangbare index.
3. De (output)subsidies vallen onder loon- en prijsgevoelige budgetten.
4. Er vindt geen nacalculatie plaats over het achterliggende jaar. Bijstelling van een budget die het gevolg is van een te hoge of lage indexatie vindt plaats als autonome ontwikkeling in een eerstvolgend P&C document (bestuursrapportages lopende boekjaar, Kadernota meerjarige ontwikkeling).
5. Aan de inkomstenkant geldt dat een bijstelling van tarieven plaatsvindt. Het uitgangspunt bij de heffingen en retributies is dat deze maximaal kostendekkend zijn. Voor de belastingen volgen we de inflatie.

Een beperkt aantal begrotingsonderdelen kent een eigen, afwijkend regime. Dit betreft met name de verhuur van gebouwen/accommodaties door de gemeente. Dit is een eigenstandige, bedrijfsmatige activiteit. De jaarlijkse huuraanpassing is, conform de bepalingen in de huurcontracten, gekoppeld aan de ontwikkeling van het C.B.S.-prijsindexcijfer uit het voorafgaande jaar.

Lonen

Uitgangspunt is dat de lonen worden geraamd op basis van de geldende CAO verhoogd met een opslag voor sociale verzekeringen. Indien er geen CAO is gaan we uit van de indexatiecijfers lonen zoals deze door het Centraal Economisch Planbureau (CEP) (meerjarig) zijn afgegeven.

De looptijd van de huidige CAO is tot en met 31 maart 2025. Om die reden is in de samenvattende tabel de meerjarige prognose zoals afgegeven voor door het CEP, februari 2024 opgenomen, gecorrigeerd voor het overloopeffect vanuit 2024. Daarnaast nemen we een trendmatige stijging op voor sociale lasten van 0,5%. In totaal is de loonstijging voor 2025 daarmee 4,9%. Voor 2026 en verder volgen we het CEP + 0,5% sociale lasten.

Prijzen

De meerjarenraming is gebaseerd op lopende prijzen. Dit betekent dat de relevante uitgavenbudgetten meerjarig worden verhoogd met het verwachte inflatie percentage. Aalsmeer hanteert voor de inflatieverwachting de prijsindex materiële overheidsconsumptie (IMOC). We gebruiken daarvoor de stand van de verwachtingen uit het CEP per februari van het huidig jaar. Deze raming is meerjarig en wordt derhalve ook meerjarig toegepast in de begroting.

OVA gevoelig

Vanuit de Jeugdwet en de Wmo zijn gemeenten verantwoordelijk voor het betalen van reële tarieven aan zorgaanbieders. De kosten hiervoor worden elk jaar geïndexeerd. Er bestaan verschillende regimes van

indexatie in het sociaal domein. De VNG adviseert gemeenten de OVA-percentages toe te passen. Het Rijk gebruikt het OVA-percentage om de tarieven in de Zvw en de Wlz te indexeren. Aangezien zorgaanbieders vaak zorg in meerdere zorgdomeinen leveren, is het voor hen van belang dat de tarieven in de verschillende zorgdomeinen zoveel mogelijk op dezelfde manier worden geïndexeerd.
In lijn met de hierover opgenomen bepaling in de op 2 december 2022 door de ALV-VNG algemeen verbindend verklaarde Contractstandaarden Jeugd (voor Wmo zijn deze in ontwikkeling) adviseert de VNG de gemeenten daarom de navolgende indexatie aan te houden: 90% Overheidsbijdrage arbeidsontwikkeling (OVA) en 10% Prijs particuliere consumptie (PCC). Is deze indexatie in voorgaand jaar lager gecalculeerd dan vindt nacalculatie plaats. Het OVA-percentage voor 2025 en verder is in de samenvattende tabel apart opgenomen.

Indexatie deelnemersbijdrage gemeenschappelijke regelingen
Basis voor de raming is de door het Algemeen Bestuur vastgestelde bijdrage voor Aalsmeer die is opgenomen in programmabegroting van de gemeenschappelijke regeling (GR). Ook eventuele meerjarige verwachtingen van de GR nemen we over. Ontbreken die gegevens dan indexeren we de aangegeven kosten meerjarig een gewogen gemiddelde van de loon (80%)- en prijsindex (20%).
Gelet op het ravijnjaar 2026 onderzoeken wij de mogelijkheden om samen met de andere gemeenten ook aan onze gemeenschappelijke regelingen een taakstelling op te leggen.

Subsidies
Basis voor de indexatie van de subsidies zijn de op hele getallen afgeronde percentages die van toepassing zijn op de heffingen en de deelnemersbijdrage gemeenschappelijke regelingen.

Indexatie 2025 dienstverleningsbijdrage Amstelveen
De indexering voor de dienstverleningsbijdrage Amstelveen bedraagt voor 2025 4,25%, incl. nacalculatie 2024 (betreft nacalculatie 2024 -/- 0,82%, index 2025 5,11%). In de samenwerkingsovereenkomst is afgesproken hoe de indexering wordt vastgesteld.

Rente omslagpercentage
In afwijking van voorgaande jaren geldt, als gevolg van de notitie rente 2023 van de commissie BBV, voor de toerekening van rente aan grondexploitaties als aan vaste activa een zelfde systematiek: het rente omslagpercentage. Dit percentage wordt bepaald door de rentelasten en rentebaten over de externe financiering door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa en de voorraad grondexploitaties. De rente voor projectfinanciering wordt niet meegenomen in de omslagrente.
Aalsmeer kent een integrale financiering. Hierbij bestaat er geen direct verband tussen een bepaalde investering en het aantrekken van financieringsmiddelen (zoals bij projectfinanciering). Door de lage gemiddelde rente op de opgenomen geldleningen is het rente omslagpercentage vooralsnog bepaald op 0,1%.

Tarievenbeleid

Belangrijkste uitgangspunten voor het gemeentelijk tarievenbeleid zijn:
- Het toepassen van een jaarlijkse indexering voor loon- en prijsontwikkeling, indien wettelijk toegestaan;
- Het hanteren van maximaal kostendekkende tarieven;
- Terughoudendheid ten aanzien van verhoging lokale lastendruk.

Belastingen

Woonlasten 2024

Eind maart is de jaarlijkse COELO-Atlas voor de lokale lasten verschenen.

Belangrijkste referentie is het woonlastenbedrag voor een meerpersoonshuishouden in een koopwoning met de gemiddelde gemeentelijke WOZ-waarde. In Aalsmeer stijgt dit woonlastenbedrag in 2024 met 4,7%. Dat is lager dan het landelijk beeld: een stijging van 6,1%.

Landelijk stijgt de OZB met 5,9% (Aalsmeer 3,9%) , de afvalstoffenheffing met 6,1% (Aalsmeer 11%) en de rioolheffing met 5,6% (Aalsmeer 4%). Landelijk gezien staat Aalsmeer daarmee op de 269e plaats van de 342 gemeenten (2023: 277e plaats). De gemeente op nummer 1 is de gemeente met het laagste gemiddelde woonlastenbedrag. Landelijk is het gemiddelde woonlastenbedrag in 2024 € 994, in Aalsmeer is dat € 1.089.

De ontwikkeling van de woonlasten in vergelijking met de omringende gemeenten in 2024 is als volgt:

Woonlasten eigenaar woning	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Aalsmeer	830	880	891	920	1.040	1.089
Amstelveen	720	756	784	881	900	974
Amsterdam	645	656	761	837	921	944
Diemen	783	815	834	942	970	1.070
Haarlemmermeer	836	759	809	851	860	993
Ouder-Amstel	823	844	887	976	999	1.038
Uithoorn	819	841	858	952	992	1.066
Kaag en Braassem	884	891	954	1.037	1.082	1.152
Nieuwkoop	915	952	966	1.051	1.086	1.149

Bovenstaande gaat over het “bruto-woonlastenverhaal”: Wat betaalt de burger in onze gemeente?

Een andere uitkomst is het “netto-woonlastenverhaal”: Wat houdt de gemeente hieraan over?

De uitkomsten tussen deze twee verschillen van elkaar, omdat in de verdeling van het gemeentefonds rekening wordt gehouden met een verevening van de eigen belastingcapaciteit: gemeenten met hoge WOZ-waarden worden geacht via hogere ozb-inkomsten zelf meer te kunnen bijdragen aan de bekostiging van het gemeentelijke voorzieningenniveau dan gemeenten met lage WOZ-waarden. Zij ontvangen een lagere algemene uitkering.

Van de € 1.089 bruto woonlasten (die de gemiddelde burger betaalt) houdt Aalsmeer er na verevening via het gemeentefonds € 1.027 over. Aalsmeer kent een gemiddeld hogere WOZ-waarde en de verevening betekent een herverdeling vanuit Aalsmeer naar andere gemeenten met een lagere WOZ-waarde.

De jaarlijkse hertaxatie WOZ is dus van belang voor de berekening van de OZB-tarieven en voor de hoogte van de algemene uitkering. De doorwerking van de gemiddelde landelijke WOZ-ontwikkeling in de algemene uitkering maakt onderdeel uit van de meicirculaire gemeentefonds. In de paragraaf lokale heffingen van de jaarstukken 2023 hebben we het aandeel van de OZB dat de gemeente zelf houdt over meerdere jaren in beeld gebracht.

Ontwikkelingen per belasting

Onroerende zaakbelastingen

OZB woningen

De OZB opbrengsten (exclusief areaal uitbreiding) worden meerjarig verhoogd met materiële overheidsconsumptie (IMOC). We gebruiken daarvoor de stand van de verwachtingen uit het Centraal Economisch Plan (CEP) per februari van het huidig jaar. Om deze extra opbrengst te realiseren dient het tarief jaarlijks te worden aangepast aan de waardeontwikkeling van het onroerend goed in Aalsmeer. Het

indexeren van de OZB-opbrengst betekent dat het gemiddelde aanslagbedrag voor de burger stijgt met een inflatiecorrectie. Een sterkere stijging van de WOZ-waarden leidt niet tot een hogere aanslag voor de burger en evenmin tot extra inkomsten voor gemeente.

De afgelopen jaren was het uitgangspunt dat de onroerende zaakbelastingen alleen met het prijsinflatiecijfer werden gecorrigeerd. Consequentie hiervan is dat de gemeente minder vergoeding voor de stijging van de gemeentelijke kosten uit de OZB eigenaren woningen ontvangt dan haar kosten stijgen. Onderdeel van de gemeentelijke kosten zijn namelijk ook de correctie van de lonen. Behalve dat we het effect daarvan terugzien op de eigen apparaatskosten heeft dat ook impact op de tarieven/ bijdragen die van gemeenschappelijke regelingen en zorgaanbieders doorbelast krijgen. Ca. 50% van de gemeentelijke begroting bestaat uit kosten die loonkostengevoelig zijn. Het voorstel is daarom om met ingang van 2025 voor de indexatie van de belastingen het uitgangspunt te hanteren 50% loon en 50% prijs (IMOC). Het tarief in 2025 stijgt voor inflatie in plaats van met 2,2% dan met 3,5%. In de samenvattende tabel onderaan deze paragraaf is dat (gewijzigde) uitgangspunt opgenomen.

<u>OZB niet woningen</u>
In de begroting 2022 is op basis van de motie RAP voor het tarief van de OZB Niet-woningen nader uitgewerkt om in drie jaar tot een regionaal gemiddelde te komen. Voor belastingjaar 2025 betekent dit dat de opbrengst naast de inflatiecorrectie aanvullend wordt verhoogd op basis van dit besluit, waarbij rekening wordt gehouden met de stijging van de WOZ-waarde. Bij het tariefvoorstel 2025 komt dit terug.

<u>OZB gebruiker niet-woningen</u>
In Nederland zijn er inmiddels 10 gemeenten die het tarief OZB gebruiker niet-woningen hebben afgeschaft en de hierdoor gemiste opbrengsten hebben gecompenseerd door het tarief OZB eigenaren niet-woningen overeenkomstig te verhogen. Het voorstel is om ook in Aalsmeer de OZB gebruikers niet-woningen gefaseerd om te zetten naar de OZB eigenaren niet woningen om hiermee verhuurders te stimuleren panden minder lang leeg te laten staan en een stabiele stroom aan gemeentelijke belastinginkomsten te genereren. Het heffen bij uitsluitend de eigenaren van niet-woningen is op grond van artikel 220 Gemeentewet toegestaan.
Ook is deze maatregel een stimulans voor huurders in het midden en kleinbedrijf, omdat zij niet meer (rechtstreeks) worden aangeslagen. Met het omzetten van de OZB gebruikers niet woningen naar eigenaren niet-woningen is de systematiek van belasten van bezit verder gelijk aan die van de OZB woningen. In lijn met een recente rechterlijke uitspraak mag omzetting echter niet in één jaar plaatsvinden. Het voorstel is om dit in vier jaar uit te voeren (start in 2025).

Hondenbelasting
Aalsmeer is één van de 120 gemeenten die in 2024 nog hondenbelasting int (één van de 13 in Noord Holland). Een landelijke motie tot het afschaffen ervan heeft het eerder niet gehaald. Wel blijft dit onderwerp met enige regelmaat op de politieke agenda terugkomen. In Aalsmeer is hondenbelasting geen doelbelasting, dat wil zeggen dat er niet op jaarbasis wordt bepaald welke kosten maken als gevolg van hondenbezit. Daarnaast is er in het buitengebied relatief weinig sprake van hondenoverlast omdat deze zich vooral op het eigen erf bewegen. Maatschappelijk wordt hondenbelasting als vervelend beschouwd.
Aalsmeer int aan hondenbelasting jaarlijks € 108.000. Dat is 1,75% van de OZB woningen of 0,85% van de totale OZB opbrengsten (woningen en niet-woningen). De inkomsten nemen de laatste jaren af.
Het voorstel is om de hondenbelasting af te schaffen en de onroerende zaakbelastingen met een evenredig percentage te verhogen.

Toeristenbelasting

In 2024 bedraagt het tarief voor de toeristenbelasting € 3,65 per overnachting (€ 1,80 voor mobiel kampeeronderkomen). Dit tarief ligt iets boven het Noord-Hollands gemiddelde van € 3,29 maar iets onder het landelijk gemiddelde van € 3.73 per nacht. Hiermee is Aalsmeer nog steeds een aantrekkelijke gemeente voor toeristen die niet persé in Amsterdam, Haarlemmermeer of Zaanstad willen overnachten. De tarieven in de referentiegemeenten bedragen:

Tarieven verblijfskosten in omliggende gemeenten									
	Amsterdam	**Haarlem-mermeer**	**Utrecht**	**Zaanstad**	**Den Haag**	**Ouder-Amstel**	**Oostzaan**	**Zand-voort**	**Amstel-veen**
Prijs per persoon per nacht	12,5% van overnachtingsprijs	6,29%	7%	€ 7,54	€ 6,00	€ 9,50	€ 4,65	€ 3,30	€ 4,45

Conform het hiervoor onder OZB woningen voorgestelde aangepaste beleid wordt het tarief in de programmabegroting 2025 met 3,5% verhoogd.

Watertoeristenbelasting (waterverblijfsbelasting)

Op 21 december 2023 is de uitvoering van een eerder door de raad genomen besluit om de watertoeristenbelasting te verhogen van € 1,53 naar € 2,85 met een amendement verworpen en is het tarief gesteld op € 1,61. Daarbij is door een indienende raadsfractie aangegeven bij de Kadernota 2025 verdere afwegingen te willen maken ten aanzien van dit tarief. Als gevolg van dit amendement mist de gemeente in 2024 € 258.800 aan inkomsten.

Een nadere analyse van de tarieven waterverblijfsbelasting in Nederland levert het volgende beeld (bij het bepalen van de gemeenten is gekeken naar gemeenten die groot water binnen gemeentegrenzen hebben liggen):

Tarieven verblijfskosten in omliggende gemeenten									
	Aalsmeer	**Edam-Volendam**	**Haarlemmermeer**	**Alkmaar**	**Kaag en Braassem**	**Ronde Venen**	**Enkhuizen**	**Medemblik**	**Bergen (L)**
Watertoerist	€ 1,61	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	va 2025	€ 1,70	€ 2,70	€ 1,97	€ 1,35
Toerist (camping)	€ 1,80	€ 1,45	6,29%	€ 1,36	va 2025	€ 1,70	€ 2,70	€ 1,97	€ 1,35
Toerist	€ 3,65	€ 3,40	6,29%	€ 2,73	va 2025	€ 3,10	€ 2,70	€ 1,97	€ 1,35

Opvallend is dat veel gemeenten deze belasting (nog) niet hebben ingevoerd, maar dat degenen die dat wel hebben de tarieven gelijk hebben getrokken. Ook zijn er gemeenten die de watertoeristenbelasting wel al hebben ingevoerd, maar daarvoor andere maatstaven hanteren zoals de lengte van de boot. Voorbeeld hiervan is de gemeente Loosdrecht

NB. Daar waar verschillen bestaan tussen de toeristenbelasting tussen “camping” en “hotel” heeft dit geen relatie met het feit dat al dan niet een eigen slaapplaats wordt meegebracht (immers er wordt gebruik gemaakt van dezelfde voorzieningen), maar dit verschil in tarief is gebaseerd op de proportionaliteitsgedachte, waardoor ook degenen met een minder ruim inkomen toch elders kunnen verblijven.

De toeristenbelasting en de waterverblijfsbelasting zijn wettelijk qua aard gelijk (artikel 224 Gemeentewet).

Argumenten voor de verhoging van de waterverblijfsbelasting:

- Verhoging is in lijn met eerdere besluit van de raad bij motie RAP-raad en programmabegroting 2023.

- De kosten die hiermee worden gedekt worden nu betaald door ingezetenen van Aalsmeer, terwijl doel van deze belasting is om gebruikers van buiten de gemeente te laten bijdragen aan het gebruik ervan.
- Er bestaat een onevenwichtig verschil in tarief tussen toeristenbelasting en waterverblijfsbelasting, terwijl beide groepen van de Aalsmeerse voorzieningen gebruik maken.
- Een verschil in tarieven tussen de toeristenbelasting (regulier) en de watertoeristenbelasting is op basis van het gelijkheidsbeginsel niet te verantwoorden.

Het voorstel is om de verhoging van de watertoeristenbelasting in lijn met het eerdere besluit van de raad vanaf 2025 te effecturen.

Conform het hiervoor onder OZB woningen voorgestelde aangepaste beleid wordt daarnaast het tarief in de programmabegroting 2025 met 3,5% verhoogd.

Kostendekkende tarieven

Afvalstoffen- en rioolheffing

Het uitgangspunt bij de riool- en afvalstoffenheffing is dat de heffingen kostendekkend zijn.

Afvalstoffenheffing

Bij het opstellen van de tariefvoorstellen 2024 is geconstateerd dat om, de volledige stijging van de tarieven Meerlanden volledig te compenseren een tariefstijging noodzakelijk zou zijn van 22%. Het college heeft de raad voorgesteld om 50% van deze extra kostenstijging door te berekenen (11%) en het restant te onttrekken aan de voorziening. De egalisatievoorziening afvalstoffenheffing ultimo 2023 bedraagt € 763.000. Dat is € 200.000 dan bij het opstellen van de programmabegroting 2024 werd geprognosticeerd. Voor 2024 is een onttrekking geraamd van € 423.000.

Bij het opstellen van de tariefvoorstellen 2025 wordt op basis van de ontwikkeling van de lasten en de omvang van de voorziening beoordeeld in hoeverre een verhoging van de afvalstoffenheffing met meer dan de prijsinflatie noodzakelijk is.

De ontwikkeling van de tarieven afvalstoffenheffing 2024 in vergelijking met de omringende gemeenten is

Afvalstoffenheffing	Aalsmeer	Amstelveen	Uithoorn	Haarlemmermeer	Ouder-Amstel	Ronde Venen	Diemen
Eén persoons	296,37	268,10	323,06			278,40	375,45
Meerpersoons	369,63	325,84	368,20	305,16	294,50 1)	378,40	473,40

1) Diftar

Rioolheffing

Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2021-2026 is het beleidsmatig kader met naar de toekomst extra opgaven in het kader van klimaatadaptie en grondwaterzorg. Actualisering van de meerjarige exploitatie riolering, waarbinnen de herberekening van het verloop van de kapitaallasten een zwaarwegende factor is, verwerkt de effecten van faseringen in de feitelijke voortgang van de werkzaamheden (doorwerking jaarrekening en nieuw Meerjarenprojectenplan Buitenruimte).

Het benutten van de spaarvoorziening riolering draagt samen met de egalisatievoorziening riolering bij aan een gelijkmatige ontwikkeling van de lastendruk en een optimale inzet van de beschikbare middelen.

Met inachtneming van deze aspecten wordt bij de begrotingsbehandeling een tariefvoorstel voorgelegd.

Volgens het GRP worden de tarieven in 2025 verhoogd met 2% tot € 191,69. In welke mate dit uitgangspunt nog klopt hangt af van de gedetailleerde uitwerking van de lasten bij de programmabegroting 2025.

De ontwikkeling van de tarieven rioolheffing 2024 in vergelijking met de omringende gemeenten is

	Aalsmeer	Amstelveen	Uithoorn	Haarlemmermeer	Ouder-Amstel	Ronde Venen	Diemen
Rioolheffing	187,86	207,60	265,00	156,36	177,17	235,20	236,00

Leges en overige retributies
Voor de overige leges geldt is het voorstel de tarieven te indexeren met hetzelfde percentage als de indexatie van de dienstverleningsbijdrage. Dit omdat de kosten voor het verstrekken van producten uit de legesvergunningen vooral bestaan uit capaciteitskosten en in mindere mate uit overige kosten en deze dienstverlening door de AA-organisatie wordt uitgevoerd. Dat betekent dat de legestarieven in 2025 stijgen met 4,25%. Een uitzondering hierop vormen de tarieven waarvoor door het Rijk een wettelijk maximum wordt vastgesteld. Hier volgen we de door het Rijk gemaximeerde tarieven en de leges Burgerzaken.

Vanaf 2024 neemt het aantal te verstrekken reisdocumenten toe. Dit wordt veroorzaakt doordat de maximale geldigheidsduur van reisdocumenten met ingang van 2014 van vijf naar tien jaar is gegaan. Hierdoor was in de periode van 2019 t/m 2023 sprake van de zogenoemde ‘reisdocumentendip’. Vanaf 2024 wordt er weer een toename van het aantal te verstrekken reisdocumenten verwacht.

Uit de jaarstukken 2023 blijkt dat niet al onze tarieven kostendekkend zijn. De leges APV/overig zijn van geringe omvang maar verre van kostendekkend. Daarnaast zijn in deze Kadernota formatieve claims opgenomen bij de afdeling Burgerzaken.
In het kader van de opdracht oud voor nieuw is aan de AA-organisatie gevraagd om vooruitlopend op de tariefvoorstellen 2025 met een nadere analyse te komen en de mogelijkheden om meer kostendekkende tarieven in de legesverordening 2025 te kunnen opnemen.

Samengevat zijn de uitgangspunten voor de programmabegroting 2025 opgenomen in onderstaande tabel:

Indexatie (in percentage)	2025	2026	2027	2028
Lonen	4,9	4,3	5,3	4,5
IMOC (overheid materieel)	2,2	2,2	2,2	2,2
Subsidies	4,0	4,0	5,0	4,0
Deelnemersbijdrage GR (80% loon-20% prijs) 1)	4,36	3,88	4,68	4,04
OVA gevoelig	4,36	3,88	4,68	4,04
Inkomsten (belastingen)	3,5	3,25	3,75	3,35
Heffingen (80% loon/ 20% prijs) 2)	4,25	3,88	4,68	4,04

1) als deelnemersbijdrage niet op begroting 2025 is gebaseerd

2) Incl. 0,94% effect CAO gemeenteambtenaren en nacalculatie 2024

Toegerekende rente	2025	2026	2027	2028
Rente grondexploitaties	0,10%	0,10%	0,10%	0,10%
Omslagrente	0,10%	0,10%	0,10%	0,10%

4. Financiële paragraaf

4.1 Van begroting 2024 naar Kadernota 2025

Vertrekpunt voor de structurele meerjarige begrotingspositie in deze Kadernota is de besluitvorming in de begrotingsraad van 9 november 2023 over de programmabegroting 2024. Het begrotingssaldo 2025 sluit op nul na inzet van het resterende begrotingssaldo (zie pagina 5 van de programmabegroting 2024).
Na de begrotingsraad van 9 november heeft de raad het besluit genomen om het eerder genomen besluit over de verhoging van de watertoeristenbelasting terug te draaien en de verlaging van de inkomsten te dekken uit de stelpost behoedzaamheid. Dit amendement is, conform het besluit, voor één jaar verwerkt.
Tegelijk met deze Kadernota ontvangt u de voorstellen over de Meerjarenprognose Grondexploitaties 2023 en het Meerjarenprojectenplan (MPP) Buitenruimte 2024 – 2027. Besluitvorming over de wijziging van de begroting overeenkomstig deze voorstellen vindt in dezelfde vergadering als over deze Kadernota plaats.
Uit het raadsvoorstel over de Meerjarenprognose Grondexploitaties volgt dat de exploitatie met twee jaar wordt verlengd en daardoor ook in 2028 een dotatie aan de voorziening noodzakelijk is (nadelig effect € 136.000). In onderstaand financieel overzicht ziet u dat terug in raadsbesluiten met een effect op het begrotingssaldo.

Voor de Kadernota 2025 zijn financiële mutaties aangedragen in de volgende categorieën:

- Autonome ontwikkelingen.

Dit zijn onvermijdelijke ontwikkelingen bij ongewijzigd beleid. Een voorbeeld hiervan is een wijziging van de algemene uitkering uit het gemeentefonds op basis van de circulaires van het Rijk. Hieronder vallen ook technische aanpassingen van budgetten, welke vooral voortvloeien uit de jaarrekening 2023. Daar bleek dat een aantal budgetten niet, te laag of te hoog te zijn geraamd. Deze tekorten en overschotten worden nu gecorrigeerd.

- Voorstellen voor nieuw beleid of beleidsintensiveringen en AA-claims.
- Voorstellen voor aanpassing van bestaand beleid
- Overige investeringen

Dit zijn de afschrijvingskosten van de investeringen die in deze Kadernota 2025 zijn opgenomen. Een specificatie van de investeringskredieten zijn opgenomen in hoofdstuk 8.

- Dekkingsvoorstellen.

Samengevat ziet het financieel perspectief er na deze mutaties als volgt uit:

	2025	2026	2027	2028
Primitieve begroting	0	-1.237	-2.571	-2.453
Raadsbesluiten huidig jaar	0	0	0	-136
Start Kadernota	**0**	**-1.237**	**-2.571**	**-2.589**
Mutaties Kadernota				
Autonome ontwikkeling	-1.416	-1.168	-1.668	-2.390
Intensivering bestaand-/ nieuw beleid	-458	1.356	137	1.337
Bestaand beleid	52	-161	-161	-137
Overige investeringen	-5	-225	-372	-1.323
Ombuigingsvoorstellen	-415	234	657	1.017
Overige dekkingsvoorstellen	2.435	2.012	2.045	1.049

	2025	2026	2027	2028
Totaal Kadernota	**193**	**2.048**	**639**	**-446**
Totaal na Kadernota	**193**	**811**	**-1.932**	**-3.035**

4.2 Dekkingsvoorstellen

In de aanbiedingsbrief van de programmabegroting 2024 zijn wij ingegaan op de financiële tekorten waar wij als gemeente op af koersen als er geen bijstelling komt van de financiële middelen vanuit het Rijk. Vooruitlopend daarop hebben wij de AA-organisatie gevraagd om te komen met een aantal ombuigingsvoorstellen in de categorie oud-voor-nieuw.
Voor de dekkingsvoorstellen die wij in deze Kadernota hebben opgenomen hebben wij een onderscheid gemaakt in de volgende categorieën:

- Inzet van stelposten
- Inzet van incidentele middelen ter dekking van structurele lasten
- Financiering door het Rijk
- Ombuigingsvoorstellen oud-voor-nieuw
- Verhoging van de inkomsten
- Besparingen op gemeenschappelijke regelingen
- Medebewindstaken

Ad. Stelposten
In 2023 heeft de gemeente extra middelen ontvangen in het gemeentefonds. In afwachting van de uitwerking van de ambities en de integrale afweging over de inzet van middelen zijn deze middelen toegevoegd aan de stelpost behoedzaamheid. Daarnaast zijn de inflatieverwachtingen volgens de laatste ramingen van het Centraal Economisch Planbureau (CEP) bijgesteld waardoor de gemeente minder budget opzij hoeft te zetten om toekomstige loon- en prijsstijgingen te kunnen opvangen. Een gedeelte van deze stelposten kan daarom nu vrijvallen. Om toekomstige schokken te kunnen opvangen hebben wij wel een reservebuffer op de stelposten laten staan voor onvoorziene omstandigheden.

Ad. Incidentele middelen ter dekking van structurele lasten
In het Bestuurlijk Overleg Financiële Verhoudingen (BOFv) van afgelopen najaar is afgesproken dat gemeenten onder voorwaarden (solvabiliteit groter of gelijk aan 20%/ weerstandsvermogen voldoende) hun reserves mogen inzetten ter dekking van structurele lasten. Van deze mogelijkheid is in deze Kadernota gebruik gemaakt door u voor te stellen een bestemmingsreserve te vormen ter dekking van de rentelasten van een langlopende lening. De solvabiliteitsratio volgens de jaarstukken 2023 is 53,8 en de weerstandsratio 2,1 (uitstekend).

Ad. Financiering Rijk
Recent is de Voorjaarsnota 2024 van het Rijk verschenen. Zoals in de media is uitgelicht heeft het Rijk de opschalingskorting afgeschaft, maar daarvoor wel in 2025 een eenmalige korting van € 675 miljoen doorgevoerd om daarmee haar eigen Rijksbegroting sluitend te krijgen.
In dezelfde Voorjaarsnota wordt tegelijkertijd de gewijzigde indexatiesystematiek van het gemeentefonds vervroegd van 2027 naar 2024. Hoewel uit de media lijkt dat de gemeenten hiervoor volledig worden gecompenseerd is dat niet het geval. Het Rijk gaat in haar Voorjaarsnota 2024 uit van een mutatie van de afname van de Rijksuitgaven na bijstelling op basis van het CEP 2024. Hierdoor pakt de impact van de

Voorjaarsnota minder positief uit dan als alleen het effect van het schrappen van de opschalingskorting zou zijn verwerkt.
Ook hebben wij, nu het Rijk heeft gemeld het deel van de bezuinigingen waar zij verantwoordelijk voor is niet gaat doorvoeren, de eerder door het Rijk toegezegde middelen opgenomen.
Daarnaast hebben wij alvast een voorschot genomen op de positieve effecten die wij verwachten in de meicirculaire 2024 die gebaseerd is op de positieve ontwikkeling van de verdeelmaatstaven. In het raadsvoorstel over de septembercirculaire en de raadsbrief over de decembercirculaire hebben wij al aangekondigd hierop bij de Kadernota/ meicirculaire terug te zullen komen.

Ad. Ombuigingsvoorstellen oud-voor-nieuw
Door de AA-organisatie is in de afgelopen maanden een onderzoek uitgevoerd naar ombuigingsvoorstellen in het kader van oud-voor-nieuw. In de programmabegroting 2024 is een stelpost opgenomen voor de eerder door de AA-organisatie aangedragen claims ter grootte van € 1,5 miljoen. De nu opgeleverde voorstellen zijn o.a. bedoeld om deze opdracht aan de AA-organisatie nader in te vullen. Dit vraagt een nadere opdracht aan de vakafdelingen.
De ombuigingsvoorstellen zijn divers van karakter. Sommige voorstellen kunnen direct al worden doorgevoerd, andere voorstellen vergen nader onderzoek en verdere uitwerking. Deze moeten na besluitvorming projectmatig worden opgepakt. In deze Kadernota leggen wij u een aantal van de mogelijke ombuigingsvoorstellen voor. Indien u met de verdere uitwerking ervan akkoord bent krijgen deze richting de programmabegroting 2025 een vervolg.
Naast de ombuigingsvoorstellen die in deze Kadernota zijn gekwantificeerd ligt er een aantal voorstellen waarvan de financiële impact nu nog niet aan te geven is, zoals de kostendekkendheid van de leges en de huurprijzen van maatschappelijk vastgoed. Bij de programmabegroting 2025 wordt hierop nader teruggekomen. Ook kijken we naar de mogelijkheden om projecten in de buitenruimte te versoberen, te temporiseren en/ of stop te zetten waardoor we in de toekomst minder externe financiering hoeven aan te trekken. Wij hebben geconstateerd dat wij gemiddeld meer uitgeven aan de kosten van de infrastructuur dan referentiegemeenten. De reden daarvan willen wij verder onderzoeken.
Het uitgangspunt is dat facilitair grondbeleid in principe kostendekkend dient te zijn. We constateren echter dat er sprake is van verliesvoorzieningen. De oorzaken zijn daarvan zijn divers en moeten wat ons betreft altijd verantwoord worden in de planning en controlcyclus. Wij vragen de AA-organisatie om de redenen hiervan beter dan nu het geval is te duiden.
Uit onderstaand overzicht blijkt dat er sprake is van een formatieve besparing van 1,5% op de totale dienstverleningsbijdrage aan AA. Het college wil hierin vinger aan de pols te houden, zodat behalve de ingeboekte besparingen op de programmabudgetten en de nu ingeboekte besparing op dienstverleningsbijdrage ook verdere mogelijkheden voor besparingen hierop nader in beeld worden gebracht. Het college heeft daarom gevraagd op welke dienstverleningssoorten wij relatief gezien meer uitgeven dan de benchmark om daarmee ook in beeld te krijgen op welke taakvelden wij mogelijk bovengemiddeld hebben ingezet en verdere besparingen mogelijk zijn.
Een eventuele versobering van ons minimabeleid werken wij ook nog verder uit. Hoewel wij ons realiseren dat bepaalde acties mogelijk haaks staan op ons raads- en collegeprogramma constateren wij dat wij om op termijn het hoofd boven water te houden ook maatregelen moeten onderzoeken die wij eigenlijk niet zouden willen treffen.

Uit de tabel hieronder blijkt dat de omvang van de reeds ingediende AA-claims naar de toekomst toe afneemt. De belangrijkste reden hiervan is het wegvallen van eerdere toekenning van de (incidentele) ICT kosten. Het belang van ICT in het kader van informatiebeleid en veiligheid is echter evident. Dat betekent dat naar de toekomst toe mogelijk aanvullende investeringen in ICT noodzakelijk zullen zijn die niet volledig uit het

bedrijfsvoeringsfonds van de gemeente Amstelveen gedekt kunnen worden. Daar houden wij nu voorzichtigheidshalve rekening mee.

De voorstellen die in het kader van oud-voor-nieuw zijn aangedragen betreft beïnvloedbare kosten waarin keuzes gemaakt moeten worden. Indien blijkt dat deze bedragen niet kunnen worden gerealiseerd door de AA-organisatie zal zij hiervoor met alternatieve voorstellen moeten komen.

Ad. Belastingen
Eerder in deze Kadernota hebben wij onder belastingen een aantal voorstellen gedaan voor wijzigingen in de belastingen. Deze voorstellen hebben wij vooruitlopend op de positieve besluitvorming hierover als dekkingsvoorstel opgenomen. Zoals geschetst in de aanbiedingsbrief zien wij mogelijkheden om meer inkomsten te generen uit belastingen door een groei van het aantal woningen en bedrijven in onze gemeente en een toename van toeristen. Zodra we van het moment waarop een betere inschatting kunnen maken komen wij hierop bij u terug.

Ad. Gemeenschappelijke regelingen
Ook gaan wij met onze medebestuurders bij andere gemeenten bespreken in hoeverre een taakstelling op de bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen haalbaar is. Na de Voorjaarsnota 2024 van het Rijk is de korting vanaf 2026 nog altijd € 2,3 miljard. Dat is 5% van de totale omvang van het gemeentefonds.
Wij hebben als doelstelling om deze korting die door te leggen naar een even grote korting op onze deelnemersbijdrage die wij jaarlijks afdragen aan de gemeenschappelijke regelingen. Op jaarbasis dragen wij aan onze samenwerkingspartners ca. € 3 miljoen af. Een besparingsopgave van 5% levert in dat geval structureel € 0,150 miljoen op jaarbasis op.

Ad. Medebewindstaken
De basisuitgaven in onder meer de jeugdzorg en in het sociaal domein zijn grotendeels juridisch verplicht. Dat geldt ook voor andere taken die we als medebewindstaak uitvoeren. De VNG heeft in haar recente begrotingsadvies voor de komende jaren om die reden geadviseerd om bezuinigingsmogelijkheden voor 2026 in beeld te brengen en daarbij ook nadrukkelijk te focussen op taken in medebewind. Juist op de autonome taken hebben gemeenten immers al fors bezuinigd, en in de medebewindstaken gaan grotere bedragen om. Na de meicirculaire komt de VNG met een nieuw begrotingsadvies. In bijlage 10.1 brengen wij in beeld op welke medebewindstaken wij ons in eerste instantie zullen richten.

Samengevat zien het overzicht met de in deze Kadernota voorgelegde dekkingsvoorstellen er als volgt uit:

	2025	2026	2027	2028
Stelposten	***2.780***	***2.246***	***2.702***	***2.069***
Reserves				***1.050***
Besparing rentelasten externe financiering investeringen	***PM***	***PM***	***PM***	***PM***
Gemeentefonds	***-586***	***1.663***	***1.524***	***1.574***
AU - Jeugd besparingen - Rijk verantwoordelijk voor		665	665	665
September - Decembercirculaire 2023	700	700	700	700
Voorjaarsnota Rijk - impact op Gemeentefonds	-1.286	298	159	209

	2025	2026	2027	2028
Ombuigingsvoorstellen	***-760***	***-200***	***-300***	***-660***
P1 Subsidies		100	200	500
P2 Onderwijsachterstandenbeleid		100	100	100
P2 Versoberen nieuwbouw IKC Oosteinderdriehoek				60
P3 City marketing/ visit Aalsmeer	75	75	75	75
P3 Uitbreiden digitaal nachtregister	100	100	100	100
P4 Klimaatbeleid	150	150	150	150
P4 Beheer en onderhoud openbare ruimte	150	300	300	300
P4 Kwaliteitsbeeld onderhoud winkelcentra naar B	90	90	90	90
P5 Verlagen onderhoudsniveau maatschappelijk vastgoed	50	50	50	50
P8 Besparing op dienstverleningsbijdrage AA	300	300	300	300
P8 Benchmark dienstverleningsbijdrage AA	PM	PM	PM	PM
P8 Stelpost taakstellingen AA oud voor nieuw 2e bestuursrapportage 2023/ Kadernota 2024	-1.330	-1.031	-708	-708
P8 Stelpost taakstellingen AA oud voor nieuw Kadernota 2025	-345	-174	-144	-144
P8 Reservering toekomstige AA-claims		-60	-513	-873
Gemeenschappelijke regelingen	***PM***	***PM***	***PM***	***PM***
Belastingen	***183***	***283***	***383***	***483***
Medebewindstaken	***PM***	***PM***	***PM***	***PM***
Totaal dekkingsvoorstellen	**1.617**	**3.992**	**4.309**	**4.516**

In hoofdstuk 5 programma's van deze Kadernota vindt u de voorgestelde dekkingsmogelijkheden nader toegelicht.

4.3 Overige ontwikkelingen

Risicomelding kostprijsonderzoek

In de programmabegroting 2024 is rekening gehouden met een prijsindexatie van de budgetten hulp in de huishouding en begeleiding van 3,9%. De VNG adviseert daarvoor de OVA-norm te gebruiken.
Deze is voor 2024 bepaald op 6,3%. Bijstelling van de budgetten naar deze indexatie heeft in deze Kadernota al plaatsgevonden. Daarnaast is een onderzoek gestart naar wat reële kostprijzen zouden zijn. Dit naar aanleiding van de Algemene maatregel van bestuur die hierover is uitgevaardigd en vragen van zorgaanbieders hierover. Indien de indexatie in dat geval hoger uitkomt dan de hiervoor genoemde 6,3% kan dat financiële consequenties voor de programmabegroting 2024 en verder hebben. Ter indicatie: elk procentpunt dat de tarieven hoger worden vastgesteld, leidt tot een noodzakelijke structurele aanvulling van het budget met € 40.500, bovenop het in de programmabegroting 2024 structureel beschikbare budget voor hulp bij de huishouding, begeleiding en dagbesteding.
Verder is in deze Kadernota vooruitlopend op de afschaffing van het abonnementstarief rekening gehouden met een afname van de kosten huishoudelijke hulp. Deze afname is alleen te realiseren indien het Rijk daartoe tijdig over de daartoe benodigde wetswijziging een besluit neemt.

Risicomelding jeugdzorg

In de programmabegroting 2023 zijn taakstellingen opgenomen op de uitvoering van de jeugdzorg. Deze taakstelling bedraagt € 278.000 in 2025 en loopt op tot € 592.000 vanaf 2027. Hoewel wij er alles aan doen om deze taakstelling te realiseren en daarnaast de jeugd die de zorg echt nodig heeft deze te blijven aanbieden realiseren wij ons dat het ons veel moeite kost om de beheersing van deze kosten in de grip te krijgen. Er is al jaren sprake van een opwaartse druk op de jeugdhulpuitgaven. Daar waar het er in 2022 op leek dat we de kosten in de grip hadden gekregen zagen we in 2023 toch weer een toename. Deze wordt veroorzaakt door meer kinderen in jeugdhulp en langere en zwaardere trajecten. In 2023 is in kaart gebracht wat de minimale opbrengsten zijn van de huidige besparingsmaatregelen. Met deze maatregelen wordt de opwaartse druk voor 2024 en 2025 echter onvoldoende afgeremd, laat staan dat sprake is van een stabilisatie of daling van uitgaven. Daarom wordt fors ingegrepen en ingezet op extra maatregelen. In de 1e bestuursrapportage 2024 zijn de kosten van de jeugdhulp incidenteel bijgesteld. Voor 2025 en 2026 is in de deze Kadernota 2025 nu geen aanpassing voorgesteld. Het is zaak eerst gedurende 2024 de effecten van de maatregelen te analyseren. Bij de programmabegroting 2025 komen wij, indien noodzakelijk, hierop terug.

Risicomelding Areaal onderhoud buitenruimte

Zowel in de Kadernota 2024 als de programmabegroting 2024 hebben wij melding gedaan over de mogelijk financiële impact van het in kaart brengen van het areaal buitenruimte. Bij een laatste navraag bij de AA-organisatie heeft de vakafdeling aangegeven de inventarisatie nog niet afgerond te hebben. Dat betekent dat wij op dit moment geen zicht hebben op meerkosten in de onderhoud buitenruimte als gevolg van uitbreiding van het areaal.

De Oude Veiling

In 2022 heeft het college besloten de bijdrage voor de exploitatie van De Oude Veiling voort te zetten en in 2024 te evalueren in hoeverre een dergelijke bedrage na 2024 nog nodig is.
Het budget is in 2022 structureel in de begroting opgenomen, vanwege het vermoeden dat De Oude Veiling mogelijk niet zonder een structurele gemeentelijke bijdrage kan blijven draaien.
Het college concludeert anno 2024 dat deze eerdere inschatting klopt: het is niet reëel te verwachten dat De Oude Veiling exploitabel is zonder gemeentelijke bijdrage. Het in de begroting opgenomen bedrag ten behoeve van De Oude Veiling bedrag wordt vanaf 2025 hiervoor structureel ingezet. De komende jaren wordt

wel samen met ESA gekeken naar eventuele mogelijkheden voor (enige) afbouw van de gemeentelijke bijdrage.

AA-claims

Over de AA posten die waren ingediend in het traject Kadernota 2023 is in mei 2023 al vastgesteld dat voor een 5-tal posten geen overeenstemming bestaat wegens een verschil van inzicht over de dekking van deze posten. Vanuit Aalsmeer is aangegeven dat deze kosten opgevangen moeten worden binnen de bestaande bedrijfsvoering van de AA-organisatie. Vanuit Amstelveen is aangegeven dat binnen de heersende systematiek deze claims geen overhead taken betreft en/of niet samenhangen met groei/krimp van de organisatie, maar dat deze het gevolg zijn van een steeds complexer wordend takenpakket en toenemende vragen vanuit bestuur, accountant en burgers.

Er is afgesproken in het overleg tussen directiesecretarissen en concerncontrollers van de beide gemeenten om een aanvullende notitie op te stellen als duiding op de samenwerkingsovereenkomst over dergelijke (bedrijfsvoering)kosten. Dit is in 2023 niet van de grond gekomen. Een dergelijke notitie is echter nog steeds wenselijk om dergelijke meningsverschillen naar de toekomst te beslechten en wordt in de voorbereiding op de programmabegroting 2025 opgesteld. Het totaal van de ter discussie staande claims bedraagt € 164.000. Deze zijn nog geen onderdeel van deze Kadernota.

Evaluatie samenwerking AA-organisatie

In de samenwerkingsovereenkomst AA is afgesproken dat in de 2e helft van 2025 de colleges de samenwerking evalueren. Om in de voorbereiding hierop extern advies te kunnen inschakelen nemen wij hiervoor een budget op. Dekking vindt plaats uit het nog beschikbaar gestelde transitiebudget dat bij vorming van de kernorganisatie door de raad beschikbaar is gesteld.

5. Programma

5.1 Sociaal domein

5.1.1 Overzicht mutaties

	Mutaties 2025			Meerjaren mutaties		
	Lasten	Baten	Saldo	2026	2027	2028
Autonome ontwikkeling	**932**	**0**	**-932**	**-927**	**-796**	**-696**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	64	0	-64	-79	-79	-79
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	75	0	-75	-171	-140	-140
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-150	0	150	150	150	150
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	200	0	-200	-161	-122	-83
6.71b Begeleiding (WMO)	100	0	-100	-80	-61	-42
6.71c Dagbesteding (WMO)	165	0	-165	-123	-81	-39
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	200	0	-200	-200	-200	-200
6.81a Beschermd wonen (WMO)	15	0	-15	0	0	0
6.82a Jeugdbescherming	185	0	-185	-185	-185	-185
7.1 Volksgezondheid	79	0	-79	-79	-79	-79
Intensivering bestaand-/ nieuw beleid	**26**	**0**	**-26**	**-26**	**-6**	**-6**
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	20	0	-20	-20	0	0
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	6	0	-6	-6	-6	-6
Bestaand beleid	**61**	**0**	**-61**	**65**	**65**	**65**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-65	0	65	65	65	65
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	126	0	-126	0	0	0
Ombuigingsvoorstellen	**0**	**0**	**0**	**100**	**200**	**500**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	0	100	200	500
Subtotaal	**1.019**	**0**	**-1.019**	**-788**	**-537**	**-137**
Totaal	**1.019**	**0**	**-1.019**	**-788**	**-537**	**-137**

5.1.2 Toelichting mutaties

Autonome ontwikkeling	**-932**

Toezegging programmabegroting 2024 nav terugdraaien taakstelling Wmo **275**

De taakstelling op de Wmo uit de programmabegroting 2023 is destijds volledig ten gunste van de algemene middelen gekomen (oplopend van € 300.000 in 2024 tot € 900.000 vanaf 2026). Hiervan blijft € 300.000 ten laste van de algemene middelen en is € 300.000 ingevuld door bezuinigingsmaatregelen binnen de Wmo (vanaf 2025).

Zoals aangekondigd in de programmabegroting 2024 wordt de resterende € 300.000 nu aanvullend structureel ingevuld binnen het sociaal domein in programma 1 en 2. Dit doen wij door het budget woningaanpassingen bij te stellen naar een genormaliseerd niveau (€ 150.000), het aframen van een gedeelte van het transformatiebudget Sociaal Domein (€ 50.000 in 2025 en € 100.000 vanaf 2026) en het aframen van structurele onderuitputting in andere budgetten zoals binnen kunst en samenkracht en burgerparticipatie (€ 50.000 structureel).

GR OGZ nominale ontwikkeling **-79**

Verhoging van de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling. Naast prijsindex o.a. vanwege landelijke richtlijn verhoging pandemische paraatheid infectie ziekten, toename TBC screening en aanpak verhoging vaccinatiegraden. Vanaf het jaar 2025 gaat het om een bedrag van € 78.600. Dit bedrag wordt voor € 60.000 gedekt uit de stelpost loon- prijs (zie programma 8 Algemene dekkingsmiddelen).

Sociaal Medische indicaties Wet Kinderopvang **-100**

De gemeente is wettelijk verplicht om een sociaal medische indicatie (SMI) af te geven voor kinderopvang aan ouders met medische of sociale beperkingen in combinatie met de noodzaak om ontwikkelings-achterstanden van het kind te verminderen. De gemeente heeft in 2022 het aantal dagdelen en de looptijd van indicaties ingeperkt om de kosten beter te beheersen. Deze regels worden consequent toegepast. De kosten stijgen toch omdat het aantal aanvragen stijgt, net als in 2022 en 2023. Het is onwenselijk om het aantal dagdelen en de looptijd nog meer te beperken, omdat dit het risico op ontwikkelingsachterstanden verhoogt, of omdat ouders door langdurige ziekte een beroep op kinderopvang moeten doen. Daarom wordt voorgesteld het budget structureel te verhogen met € 100.000.

Collectief vervoer **0**

In 2021, tijdens Corona, is er minder gebruik gemaakt van het Wmo-vervoer. Begin 2022 was de verwachting dat het vervoer zich weer zou herstellen zoals voor Corona. Dit herstel is uitgebleven. Hierdoor is in 2022 een voordeel ontstaan op de begroting. In 2023 heeft het Wmo-vervoer en het aantal vervoersbewegingen nog niet het niveau van voor Corona. Ondanks dat er sinds begin 2023 een nieuwe vervoerder is met hogere tarieven zal er op basis van de huidige prognoses wederom een voordeel ontstaan van € 70.000. Naar verwachting is dit voordeel structureel waardoor het budget wordt afgeraamd met € 70.000 structureel. Er is een structurele taakstelling van € 100.000 opgenomen op taakveld 6.1 samenkracht en burgerparticipatie. Met het structurele voordeel op collectief vervoer wordt deze taakstelling voor € 70.000 ingevuld.

GR GGD nominale ontwikkeling **-25**

De begroting van de gemeenschappelijke regeling (GR) GGD Amsterdam-Amstelland wordt meerjarig geïndexeerd met 3%. De DUVO middelen vanuit het Rijk worden niet geïndexeerd. In plaats daarvan worden gemeenten gecompenseerd voor indexatie in het gemeentefonds. Het aandeel van de gemeente Aalsmeer als gevolg van deze indexatie wordt gedekt uit de stelpost loon-prijs ontwikkeling. Het gaat structureel om € 25.000. Daarnaast is de begroting van de GR al meerdere jaren niet volledig dekkend. Er is voor gekozen de algemene reserve van de GR in te zetten om het begrotingstekort te dekken en de reserve terug te doen lopen tot aan 10% van de begroting. In 2026 is dit punt bereikt. Dit betekent dat een bijdrage nodig is van € 96.000 in 2026 en van € 65.000 in 2027 en verder.

Hulp bij huishouding **-200**

Het aantal huishoudens waarbij hulp bij het huishouden is ingezet is in 2023 licht gestegen. Doordat mensen langer thuis blijven wonen is er voor inwoners eerder meer dan minder hulp nodig. Hierdoor is het gemiddeld aantal uren dat aan hulp wordt geboden gestegen. Dit in combinatie met de gestegen tarieven voor deze vorm van hulp heeft in 2023 gezorgd voor een tekort van € 114.000. Vanwege een verdere autonome groei van 1% en vanwege een indexatie van de tarieven met 6,3% (ondanks de indexatie die reeds heeft plaatsgevonden) is een bijstelling van € 200.000 nodig (€ 52.000 indexatie en € 148.000 autonoom).

Begeleiding **-100**

Het aantal mensen dat gebruik maakt van individuele begeleiding is toegenomen. Daarnaast worden er meer uren begeleiding afgenomen en is er een stijging in de zorgzwaarte (complexiteit) waarneembaar. In plaats van de lichtste vorm van begeleiding is er een stijging te zien in de middel tot zwaardere vormen van individuele begeleiding. Rekening houdend met de realisatie van 2023, 1% autonome groei en 6,3% indexatie is een extra budget nodig van €100.000 (€ 25.500 indexatie en € 74.500 autonoom). Er wordt door gemeenten en de preferente zorgverzekeraar (Zorg en Zekerheid) vanaf 2024 per regio samengewerkt om de instroom van inwoners met ernstige GGZ problematiek in de Wlz te beperken door effectievere zorg en ondersteuning. Dit kan leiden tot hogere uitgaven voor individuele begeleiding in de Wmo. Dit komt voort uit landelijke verplichtingen en afspraken tussen VNG, VWS en Zorgverzekeraars Nederland.

Cliëntondersteuning/ Wijkteams **-50**

Mede dankzij de aandacht voor de naamsbekendheid van onafhankelijke clientondersteuning maken meer inwoners gebruik van deze vorm van ondersteuning. Naast dat de instroom toeneemt maken inwoners langduriger gebruik van deze ondersteuning. Hierdoor neemt de uitstroom af. Tezamen met een indexatie van 14,5% op basis van de contractuele afspraken en de CAO lonen wordt er meer uitgegeven dan begroot. Op basis van de realisatie van 2023 en bovenstaande argumenten is voor 2024 en verder een extra bedrag van € 50.000 (€ 7.000 indexering en € 43.000 autonoom) structureel noodzakelijk.

Jeugdbescherming **-185**

De verwachte uitgaven stijgen. De belangrijkste oorzaak is de landelijk verplichte verlaging van de caseload, afgedwongen via een landelijk geldend voorschrift met tarief. Hierdoor is het tarief met bijna 30% gestegen (van één medewerker van de gecertificeerde instelling op 10-12 gezinnen naar één op 8 gezinnen). Het verwachte tekort voor 2024 is € 185.000. Dit tekort werkt structureel door. Besparingen in de zin van minder kinderen in jeugdbescherming zijn wel een continu streven echter met de sterke inzet daarop (o.a. ihv13w) en de al gerealiseerde forse daling in het aantal gezinnen in jeugdbescherming ligt niet voor de hand zo'n daling te begroten.
Verwacht wordt dat in de meicirculaire zal worden voorzien in (gedeeltelijke) dekking vanuit het Rijk.

Specialistische Jeugdhulp **-200**

Voor 2025 en verder wordt, zoals in paragraaf 4.3 gemeld, nu geen aanpassing voorgesteld. Wij analyseren eerst gedurende 2024 de effecten van de maatregelen opdat bij het opstellen van de programmabegroting 2025 de budgetten eventueel bijgesteld worden. Wel stellen we voor om de hogere indexatie van € 200.000 wel structureel toe te voegen. Deze wordt gedekt uit de stelpost loon-prijs (zie programma 8 Algemene dekkingsmiddelen).

Regio coördinator Begeleid Thuis en Beschermd Verblijf **0**

Deze functie vloeit voort uit de wettelijke verplichting om vanaf 2021 een Regioplan en een regionale aanpak economische dakloosheid op te zetten. De bekostiging van de coördinator is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle Amstelland gemeenten en de gemeenten dragen naar rato bij. Er is naar schatting 20 tot 24 uur per week nodig om de regionale coördinerende taken uit te voeren, voor de duur van twee jaar, ingaande eind eerste kwartaal 2024. De kosten bedragen € 15.000 per jaar. Tot en met 2026 is er dekking voor de kosten door herschikking van de SPUK-GALA middelen. Dit bedrag wordt opgenomen op de limitatieve lijst.

Dagbesteding **-185**

Rekening houdend met de realisatie van 2023 en een autonome groei van 1% van het aantal inwoners dat gebruik maakt van dagbesteding is een extra budget nodig. Daarnaast is er rekening gehouden met een indexatie van 6,3% waardoor het volledig benodigde budget voor dagbesteding neer komt op € 1.160.000. Er is dus € 185.000 extra nodig (€ 26.000 indexatie en €159.000 autonoom). Tijdens de Covid-19 pandemie maakte niet iedereen volledig gebruik van de geïndiceerde uren dagbesteding. Door de afgenomen angst voor de pandemie verzilveren meer inwoners hun volledig aantal uren dagbesteding.

Formatie Wet Inburgering 2021 **-84**

Sinds 1 januari 2022 is de Wet Inburgering 2021 in werking getreden waarbij gemeenten een belangrijke rol bij de begeleiding van nieuwkomers die inburgeringsplichtig zijn. Om deze taken te kunnen vervullen heeft de gemeente inburgeringcoaches in dienst. Door de inmiddels opgedane ervaring kunnen we stellen dat 75 inburgeraars per fte reëel is. Inmiddels zijn er zo'n 480 inburgeraars die begeleiding nodig hebben en zijn er dus 6,5 inburgercoaches nodig. Hierom wordt gevraagd om 3 extra fte. Op basis van verdeling 75% Amstelveen en 25% Aalsmeer komt dit voor Aalsmeer neer op een bedrag van € 83.700. Het structurele budget wordt gevraagd uit het gemeentefonds waar de middelen voor uitvoering van de Inburgering terecht zijn gekomen.

Intensivering bestaand-/ nieuw beleid **-26**

Bijzondere schoonmaak WMO **-6**

In Aalsmeer en ook landelijk is een trend te zien dat steeds meer volle en vervuilde woningen voorkomen. De bestaande gedwongen aanpak van de GGD is traumatiserend voor de inwoner en kost veel geld. Deze claim voor het aanbieden en inzetten van het product Bijzondere Schoonmaak kan zwaardere hulpverlening of een gedwongen ontruiming van de woning voorkomen. De verwachting is dat 2 woningen per jaar hiervoor in aanmerking komen.

Huiselijk geweld **-20**

Huiselijk geweld is een hardnekkig probleem wat voor langdurige problematiek kan zorgen voor slachtoffers en gezinsleden. Vaak geven volwassenen deze problematiek door aan hun kinderen, met grote maatschappelijke zorgen tot gevolg. Goede begeleiding kan andere kosten voorkomen. Voor uitstromende slachtoffers van huiselijk geweld uit opvangplekken ontbreekt door Aalsmeer gecontracteerd aanbod dat de ondersteuning en zorg na de uitstroom optimaliseert. Er is € 20.000 incidenteel nodig voor hulp en ondersteuning vanaf 2025 tot en met 2026, op basis van een geschatte 10 trajecten per jaar voor Aalsmeer en de kostprijs per traject. De inzet is incidenteel omdat de gemeente Aalsmeer in wil zetten op een andere vorm van organiseren en financieren van de extra begeleiding, via de GR GGD (Veilig Thuis).

Bestaand beleid	**-61**

Capaciteit huisvesting doelgroepen **65**

Bij de Kadernota 2024 is incidenteel budget van € 65.000 toegekend voor de opvang van Oekraïners. Deze claim is abusievelijk structureel in de begroting opgenomen, dit wordt nu gecorrigeerd.

Indicatie adviseurs WMO **-126**

Sinds april 2022 is het werkproces voor Wmo-meldingen en -aanvragen aangepast vanwege wettelijke eisen, waardoor het behandelen van een aanvraag nu aanzienlijk meer tijd kost dan voorheen. Daarnaast is het aantal meldingen (aanvragen) voor Wmo-voorzieningen gestegen, zowel in aantallen als in complexiteit. De in 2023 toegewezen structurele middelen toegewezen blijken onvoldoende om te voldoen aan kwaliteitseisen van de Wet, de AWB en de rechtmatigheidseisen. Door de toegenomen meldingen en langere afhandelingstermijn zijn er wachtlijsten bij het Wmo-team en kan de wettelijk verplichte afhandelingstermijn van 8 weken niet worden gehaald. Op basis van het aantal aanvragen en de gemiddelde duur per aanvraag is er 4,5 fte extra nodig naast de toegekende structurele middelen in 2023. De claim bij Aalsmeer is conform de reguliere 75% / 25% verdeling van personeelskosten over Amstelveen en Aalsmeer. Vanwege het feit dat het Rijk voornemens is het abonnementstarief af te schaffen en wij het niet acceptabel vinden dat door aanpassingen van Rijkswege wij nu met extra kosten worden geconfronteerd nemen wij deze claim nu alleen voor (2024 en) 2025 op.

Ombuigingsvoorstellen	**0**

Subsidies **0**

Uit een eerste inventarisatie is een aantal zoekrichtingen naar voren gekomen om op subsidies te besparen, waarbij ook een onderzoek kan plaatsvinden naar de doeltreffendheid van gesubsidieerde instellingen. Voordat deze besparing kan worden gerealiseerd dient eerst een besluit te worden genomen over de scope van het onderzoek. Als besparingspotentieel is opgenomen een bedrag van € 100.000 in 2026 oplopend tot € 500.000 in 2028.

5.2 Onderwijs en ontplooiing

5.2.1 Overzicht mutaties

	Mutaties 2025			Meerjaren mutaties		
	Lasten	Baten	Saldo	2026	2027	2028
Autonome ontwikkeling	**228**	**0**	**-228**	**-258**	**-178**	**-98**
4.2 Onderwijshuisvesting	80	0	-80	-160	-80	0
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	50	0	-50	0	0	0
5.2 Sportaccommodaties	123	0	-123	-123	-123	-123
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	-25	0	25	25	25	25
Intensivering bestaand-/ nieuw beleid	**15**	**0**	**-15**	**0**	**0**	**0**

	Mutaties 2025			Meerjaren mutaties		
	Lasten	Baten	Saldo	2026	2027	2028
5.5 Cultureel erfgoed	15	0	-15	0	0	0
Bestaand beleid	**-4**	**0**	**4**	**4**	**4**	**73**
4.2 Onderwijshuisvesting	-4	0	4	4	4	73
Overige investeringen	**0**	**0**	**0**	**-49**	**-196**	**-1.205**
5.1 Sportbeleid en activering	0	0	0	0	0	100
5.2 Sportaccommodaties	0	0	0	-49	-196	-1.305
Ombuigingsvoorstellen	**0**	**0**	**0**	**100**	**100**	**160**
4.2 Onderwijshuisvesting	0	0	0	0	0	60
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	0	0	0	100	100	100
Subtotaal	**239**	**0**	**-239**	**-203**	**-270**	**-1.070**
Totaal	**239**	**0**	**-239**	**-203**	**-270**	**-1.070**

5.2.2 Toelichting mutaties

Autonome ontwikkeling **-228**

Toezegging programmabegroting 2024 nav terugdraaien taakstelling Wmo **25**

De taakstelling op de Wmo uit de programmabegroting 2023 is destijds volledig ten gunste van de algemene middelen gekomen (oplopend van € 300.000 in 2024 tot € 900.000 vanaf 2026). Hiervan blijft € 300.000 ten laste van de algemene middelen en is € 300.000 ingevuld door bezuinigingsmaatregelen binnen de Wmo (vanaf 2025). Zoals aangekondigd in de programmabegroting 2024 wordt de resterende € 300.000 nu aanvullend structureel ingevuld binnen het sociaal domein in programma 1 en 2. Dit doen wij door het budget woningaanpassingen bij te stellen naar een genormaliseerd niveau (€ 150.000), het aframen van een gedeelte van het transformatiebudget Sociaal Domein (€ 50.000 in 2025 en € 100.000 vanaf 2026) en het aframen van structurele onderuitputting in andere budgetten zoals binnen kunst en samenkracht en burgerparticipatie (€ 50.000 structureel).

Leerlingenvervoer **-50**

De afgelopen jaren is er sprake van een toename in het gebruik van het leerlingenvervoer. Dit resulteert in een structurele toename van de kosten. Ook stijgen de kosten ieder jaar vanwege het toepassen van indexaties als gevolg van onder andere de stijging van de lonen. Op basis van de realisatie van 2023 en bovenstaande is er in 2025 € 50.000 extra noodzakelijk om in de kosten te voorzien. Met het onderwijs hebben wij afspraken gemaakt om meer kinderen in het regulier onderwijs te houden en daarmee de stijging van de kosten van het leerlingenvervoer te beperken. Daarom nemen wij deze claim alleen voor 2025 op.

Dotatie voorziening meerjaren onderhoud (MJOP) Sportvelden **-123**

Voor de buitensportlocaties is door een extern bedrijf een MJOP opgesteld om de onderhouds-werkzaamheden inzichtelijk in tijd te maken en de jaarlijkse dotatie aan de voorziening vast te stellen. In de 1e bestuursrapportage 2024 is voorgesteld om hiervoor een nieuwe voorziening te maken, de Voorziening Sportvelden. Met een scope van 20 jaar is een structurele jaarlijkse dotatie nodig van € 123.000.

Locatieonderzoek onderwijshuisvesting Kudelstaart **-80**

De drie schoolbesturen zijn met elkaar in gesprek over de toekomst van het onderwijsaanbod in de kern Kudelstaart. De besturen hebben geconcludeerd dat er voldoende kinderen in Kudelstaart zijn waardoor de drie scholen ook de komende jaren voldoende instroom kunnen verwachten. Wel is het de bedoeling dat de twee kleinere scholen intensiever met elkaar gaan samenwerken.
KC De Ruimte is gehuisvest in een schoolgebouw in Kudelstaart-Centrum, dat ouder is dan 40 jaar. De besturen willen met medewerking van de gemeente een onderzoek uitvoeren naar de mogelijkheden van het realiseren van een duurzaam en modern schoolgebouw in Kudelstaart-Centrum voor KC De Ruimte en OBS Kudelstaart. In het onderzoek (in totaal € 160.000, € 80.000 in 2025 en € 80.000 in 2026) worden de mogelijkheden verkend met name op het stedenbouwkundige en financiële vlak. Indien noodzakelijk worden verkeers-, flora & fauna-, geluids- en bodemonderzoeken meegenomen. Het locatieonderzoek onderwijshuisvesting Kudelstaart is als voorziening meegenomen in het Integraal Huisvestingsplan 2024-2039.

Locatieonderzoek huisvesting Taalsmeer **0**

De toestroom van het aantal leerlingen in het nieuwkomersonderwijs is door de uitbraak van de oorlog in Oekraïne in een stroomversnelling geraakt. Anno 2024 heeft Taalsmeer twee volle groepen en is de noodzaak voor het starten van een derde groep aan de orde. Taalsmeer is gehuisvest in de daklokalen van De Mikado in Aalsmeer-Oost, terwijl het personeel onderdeel uitmaakt van het team van IKC Triade Ten behoeve van een locatieonderzoek is budget nodig (in totaal €160.000, waarvan € 80.000 in 2026 en € 80.000 in 2027). In het onderzoek worden de mogelijkheden verkend met name op het stedenbouwkundige en financiële vlak. Indien noodzakelijk worden verkeers-, flora & fauna-, geluids- en bodemonderzoeken meegenomen. Het locatieonderzoek onderwijshuisvesting Kudelstaart is als voorziening meegenomen in het Integraal Huisvestingsplan 2024-2039.

Intensivering bestaand-/ nieuw beleid **-15**

Archeologische waardenkaart **-15**

De archeologische waardenkaart is verouderd. Dit beperkt een nauwkeurige advisering en leidt tot misverstanden. Het huidige archeologiebeleid, bestaande uit de archeologische verwachtingskaart en bijbehorende rapportage, is in 2016 vastgesteld. Inmiddels zijn er enkele tientallen archeologische onderzoeken uitgevoerd, en dienen verschillende criteria te worden aangepast en archeologische vindplaatsen te worden aangevuld.

Bestaand beleid **4**

Huur IKC Oosteindedriehoek rendabel **0**

De start van de bouw in Oosteindedriehoek heeft een vertraging opgelopen. Hierdoor is de fasering van de nieuwbouw IKC Oosteindedriehoek over de jaren aangepast. De fasering is verwerkt in de 1e bestuursrapportage 2024.
Voor het rendabele deel (kindcentrum) waren nog geen huurbaten opgenomen in de begroting. Het rendabele deel van de investering is geraamd op € 2.764.000. Met een afschrijvingstermijn van 40 jaar komt de kostprijs dekkende huur op jaarlijks € 69.100. Oplevering wordt nu verwacht in 2027.

Kapitaallasten Gymzalen De Rozen en Baccara **4**

In het integraal huisvestingsplan onderwijs 2024 - 2039 is een budget opgenomen voor een locatieonderzoek gymlokalen De Rozen en de Baccara, incl. renovatie.
Bij de afweging van de financiële middelen en de maatschappelijke opgaven waar we voor staan is de huidige bouwkundige staat van deze gymlokalen beoordeeld. Om die reden wordt in de 1e bestuursrapportage 2024 voorgesteld om dit vervolgonderzoek niet uit te voeren en het krediet ad. € 160.000 af te ramen. Door het vervallen van het krediet voor gymzalen De Rozen en Baccara vallen de hierbij betrokken kapitaallasten (€ 4.000) vrij.

Overige investeringen **0**

Investeringen buitensport accommodaties **0**

Voor de buitensportlocaties is door een extern bedrijf een Meerjaren Investeringsplan opgesteld. In de komende jaren dienen vervangingen van kunstgrasvelden plaats te vinden bij FC Aalsmeer en RKDES en dienen ook de lichtmasten van RKDES vervangen te worden. De afschrijvingstermijn van deze investeringen bedraagt respectievelijk 8 jaar voor de velden en 25 jaar voor de verlichting. De kapitaallasten in 2026 bedragen € 49.000 en lopen op naar € 213.000 in 2028.

Nieuwbouw zwembad Waterlelie **0**

Zowel in de programmabegroting 2023 en 2024 als het college-uitvoeringsprogramma is melding gedaan over een onderzoek naar de toekomstbestendigheid van zwembad de Waterlelie. In de commissie van 19 maart bent u over de uitkomst nader geïnformeerd. In de commissie van 4 juni informeren de onderzoekspartijen u over de drie scenario's die door hen onderzocht en uitgewerkt zijn. Om inzicht te geven in de financiële gevolgen van de nieuwbouw van het zwembad is in deze Kadernota een claim opgenomen behorende bij een nieuw te bouwen zwembad met een indicatief investeringsbedrag van € 28,2 miljoen (prijspeil 2026). Dit resulteert in een hogere bijdrage aan de ESA ten opzichte van de huidige exploitatie, omdat de kostendekkende huur die door de ESA betaalt wordt stijgt, vanwege hogere lasten dan het huidige zwembad (€ 1.035.000). Een deel van deze lasten kan mogelijk worden gedekt door lagere exploitatielasten en/ of hogere inkomsten. Nadere uitwerking hiervan vindt nog plaats. Vooralsnog is hiervoor een stelpost opgenomen van € 100.000.
Na ingebruikname van het nieuwe zwembad (voor deze Kadernota gesteld op eind 2027) dient de dan resterende boekwaarde van het huidige zwembad van € 58.000 in één keer te worden afgeschreven. Voorgesteld wordt deze afwaardering restant boekwaarde te dekken door een éénmalige onttrekking aan de algemene reserve.

Ombuigingsvoorstellen **0**

Versoberen nieuwbouw IKC Oosteindedriehoek **0**

Dit betreft een besparing op de lasten op de nieuw te bouwen school van € 60.000 vanaf 2028. Naast een onderzoek tot de mogelijkheden ervan dient eveneens rekening gehouden te worden met marktontwikkelingen.

Onderwijsachterstandenbeleid **0**

De wettelijke taken t.a.v. Voorschoolse educatie (VE) kunnen geheel vanuit de rijksbijdrage OAB (onderwijsachterstandenbeleid) bekostigd worden. Deze Rijksbijdrage wordt, naast de kindplaatsen Voorschoolse educatie, ook ingezet voor een deel van de bekostiging van het flankerend beleid VE (ouder-

beleid en tutoring). Op de eigen bijdrage van de gemeente kan alleen bespaard worden als inhoudelijke keuzes gemaakt worden, zoals het stoppen of versoberen van het aanbod peuterarrangementen (waarvoor de gemeente wel een maatschappelijke opgave en decentrale uitkering heeft gekregen van het Rijk), preventieve logopedie, ouderbeleid en ondersteuning van kinderen met een VE-indicatie in de hele dagopvang (tutoring). Het besparen van € 100.000 gemeentelijke eigen bijdrage OAB vanaf 2026 betekent naar verwachting grotendeels het einde van zulke voorzieningen.

5.3 Economie en duurzaamheid

5.3.1 Overzicht mutaties

	Mutaties 2025			Meerjaren mutaties		
	Lasten	Baten	Saldo	2026	2027	2028
Ombuigingsvoorstellen	**-75**	**100**	**175**	**175**	**175**	**175**
3.4 Economische promotie	-75	100	175	175	175	175
Subtotaal	**-75**	**100**	**175**	**175**	**175**	**175**
Totaal	**-75**	**100**	**175**	**175**	**175**	**175**

5.3.2 Toelichting mutaties

Ombuigingsvoorstellen	**175**

Uitbreiding digitaal nachtregister **100**

Het digitaal nachtregister Aalsmeer gaat over het aantal overnachtingen en overnachters in Aalsmeer. Alle hotels zijn hierop aangesloten. De B&B's en de toeristische particuliere verhuur is hierin nog niet opgenomen. Een verhoging van de toeristenbelasting is afhankelijk van de raming van het aantal overnachtingen in 2025 (en gebaseerd op de cijfers van 2023 en de raming van 2024). Hier moet een diepere analyse op plaatsvinden, voordat een verhoging van de toeristenbelasting wordt voorgesteld. In de 1e bestuursrapportage 2024 is hiervoor een onderzoeksbudget opgenomen. De verwachte meeropbrengsten zijn € 100.000 structureel.

City Marketing / Visit Aalsmeer **75**

Bij dit ombuigingsvoorstel is er vanuit gegaan dat van het bestaande budget van € 100.000, € 25.000 resteert voor het in de lucht houden van de website en dat de overige inspanningen moeten worden gefinancierd door ondernemers. Besparing € 75.000 structureel.

5.4 Openbare ruimte

5.4.1 Overzicht mutaties

	Mutaties 2025			Meerjaren mutaties		
	Lasten	Baten	Saldo	2026	2027	2028
Autonome ontwikkeling	**89**	**8**	**-80**	**-35**	**-35**	**-35**
2.1 Verkeer en vervoer	45	0	-45	0	0	0
7.2 Riolering	8	4	-4	-4	-4	-4
7.3 Afval	0	4	4	4	4	4
7.4 Milieubeheer	35	0	-35	-35	-35	-35
7.5 Begraafplaatsen	0	0	0	0	0	0
Intensivering bestaand-/ nieuw beleid	**131**	**0**	**-131**	**-131**	**-131**	**-131**
5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie	55	0	-55	-55	-55	-55
7.5 Begraafplaatsen	76	0	-76	-76	-76	-76
Bestaand beleid	**-21**	**6**	**27**	**-9**	**-9**	**-9**
2.1 Verkeer en vervoer	-19	6	25	-1	-1	-1
5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie	-2	0	2	-3	-3	-3
7.2 Riolering	0	0	0	-5	-5	-5
Overige investeringen	**5**	**0**	**-5**	**-5**	**-5**	**-5**
2.1 Verkeer en vervoer	5	0	-5	-5	-5	-5
Ombuigingsvoorstellen	**-390**	**0**	**390**	**540**	**540**	**540**
2.1 Verkeer en vervoer	-90	0	90	90	90	90
5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie	-150	0	150	300	300	300
7.4 Milieubeheer	-150	0	150	150	150	150
Subtotaal	**-187**	**14**	**201**	**360**	**360**	**360**
Totaal	**-187**	**14**	**201**	**360**	**360**	**360**

5.4.2 Toelichting mutaties

Autonome ontwikkeling	**-80**

GR Gemeentebelastingen Amstelland Raambegroting 2025 **0**

De gemeenschappelijke regeling Gemeentebelastingen Amstelland heeft de begroting voor de komende jaren ingediend met daarin een toename van € 42.500 aan kosten. Hierbij spelen de toegenomen loon- en prijsontwikkelingen een belangrijke rol. Een deel van de toename (€ 8.400) wordt toegerekend aan kostendekkende exploitaties (riolering en afval). Het overige wordt toegerekend aan de taakvelden waarvoor de dienstverlening van GR Gemeentebelastingen Amstelland wordt verricht.

Structurele ophoging bijdrage OD NZKG **-35**

Voorgesteld wordt om de begroting van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) vanaf 2025 te verhogen van € 915.000 naar € 950.000, conform de MJB 2025-2028, waarbij geen rekening meer wordt gehouden met eventuele compensaties door het Rijk of de provincie Noord-Holland. Omdat de Omgevingsdienst streeft naar een nivellering van het totale budget tot op het niveau van de Meerjarenbegroting van 2024-2027 (die in 2023 is vastgesteld), wordt de verhoging voor 2025 beperkt tot € 35.000 structureel.

Bereikbaarheidsregisseur Aalsmeer **-45**

De komende jaren worden een aantal grote projecten gerealiseerd in de gemeente Aalsmeer. Deze projecten worden niet alleen door de gemeente uitgevoerd, maar ook door Greenpark, de provincie en door de nutsbedrijven. Gecombineerd met het beheerwerk van de Meerlanden komt de bereikbaarheid en verkeersdoorstroming onder druk te staan. Om de regievoering op bereikbaarheid verder te optimaliseren en te professionaliseren, is er vooralsnog incidenteel een bereikbaarheidsregisseur nodig voor 0,33 vte in schaal 11. Na de pilot in 2025 evalueren wij de doelmatigheid en doeltreffendheid van een dergelijke functie.

Intensivering bestaand-/ nieuw beleid **-131**

Afdoening motie duurzaam maaibeleid **0**

De Meerlanden is in 2023 een pilot duurzaam maaibeheer gestart. Dit heeft er toe geleid dat delen van Aalsmeer minder (2x per jaar i.p.v. 6x per jaar) en later (na mei) werden gemaaid en het maaisel werd afgevoerd. Doel was het verhogen van de biodiversiteit. Dit beleid wordt nu doorgevoerd.

Motie PvdA Watertappunten **0**

De raad heeft een motie aangenomen waarin zij aangeeft dat er nog steeds behoefte is aan bij voorkeur 5 watertappunten en dat de gemeente Aalsmeer een van de weinige gemeenten in Nederland is waar nog geen watertappunt is. De kosten hiervan bedragen € 17.870 per tappunt voor een periode van 10 jaar. Dekking wordt gevonden binnen de beschikbare budgetten voor openbare ruimte.

Seringenpark Right to Challenge **-55**

In februari 2020 heeft het college ingestemd met een pilot Right to Challenge Seringenpark. Daarbij is dekking gevonden binnen het beschikbaar budget. Om deze Right to Challenge te kunnen continueren in de toekomst is aanvullend budget nodig, omdat de beschikbare budgetruimte mede als gevolg van de prijsstijgingen van de afgelopen jaren is verdampt. Er is een aanvullend budget nodig van € 55.000.

Uitbreiding formatie Begraafplaats Aalsmeer **-76**

Het blijkt dat de huidige 1,2 fte onvoldoende is om alle werkzaamheden op een veilige, volgens de arbeidsomstandighedenwet, manier op de begraafplaats te verrichten. In verband met veiligheidseisen moeten verschillende werkzaamheden door twee medewerkers worden gedaan. Daarom is een uitbreiding van 0,8 fte nodig, de kosten hiervan bedragen € 80.000. Er is dekking van € 4.000 als gevolg van de besparing op de aanschaf van een eigen grafdelfmachine in plaats van deze werkzaamheden uit te besteden.

Kapitaallast grafdelfmachine **0**

Het aanschaffen van een grafdelfmachine, is voordeliger dan uitbesteden. Met een grafdelfmachine kan 10 jaar worden gewerkt. De afschrijving bedraagt € 13.000. De jaarlijkse onderhouds- en gebruikskosten zijn € 12.000. Door het werk niet langer uit te besteden, zorgt dit voor een besparing van € 29.000. Het restant van € 4.000 wordt ingezet voor de uitbreiding van personeel op de begraafplaats.

Bestaand beleid	**27**

Aframing zwerfvuilbestrijding **15**

Uit de analyse van de jaarstukken 2023 blijkt een structurele onderschrijding van het budget zwerfvuilbestrijding.

Verlagen dienstverleningsbijdrage door afstoten 4e toezichtauto **4**

De bestaande (elektrisch aangedreven) personenvoertuigen voor toezichthouders openbare ruimte moeten in 2025 worden vervangen. Er zijn vier auto’s destijds door Aalsmeer aangeschaft, maar hiervan worden er gemiddeld drie auto’s voor Aalsmeer gebruikt. De vierde auto is daarom per direct afgestoten. De brandstofkosten en onderhoud waren onderdeel van de dienstverleningsbijdrage, welke nu structureel uit de dienstverleningsbijdrage gehaald wordt.

Opbrengsten vervanging drie auto's **21**

De bestaande (elektrisch aangedreven) personenvoertuigen voor toezichthouders openbare ruimte moeten in 2025 worden vervangen. Verwacht wordt dat bij verkoop deze auto’s € 21.000 opbrengen.

Bijstelling budget Gladheidbestrijding **20**

Uit een analyse van de jaarstukken 2023 blijkt dat voor uitvoering van gladheidbestrijding door De Meerlanden het opgenomen budget toereikend is. De structurele onderschrijding wordt afgeraamd.

Veerdienst Pont Uiterweg - Rijsenhout **-33**

Het budget voor de jaarlijkse bijdrage voor de pont Uiterweg-Rijsenhout dient te worden opgehoogd. Aalsmeer en Haarlemmermeer hebben een overeenkomst gesloten om de jaarlijkse kosten 50/50 te delen. Haarlemmermeer organiseert de exploitatie en heeft in overleg met Aalsmeer een nieuwe pont aangeschaft. De oude dieselpont ging steeds in storing en vergde veel onderhoud. Deze is afgevoerd en er wordt tot half april een pont gehuurd. Vanaf 17 april is de nieuwe pont elektrische pont in gebruik genomen. De jaarlijks te verwachten kosten zijn ongeveer € 95.000 per gemeente. Op basis van de geactualiseerde kostenraming wordt het budget bijgesteld.

Overige investeringen	**-5**

Inrichting Jac Stammespark **-5**

In 2020 is een krediet van € 2.020.000 beschikbaar gesteld voor de inrichting van het Jac Stammespark. Een groot deel is in de afgelopen jaren gerealiseerd. Voor de resterende werkzaamheden in 2024 is een aanvullende krediet van € 112.000 nodig voor het afronden van het wandelpad rond het Zwanenwater. Deze functie is expliciet vermeld in het subsidieverzoek aan de Stichting Leefomgeving Schiphol, die het merendeel van de bovengenoemde investering financiert (€ 1.300.000). De afschrijvingstermijn voor deze investering is 25 jaar (€ 4.480 per jaar).

Ombuigingsvoorstellen	**390**

Klimaatbeleid **150**

Aalsmeer heeft middelen voor de inzet van een duurzaamheidsadviseur en ontwikkelen duurzaamheidsagenda. De beschikbare budgetten voor duurzaamheid bedragen tussen de € 350.000 en € 400.000 per jaar. Een besparing hierop van € 150.000 lijkt haalbaar. Dit is inclusief het effect op de formatie.

Beheer en onderhoud openbare ruimte **150**

Ervan uitgaande dat de AA organisatie de wijken in dezelfde markt gaat aanbesteden als De Meerlanden zou doen komt de geschatte besparing neer op het besparen van de overhead van De Meerlanden en hun kosten voor huisvesting. Voorlopige inschatting van de ombuiging is € 150.000 in 2025 en € 300.000 vanaf 2026, waarbij rekening is gehouden met het effect van autonome ontwikkeling (inflatie en areaaluitbreiding) waardoor ook de beheerkosten stijgen.

Kwaliteitsbeeld onderhoud winkelcentra naar B **90**

Een klein deel van het areaal is ingericht op niveau A (winkelcentra), verlaging naar niveau B is een optie. De besparing in de onderhoudskosten bedraagt in dat geval ca. € 90.000 structureel.

5.5 Ruimtelijke ontwikkeling

5.5.1 Overzicht mutaties

	Mutaties 2025			Meerjaren mutaties		
	Lasten	Baten	Saldo	2026	2027	2028
Autonome ontwikkeling	**828**	**0**	**-828**	**-798**	**-713**	**-713**
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	684	0	-684	-654	-569	-569
8.1 Ruimte en leefomgeving	128	0	-128	-128	-128	-128
8.3 Wonen en bouwen	16	0	-16	-16	-16	-16
Intensivering bestaand-/ nieuw beleid	**69**	**0**	**-69**	**-69**	**-69**	**-69**
8.3 Wonen en bouwen	69	0	-69	-69	-69	-69
Bestaand beleid	**960**	**0**	**-960**	**0**	**0**	**0**
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	960	0	-960	0	0	0
Overige investeringen	**0**	**0**	**0**	**-96**	**-96**	**-96**
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0	-96	-96	-96
Ombuigingsvoorstellen	**-50**	**0**	**50**	**50**	**50**	**50**
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-50	0	50	50	50	50
Subtotaal	**1.808**	**0**	**-1.808**	**-913**	**-828**	**-828**
Mutaties reserves	0	60	60	0	0	0
Subtotaal reserves	**0**	**60**	**60**	**0**	**0**	**0**
Totaal	**1.808**	**60**	**-1.747**	**-913**	**-828**	**-828**

5.5.2 Toelichting mutaties

Autonome ontwikkeling	**-828**

Meerjarig onderhoud Oosteinderweg 247 (Bloemenlust) **-213**

Door toevoeging van Bloemenlust aan de vastgoedportefeuille is er een inspectie uitgevoerd om de jaarlijkse dotatie aan de voorziening voor de MJOP te kunnen bepalen. Om het gebouw, na het wegwerken van het achterstallig onderhoud, in stand te kunnen houden is een structurele jaarlijkse dotatie, bij een scope van 20 jaar, in de voorziening nodig van € 213.000 vanaf 2024.

Accountmanager Omgevingsdienst **-34**

Door het toenemende (wettelijke) takenpakket en het in lijn daarmee samenhangende belang van de gemeente Aalsmeer bij het functioneren van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG) is de zelfstandige functie van accountmanager ontstaan. In deze functie is op ambtelijk niveau enerzijds de regietaak op inhoud belegd en anderszins de belangenbehartiging als mede eigenaar van deze omgevingsdienst. De samenwerking met de Omgevingsdienst heeft inmiddels substantiële vormen aangenomen en wordt in de komende periode nog verder uitgebouwd. Met in acht name van de daarmee gemoeide financiële middelen vraagt dit om adequate afstemming, sturing en verantwoording waarbij de structurele invulling van de rol van accountmanager onvermijdelijk is. Inmiddels is ook duidelijk dat de uitvoering van deze taak een structureel beslag leggen op de beschikbare capaciteit.

Bijdrage omgevingswet Aalsmeer **-110**

De bijdrage voor de structurele functies van de Omgevingswet bedraagt vanaf 2025 € 110.000 per jaar.

Dagelijks onderhoud Buurthuis Hornmeer **-6**

Gebleken is dat er onvoldoende budget in de begroting is opgenomen voor het dagelijks onderhoud van het buurtcentrum. Om het buurthuis wind- en waterdicht te kunnen houden wordt hiervoor een budget opgenomen in afwachting van het ‘Uitvoeringsplan op Ontmoeten’.

Onderhoud Fort Kudelstaart **-465**

Voor het uitvoeren van MOP en inregelen van het beheer na vertrek exploitant is budget noodzakelijk. Hierbij worden de geschatte instandhoudingslasten aangevraagd. Voor 2025 (€ 465.000) en 2026 (€ 435.000). Zolang als er nog geen keuzes zijn gemaakt met betrekking tot de toekomst van het Fort wordt er vanaf 2027 een structureel budget opgenomen voor het jaarlijks onderhoud ervan voor € 350.000.

Intensivering bestaand-/ nieuw beleid	**-69**

Capaciteit Wonen Aalsmeer **-69**

Sinds medio 2023 heeft de gemeente Aalsmeer geen strategische adviseur wonen meer. De taken van de strategisch adviseur Wonen binnen de kernorganisatie zijn in 2023 compleet overgedragen aan de AA organisatie. Deze taken als voorbeeld huisvesting bijzondere doelgroepen en de coördinatie prestatieafspraken komen bovenop de andere taken die al belegd waren bij de AA organisatie. Om deze taken voor het thema wonen te continueren is een tijdelijke overdracht van middelen naar de AA organisatie essentieel voor capaciteit inzet. Op basis van ervaring is in totaal voor deze werkzaamheden 0.61 fte inzet nodig, dit komt overeen met het gevraagde bedrag van € 83.200. De kosten van de overhead (€ 14.200) zijn opgenomen in programma 7 Overhead.

Bestaand beleid	**0**

Afboeken boekwaarde Brandweerkazerne **0**

De huidige kazerne dient gerenoveerd of vervangen te worden. Om dit te realiseren is een aantal scenario's mogelijk:
1. Renoveren huidige kazerne
2. Nieuwbouw op huidige locatie
3. Nieuwbouw alternatieve locatie

De verschillende scenario's worden op dit moment onderzocht in samenspraak met de Veiligheidsregio. Daarnaast komt de brandweerkazerne in eigendom van de Veiligheidsregio die daarmee verantwoordelijk worden voor het beheer en onderhoud van de kazerne. Op de huidige kazerne resteert nog een boekwaarde, groot € 0,96 miljoen eind 2025. Bij in gebruikname van een nieuwe kazerne in 2026 dient de resterende boekwaarde te worden afgeboekt. Voorgesteld wordt deze kosten te dekken door een éénmalige onttrekking aan de algemene reserve van € 900.000 en € 60.000 aan de reserve kapitaallasten.

Overige investeringen	**0**

Renovatie dak Oosteinderweg 247 (Bloemenlust) **0**

Uit technische inspecties is gebleken dat het dak incl. lichtstraten en koepels van Bloemenlust op korte termijn aan vervanging toe is. Voorstel is om hiervoor een investeringskrediet beschikbaar te stellen voor € 2.529.000 met een afschrijvingstermijn van 20 jaar. Een deel (€ 461.000) is al nodig vanaf 2024 (zie de 1e bestuursrapportage). De vervanging is eind 2025 gereed. De afschrijvingslasten bedragen vanaf 2026 € 126.000 per jaar, gebaseerd op een afschrijvingstermijn van 20 jaar.

Investering externe huurder Bloemenlust **0**

Ten behoeve van externe huurder zal circa 400 m2 van Bloemenlust worden gerenoveerd. Door deze verbouwing biedt de Bloemenlust meer gebruiksmogelijkheden. De investering bedraagt incidenteel € 600.000 in 2025. Afschrijvingstermijn is 25 jaar . De jaarlijkse afschrijving bedraagt € 24.000. Deze investering is rendabel en wordt gedekt door huurinkomsten. Na de verbouwing wordt er een extra huurinkomst van € 54.000 per jaar verwacht. Zowel de afschrijvingskosten als de huuropbrengsten starten in 2026.

Noodstroomvoorziening gemeentehuis Aalsmeer **0**

In het kader van crisisbeheersing is het noodzakelijk dat het crisisteam vanuit het raadhuis bij grote calamiteiten, kan blijven functioneren zonder van de nutsvoorziening afhankelijk te zijn. De kosten voor het plaatsen van een noodstroomaggregaat incl. alle bijkomende werkzaamheden worden voorlopig geraamd op € 750.000 incl. BTW en bijkomende kosten. Nader onderzoek naar alternatieve scenario's vindt nog plaats. Hiervoor is in de 1e bestuursrapportage 2024 een onderzoeksbudget opgenomen De afschrijvingstermijn is 15 jaar (€ 50.000 per jaar) en starten in 2026.
De jaarlijkse onderhoudskosten voor deze voorziening vanaf 2026 worden geschat op € 25.000 per jaar.

Ombuigingsvoorstellen	**50**

Verlagen onderhoudsniveau maatschappelijk vastgoed **50**

Door kritisch te kijken naar het onderhoud van het maatschappelijk vastgoed kan afhankelijk van de marktomstandigheden mogelijk € 50.000 worden bespaard op jaarbasis.

5.6 Bestuur, bevolking en veiligheid

5.6.1 Overzicht mutaties

	Mutaties 2025			Meerjaren mutaties		
	Lasten	Baten	Saldo	2026	2027	2028
Autonome ontwikkeling	**182**	**40**	**-142**	**-94**	**-62**	**-62**
0.1 Bestuur	36	0	-36	-36	-36	-36
0.2 Burgerzaken	122	60	-62	-16	15	15
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	24	0	-24	-22	-21	-21
1.2 Openbare orde en veiligheid	0	-20	-20	-20	-20	-20
Intensivering bestaand-/ nieuw beleid	**80**	**0**	**-80**	**-80**	**-80**	**-80**
0.2 Burgerzaken	30	0	-30	-30	-30	-30
1.2 Openbare orde en veiligheid	50	0	-50	-50	-50	-50
Bestaand beleid	**-70**	**0**	**70**	**-245**	**-245**	**-245**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	0	0	-315	-315	-315
1.2 Openbare orde en veiligheid	-70	0	70	70	70	70
Subtotaal	**192**	**40**	**-152**	**-419**	**-388**	**-388**
Totaal	**192**	**40**	**-152**	**-419**	**-388**	**-388**

5.6.2 Toelichting mutaties

Autonome ontwikkeling	**-142**

Accountantskosten **-36**

Doordat de afgelopen jaren een toename te zien is van het aantal SiSa-regelingen, is er een forse stijging van de kosten voor de controle door de accountant.
Op basis van de ervaringen van de afgelopen jaren en de inschatting van de nieuwe accountant PwC, is het voorstel om hiervoor het bedrag voor de accountantskosten te verhogen met € 36.400 per jaar.

Bijstelling leges APV/ Horeca **0**

Sinds jaren zijn de legesinkomsten voor ontheffingen en vergunningen op grond van de APV, horeca en bijzondere wetten, gelieerd aan Openbare Orde en Veiligheid, te hoog begroot (€ 20.000). Het jaar 2023 is een volledig jaar na coronatijd en geeft (voorlopig) een goede indicatie van legesinkomsten. Een nadere structurele bijstelling is noodzakelijk. De lagere legesinkomsten worden gedekt door een structurele onderuitputting op het budget crisisbeheersing en brandweer.

Bijdrage GR Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland **-44**

Op basis van de (concept) meerjarenraming van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstellanden (VrAA) dienen de budgetten te worden bijgesteld. Conform de vigerende beleidslijn bij de VrAA is de programmabegroting 2024 bijgesteld op basis van het prijspeil 2023 en wordt nu aangepast naar prijspeil

2024. Daarnaast is er een aanvullende compensatie over 2023 opgenomen. De VrAA heeft aangegeven over deze systematiek met de gemeenten in gesprek te willen gaan, zodat besluitvorming over de indexering in het vervolg eerder kan plaatsvinden.
Vanaf 2024 worden de taken Bevolkingszorg door de VrAA overgenomen van de gemeente Amsterdam. Dit alles leidt tot een verhoging van de bijdrage aan de VrAA met € 111.000. Hiervan wordt € 88.000 gedekt uit de stelpost loon-prijs en € 23.000 uit het budget voor bevolkingszorg. Het restant van het budget bevolkingszorg ad. € 45.500 valt vrij ten gunste van het begrotingsresultaat. Dit alles resulteert in een toename van de lasten op taakveld 1.1 met € 42.500.

Onderuitputting budget Burgerzaken **40**

In deze Kadernota 2025 is een structureel voordeel van € 40.000 ingeboekt ter dekking van de kosten voor formatieclaims. Reden is een positief saldo over de laatste jaren, voornamelijk ontstaan door een voordelig saldo van baten en Rijksafdrachten uit de productomzet.
In de meerjarenbegroting 2024 is rekening gehouden met de effecten van de aanpassing van de maximale geldigheidsduur van reisdocumenten van vijf naar tien jaar. Hierdoor was in de periode van 2019 t/m 2023 sprake van de zogenoemde ‘reisdocumentendip’. Vanaf 2024 wordt er weer een toename van het aantal te verstrekken reisdocumenten verwacht. De verwachting is dat het saldo de komende jaren met € 40.000 toeneemt, door een verhoogde uitgifte reisdocumenten.

Consulent Burgerzaken **-25**

Voor cluster Burgerlijke stand is 0,75 fte beschikbaar. Deze formatie is niet langer toereikend. Het voorstel is om de formatie met 0,25 fte op te hogen, zodat de baliebezetting voor 3 dagen per week geborgd is en de medewerkers de telefonie- en backofficewerkzaamheden 5 dagen per week kunnen afhandelen.

Kwaliteitsadviseur en adviseur Burgerzaken **-30**

Gelet op de verhoogde instroom van met name juridische onderwerpen is extra personele inzet binnen de AA-organisatie nodig. Dit speelt met name op het gebied van adresonderzoeken en procedures Burgerlijke Stand. Hier worden meer (negatieve) beschikkingen afgegeven, waardoor een toename wordt verwacht van het aantal bezwaar- en beroepszaken. Daarnaast moeten de werkprocessen Burgerzaken worden beschreven én geborgd en tussentijds worden aangepast aan veranderende wetgeving. Hiervoor is ook meer personele inzet nodig. Ter controle op de werkprocessen vindt een landelijke audit in de vorm van een zelfevaluatie plaats. Bovendien moet Burgerzaken kunnen aantonen dat zij aan de wettelijke eisen voldoet. Voorgaande leidt tot een verhoging van de limitatieve lijst in 2025 en 2026 met € 30.400.

Functiescheiding en kluishygiëne **-46**

Van juli 2024 tot juli 2025 wordt, in samenspraak met de portefeuillehouder geïnventariseerd, hoe de functiescheiding en kluishygiëne in de backoffice van de publieksbalies voor afgifte van documenten zo efficiënt mogelijk kan worden ingericht. Voor deze implementatie- en pilotperiode is binnen de AA-organisatie incidenteel extra personele inzet benodigd. Richting de Kadernota 2026 vindt een evaluatie plaats en dan zal een definitief formatievoorstel worden ingediend voor deze taken. Voorgaande leidt tot een verhoging van de limitatieve lijst voor 2025 met € 46.000.

Intensivering bestaand-/ nieuw beleid	**-80**

Aanjaagteam bescherming arbeidsmigranten **-30**

Het kabinet heeft het aanjaagteam Roemer gevraagd om te komen met voorstellen die de positie van arbeidsmigranten verbeteren. Een van de voorstellen is om de registratie van deze doelgroep in de Basisregistratie Personen (BRP) te verbeteren. Hiervoor is extra inzet vanuit Burgerzaken noodzakelijk. Dit doen we door contact te leggen met verhuurders, uitzendbureaus en werkgevers, maar ook door adresonderzoeken op te starten. Hiermee wordt een stuk overlast, overbewoning en mogelijke criminaliteit voorkomen. Er wordt vanuit het aanjaagteam Roemer gewezen op het nut van een goede registratie en wordt verzocht aan gemeenten om hierop in te zetten (€ 30.000 structureel).

Motie CDA 9-11 Evenementenfonds **-50**

Na de toezegging van de portefeuillehouder om de strekking van de motie te betrekken bij de nog op te stellen nota evenementenbeleid heeft de fractie van het CDA een motie van 9 november 2023 ingetrokken. Deze motie riep het college op om een evenementenfonds op te richten waaruit de kosten (€ 50.000 structureel) die worden gemaakt uit hoofde van veiligheid in brede zin voor evenementen zoals genoemd in de motie gedekt kunnen worden en hiervoor een budget op te nemen in de Programmabegroting 2025. Vooruitlopend op de nota is de dekking van eventuele meerkosten naar aanleiding van deze nota hiermee gedekt.

Bestaand beleid	**70**

Jaarstukken 2023 Onderuitputting budgetten OOV en handhaving buitenruimte **70**

Uit een analyse van het rekeningresultaat 2023 en voorgaande rekeningresultaten is gebleken dat op de budgetten Openbare Orde en Veiligheid (OOV) en handhaving buitenruimte structureel € 70.000 niet wordt besteed. Het budget is hiervoor structureel bijgesteld.

Hogere maatwerkbijdrage brandweerkazerne **0**

De huidige kazerne dient gerenoveerd of vervangen te worden. Om dit te realiseren is een aantal scenario's mogelijk:
1. Renoveren huidige kazerne
2. Nieuwbouw op huidige locatie
3. Nieuwbouw alternatieve locatie

De verschillende scenario’s worden op dit moment onderzocht in samenspraak met de Veiligheidsregio. Daarnaast komt de brandweerkazerne in eigendom van de Veiligheidsregio die daarmee verantwoordelijk worden voor het beheer en onderhoud van de kazerne. De Veiligheidsregio belast de kosten van de gemeentelijke kazerne door via de maatwerkbijdrage. In deze Kadernota is voor de bepaling van de meerkosten ten opzichte van de huidige begroting uitgegaan van een opgave van de Veiligheidsregio behorende bij de bouw van een nieuwe kazerne ter waarde van € 7,5 miljoen (prijspeil eind 2023). De huidige maatwerkbijdrage en overige kosten van de kazerne komen na in gebruikname te vervallen en zijn hiermee verdisconteerd. Per saldo zijn de meerkosten op basis van deze uitgangspunten per jaar vanaf 2026 € 315.000 hoger dan nu in de programmabegroting opgenomen. Eind mei zijn meerdere, geactualiseerde scenario’s uitgewerkt, welke vervolgens aan de commissie voorgelegd kunnen worden.

5.7 Overhead

5.7.1 Overzicht mutaties

	Mutaties 2025			Meerjaren mutaties		
	Lasten	Baten	Saldo	2026	2027	2028
Autonome ontwikkeling	**126**	**0**	**-126**	**-126**	**-126**	**-126**
0.4 Ondersteuning organisatie	126	0	-126	-126	-126	-126
Intensivering bestaand-/ nieuw beleid	**14**	**0**	**-14**	**-14**	**-14**	**-14**
0.4 Ondersteuning organisatie	14	0	-14	-14	-14	-14
Bestaand beleid	**-11**	**0**	**11**	**11**	**11**	**11**
0.4 Ondersteuning organisatie	-11	0	11	11	11	11
Overige investeringen	**-650**	**0**	**650**	**-75**	**-75**	**-75**
0.4 Ondersteuning organisatie	-650	0	650	-75	-75	-75
Subtotaal	**-521**	**0**	**521**	**-205**	**-205**	**-205**
Mutaties reserves	1.300	650	-650	0	0	0
Subtotaal reserves	**1.300**	**650**	**-650**	**0**	**0**	**0**
Totaal	**780**	**650**	**-130**	**-205**	**-205**	**-205**

5.7.2 Toelichting mutaties

Autonome ontwikkeling	**-126**

Noord Hollands Archief **-17**

De kosten voor de dienstverleningsovereenkomst met het Noord Hollands Archief zijn na indexatie structureel € 17.000 hoger dan begroot. Deze budgetverhoging worde gedekt uit de stelpost loon- en prijs.

Verzekeringspremies **-8**

Uit een opgave van premies, behandelkosten en (voorschot) verhaalskosten blijkt dat het huidig beschikbare budget voor verzekeringen niet voldoende is. Het structurele tekort bedraagt € 30.000. Uitgaande van de verdeelsleutel 75% Amstelveen en 25% Aalsmeer komt dit voor Aalsmeer neer op een bedrag van € 8.000 inclusief het effect van de kostenverhogende btw. Het benodigd budget wordt gedekt uit de stelpost loon- en prijs.

Indexering personele lasten kernorganisatie **-101**

De salarissen, bijkomende personeelskosten en opleidingsbudget worden structureel verhoogd met 4,84% in 2025. De budgetten worden als totaal € 101.000 hoger. Dekking van de indexatie vindt plaats uit de stelpost loon- en prijs die hiervoor in de programmabegroting is opgenomen (zie programma 8 Algemene dekkingsmiddelen).

Intensivering bestaand-/ nieuw beleid	**-14**

Aanpassing balies gemeentehuis **0**

Een advies van de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens is om de balies van Burgerzaken te verbouwen zodat deze meer open zijn. Dit verhoogt de veiligheid van de medewerkers en komt de betrouwbaarheid van het reisdocumentenproces ten goede. De kosten zijn € 36.000, de afschrijvingstermijn is 10 jaar (€ 3.600). Deze lasten worden gedekt binnen de begroting.

Capaciteit Wonen Aalsmeer **-14**

Sinds medio 2023 heeft de gemeente Aalsmeer geen strategische adviseur wonen meer. De taken van de strategisch adviseur Wonen binnen de kernorganisatie zijn in 2023 compleet overgedragen aan de AA organisatie. Deze taken als voorbeeld huisvesting bijzondere doelgroepen en de coördinatie prestatieafspraken komen bovenop de andere taken die al belegd waren bij de AA organisatie. Om deze taken voor het thema wonen te continueren is een tijdelijke overdracht van middelen naar de AA organisatie essentieel voor capaciteit inzet. Op basis van ervaring is in totaal voor deze werkzaamheden 0.61 fte inzet nodig. De kosten van de overhead bedragen € 14.200.

Bestaand beleid	**11**

Gezamenlijk contract iBabs voor Amstelveen en Aalsmeer **11**

Door een gezamenlijk contract te sluiten voor Amstelveen en Aalsmeer voor het systeem iBabs kan een besparing van € 11.000 worden behaald. Het aangepaste budget van € 17.000 wordt opgenomen in de dienstverleningsbijdrage.

Overige investeringen	**650**

Investeringen gemeentehuis (kantoren en raadskelder) **650**

In de 2e bestuursrapportage 2023 is gemeld dat het college het beschikbare transitiebudget o.a. wil besteden om de raadskelder aan te pakken zodat deze vaker en beter kan worden gebruikt, maar ook om de werkplekken in het gemeentehuis beter geschikt te maken door bijvoorbeeld het creëren van flexibele werkruimtes waardoor eenvoudiger samengewerkt kan worden, maar ook kort overleg kan worden gepleegd zonder daarbij de andere medewerkers te storen. Hiervoor is het transitiebudget overgeheveld van 2023 naar 2024/2025.
Voor de aanpassingen zijn kostenramingen opgesteld. De aanpassing van de kantoren op de 1e verdieping is geraamd op € 250.000. De aanpassing van raadskelder is geraamd op € 675.000. Dekking van de afschrijvingskosten vindt plaats uit de reserve dekking kapitaallasten gebouwen. Hiervoor wordt in 2024 en 2025 totaal € 925.000 toegevoegd aan de reeds bestaande reserve (een bedrag van € 275.000 in 2024 in de 1e bestuursrapportage en een bedrag van € 650.000 in deze kadernota). Het budget wordt in afwachting van de uitvoering gestort in de tijdelijke bestemmingsreserve "Aanpassingen gemeentehuis"

Noodstroomvoorziening gemeentehuis Aalsmeer **0**

In het kader van crisisbeheersing is het noodzakelijk dat het crisisteam vanuit het raadhuis bij grote calamiteiten, kan blijven functioneren zonder van de nutsvoorziening afhankelijk te zijn. De kosten voor het plaatsen van een noodstroomaggregaat incl. alle bijkomende werkzaamheden worden voorlopig geraamd op € 750.000 incl. BTW en bijkomende kosten. Nader onderzoek naar alternatieve scenario’s vindt nog

plaats. Hiervoor is in de 1e bestuursrapportage 2024 een onderzoeksbudget opgenomen De afschrijvingstermijn is 15 jaar (€ 50.000 per jaar) en starten in 2026.

Begrotingsrechtmatigheid	**0**

Toename SiSa-regelingen **0**

Er is een grote toename te zien in het aantal SiSa-regelingen (SPUK's). De administratieve lasten daarbij zijn óók fors toegenomen. Dit is een landelijk probleem. Het Rijk werkt aan een oplossing. Ondertussen moet het werk worden uitgevoerd door de AA-organisatie en daarom is van 2024 tot en met 2026 extra personele inzet nodig. Dit leidt tot een verhoging van de limitatieve lijst met € 15.500. Deze lasten worden gedekt uit specifieke uitkeringen die hiervoor beschikbaar zijn.

5.8 Algemene dekkingsmiddelen

5.8.1 Overzicht mutaties

	Mutaties 2025			Meerjaren mutaties		
	Lasten	Baten	Saldo	2026	2027	2028
Autonome ontwikkeling	**-851**	**70**	**921**	**1.071**	**244**	**-659**
0.5 Treasury	45	50	5	157	-644	-1.572
0.61 OZB Woningen	24	0	-24	-24	-24	-24
0.62 OZB Niet woningen	8	0	-8	-8	-8	-8
0.64 Belastingen overig	2	20	18	18	-7	18
0.8 Overige baten en lasten	-930	0	930	928	927	927
Intensivering bestaand-/ nieuw beleid	**556**	**183**	**-373**	**1.976**	**437**	**587**
0.61 OZB Woningen	0	79	79	79	79	79
0.62 OZB Niet woningen	0	100	100	200	300	400
0.64 Belastingen overig	0	4	4	4	4	4
0.8 Overige baten en lasten	556	0	-556	1.693	54	104
Bestaand beleid	**0**	**0**	**0**	**13**	**13**	**-32**
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	13	13	-32
Ombuigingsvoorstellen	**1.030**	**0**	**-1.030**	**-731**	**-408**	**-408**
0.8 Overige baten en lasten	1.030	0	-1.030	-731	-408	-408
Overige dekkingsvoorstellen	**-2.435**	**0**	**2.435**	**2.247**	**2.885**	**2.076**
0.8 Overige baten en lasten	-2.435	0	2.435	2.247	2.885	2.076
Subtotaal	**-1.700**	**253**	**1.953**	**4.576**	**3.171**	**1.565**
Mutaties reserves	0	0	0	0	1.050	1.015
Subtotaal reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**1.050**	**1.015**
Mutaties reserves	0	900	900	0	0	0
Subtotaal reserves	**0**	**900**	**900**	**0**	**0**	**0**

	Mutaties 2025			Meerjaren mutaties		
	Lasten	Baten	Saldo	2026	2027	2028
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	58
Subtotaal reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**58**
Totaal	**-1.700**	**1.153**	**2.853**	**4.576**	**4.221**	**2.638**

5.8.2 Toelichting mutaties

Autonome ontwikkeling **921**

GR Gemeentebelastingen Amstelland Raambegroting 2025 **0**

De gemeenschappelijke regeling Gemeentebelastingen Amstelland heeft de begroting voor de komende jaren ingediend met daarin een toename van € 42.500 aan kosten. Hierbij spelen de toegenomen loon- en prijsontwikkelingen een belangrijke rol. Een deel van de toename (€ 8.400) wordt toegerekend aan kostendekkende exploitaties (riolering en afval). Het overige wordt toegerekend aan de taakvelden waarvoor de dienstverlening van GR Gemeentebelastingen Amstelland wordt verricht.

Rentetoetekening grondexploitaties **-45**

In december 2023 is een geactualiseerde nota grondexploitaties door de commissie BBV gepubliceerd. Eén van de wijzigingen die daarin is opgenomen is dat de toe te rekenen rentelasten de omslagrente conform de notitie Rente van de commissie BBV of de rentelast van financiering die specifiek voor een grondexploitatie is aangetrokken (projectfinanciering) betreft. De omslagrente die wij berekenen is lager dan rente die volgens de systematiek uit de voorgaande notitie mocht worden toegerekend. Het effect hiervan is voor de jaren waarvoor een rentelast in de programmabegroting is opgenomen (2025 tot en met 2028) bijgesteld. De bijstelling bedraagt € 45.000 in 2025, € 23.000 in 2026, € 19.000 in 2027 en € 77.000 in 2028.

Bijstelling rentelasten externe financiering **0**

Op basis van onder andere het geactualiseerde Meerjarenprogramma Buitenruimte en het Meerjarig Investeringsprogramma dat in deze Kadernota is opgenomen is de liquiditeitsprognose geactualiseerd. Deze laat een grotere behoefte aan langlopende externe financiering zien dan in de programmabegroting 2024 is opgenomen die met name het gevolg is van de nieuwe investeringen die in deze Kadernota zijn opgenomen. De rentelasten van deze nog aan te trekken externe financiering zijn in deze kadernota verwerkt. Daarbij is uitgegaan van het (gefaseerd) aantrekken van externe, lineaire financiering ter grootte van € 90 miljoen met een rentepercentage van 3,5%. De rentelasten nemen hiermee met € 675.000 (2027) en € 1.545.000 (2028) toe.
In het hoofdstuk reserves wordt voorgesteld om een bestemmingsreserve rentelasten externe financiering te vormen. Op basis van de uitgangspunten die daar geschetst zijn valt in 2028 € 1.050.000 uit deze reserve vrij ten gunste van het begrotingsresultaat.

Indexering dienstverleningsbijdrage 2025 **0**

De indexering van de dienstverleningsbijdrage bedraagt 4,25% / € 825.000. Dekking vindt plaats uit de stelpost loon- en prijs die hiervoor in de programmabegroting is opgenomen.

Taakmutaties - vrijval restantbudget wijkboa's **15**

Hiervoor is bij programma 6 gemeld dat € 18.600 uit de taakmutatie wijkboa's (€ 34.000) structureel wordt ingezet voor de functieherwaardering van twee bestaande wijkboa's. Het restant van € 15.400 op de taakmutatie valt vrij.

Jeugdbescherming **185**

De verwachte uitgaven stijgen. De belangrijkste oorzaak is de landelijk verplichte verlaging van de caseload, afgedwongen via een landelijk geldend voorschrift met tarief. Hierdoor is het tarief met bijna 30% gestegen (van één medewerker van de gecertificeerde instelling op 10-12 gezinnen naar één op 8 gezinnen). Het verwachte tekort voor 2024 is € 185.000. Dit tekort werkt structureel door. Besparingen in de zin van minder kinderen in jeugdbescherming zijn wel een continu streven echter met de sterke inzet daarop (o.a. ihv13w) en de al gerealiseerde forse daling in het aantal gezinnen in jeugdbescherming ligt niet voor de hand zo'n daling te begroten. Verwacht wordt dat in de meicirculaire zal worden voorzien in (gedeeltelijke) dekking vanuit het Rijk.

Specialistische Jeugdhulp **200**

Voor 2025 en verder wordt, zoals in paragraaf 4.3 gemeld, nu geen aanpassing voorgesteld. Wij analyseren eerst gedurende 2024 de effecten van de maatregelen opdat bij het opstellen van de programmabegroting 2025 de budgetten eventueel bijgesteld worden. Wel stellen we voor om de hogere indexatie van € 200.000 wel structureel toe te voegen. Deze wordt gedekt uit de stelpost loon-prijs.

GR OGZ nominale ontwikkeling **60**

Verhoging van de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling. Naast prijsindex o.a. vanwege landelijke richtlijn verhoging pandemische paraatheid infectie ziekten, toename TBC screening en aanpak verhoging vaccinatiegraden. Vanaf het jaar 2025 gaat het om een bedrag van € 78.600. Dit bedrag wordt voor € 60.000 gedekt uit de stelpost loon- prijs.

GR GGD nominale ontwikkeling **25**

De begroting van de gemeenschappelijke regeling (GR) GGD Amsterdam-Amstelland wordt meerjarig geïndexeerd met 3%. De DUVO middelen vanuit het Rijk worden niet geïndexeerd. In plaats daarvan worden gemeenten gecompenseerd voor indexatie in het gemeentefonds. Het aandeel van de gemeente Aalsmeer als gevolg van deze indexatie wordt gedekt uit de stelpost loon-prijs. Het gaat structureel om € 25.000.

Hulp bij huishouding **52**

Het aantal huishoudens waarbij hulp bij het huishouden is ingezet is in 2023 licht gestegen. Doordat mensen langer thuis blijven wonen is er voor inwoners eerder meer dan minder hulp nodig., Hierdoor is het gemiddeld aantal uren dat aan hulp wordt geboden gestegen. Dit in combinatie met de gestegen tarieven voor deze vorm van hulp heeft in 2023 gezorgd voor een tekort van € 114.000. Vanwege een verdere autonome groei van 1% en vanwege een indexatie van de tarieven met 6,3% (ondanks de indexatie die reeds heeft plaatsgevonden) is een bijstelling van € 200.000 nodig (€ 52.000 indexatie en €148.000 autonoom). Dekking van de indexatie vindt plaats uit de stelpost loon- en prijs die hiervoor in de programmabegroting is opgenomen.

Begeleiding **26**

Het aantal mensen dat gebruik maakt van individuele begeleiding is toegenomen. Daarnaast worden er meer uren begeleiding afgenomen en is er een stijging in de zorgzwaarte (complexiteit) waarneembaar. In plaats van de lichtste vorm van begeleiding is er een stijging te zien in de middel tot zwaardere vormen van individuele begeleiding. Rekening houdend met de realisatie van 2023, 1% autonome groei en 6,3% indexatie is een extra budget nodig van €100.000 (€25.500 indexatie en €74.500 autonoom). Dekking van de indexatie vindt plaats uit de stelpost loon- en prijs die hiervoor in de programmabegroting is opgenomen.

Dagbesteding **26**

Rekening houdend met de realisatie van 2023 en een autonome groei van 1% van het aantal inwoners dat gebruik maakt van dagbesteding is een extra budget nodig. Daarnaast is er rekening gehouden met een indexatie van 6,3% waardoor het volledig benodigde budget voor dagbesteding neer komt op € 1.160.000. Er is dus € 185.000 extra nodig (€ 26.000 indexatie en €159.000 autonoom). Dekking van de indexatie vindt plaats uit de stelpost loon- en prijs die hiervoor in de programmabegroting is opgenomen.

Onderzoeksbudget gemeentebelastingen **0**

Ingeval van het instellen en uitvoeren van een heffing horen hier periodieke controles op te worden uitgevoerd. Het gaat hierbij om de basisprincipes van belastingheffing waarbij gewaarborgd moet zijn dat een juiste opgave is gedaan door alle mogelijke belastingplichtigen. Het voorstel is om hiervoor elke drie jaar een onderzoeksbudget voor in de programmabegroting op te nemen. Bij het onderzoeksobject kan worden gedacht aan het in kaart brengen van de volledigheid van alle mogelijke belastingplichtigen. Voor 2027 is een bedrag van € 25.000 opgenomen.

Noord Hollands Archief **17**

De kosten voor de dienstverleningsovereenkomst met het Noord Hollands Archief zijn na indexatie structureel € 17.000 hoger dan begroot. Deze budgetverhoging wordt gedekt uit de stelpost loon- en prijs.

Verzekeringspremies **8**

Uit een opgave van premies, behandelkosten en (voorschot) verhaalskosten blijkt dat het huidig beschikbare budget voor verzekeringen niet voldoende is. Het structurele tekort bedraagt € 30.000. Uitgaande van de verdeelsleutel 75% Amstelveen en 25% Aalsmeer komt dit voor Aalsmeer neer op een bedrag van € 8.000 inclusief het effect van de kostenverhogende btw. Het benodigd budget wordt gedekt uit de stelpost loon- en prijs.

Bijdrage GR Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland **89**

Op basis van de (concept) meerjarenraming van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstellanden (VrAA) dienen de budgetten te worden bijgesteld. Conform de vigerende beleidslijn bij de VrAA is de programmabegroting 2024 bijgesteld op basis van het prijspeil 2023 en wordt nu aangepast naar prijspeil 2024. Daarnaast is er een aanvullende compensatie over 2023 opgenomen. De VrAA heeft aangegeven over deze systematiek met de gemeenten in gesprek te willen gaan, zodat besluitvorming over de indexering in het vervolg eerder kan plaatsvinden.
Vanaf 2024 worden de taken Bevolkingszorg door de VrAA overgenomen van de gemeente Amsterdam. Dit alles leidt tot een verhoging van de bijdrage aan de VrAA met € 111.000. Hiervan wordt € 88.000 gedekt uit de stelpost loon-prijs en € 23.000 uit het budget voor bevolkingszorg. Het restant van het budget

bevolkingszorg ad. € 45.500 valt vrij ten gunste van het begrotingsresultaat. Dit alles resulteert in een toename van de lasten op taakveld 1.1 met € 42.500.

Cliëntondersteuning/ Wijkteams **7**

Mede dankzij de aandacht voor de naamsbekendheid van onafhankelijke clientondersteuning maken meer inwoners gebruik van deze vorm van ondersteuning. Naast dat de instroom toeneemt maken inwoners langduriger gebruik van deze ondersteuning. Hierdoor neemt de uitstroom af. Tezamen met een indexatie van 14,5% op basis van de contractuele afspraken en de CAO lonen wordt er meer uitgegeven dan begroot. Op basis van de realisatie van 2023 en bovenstaande argumenten is voor 2024 en verder een extra bedrag van € 50.000 (7.000 indexering en 43.000 autonoom) structureel noodzakelijk. Dekking van de indexatie vindt plaats uit de stelpost loon- en prijs die hiervoor in de programmabegroting is opgenomen.

Rentebaten SVN **50**

De Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVN) verstrekt leningen om het volkshuisvestingsbeleid te bevorderen en voert ook de verordening Duurzaamheidslening en duurzaamheidsfonds uit voor de gemeente Aalsmeer. De gemeente verwacht structureel € 50.000 aan rente ontvangen.

Precariobelasting **20**

Bij het afschaffen van de precariobelasting op kabels en leidingen zijn de opbrengsten precariobelasting volledig afgeraamd. Voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven gemeentegrond, voor de openbare dienst bestemd (zoals luifels, terrassen en reclameborden) dient echter ook belasting te worden betaald. Deze belastingopbrengsten worden op basis van de realisatiecijfers van de afgelopen jaren weer in de begroting opgenomen.

Formatie Wet Inburgering 2021 **84**

Sinds 1 januari 2022 is de Wet Inburgering 2021 in werking getreden waarbij gemeenten een belangrijke rol bij de begeleiding van nieuwkomers die inburgeringsplichtig zijn. Om deze taken te kunnen vervullen heeft de gemeente inburgeringcoaches in dienst. Door de inmiddels opgedane ervaring kunnen we stellen dat 75 inburgeraars per fte reëel is. Inmiddels zijn er zo'n 480 inburgeraars die begeleiding nodig hebben en zijn er dus 6,5 inburgercoaches nodig. Hierom wordt gevraagd om 3 extra fte. Op basis van verdeling 75% Amstelveen en 25% Aalsmeer komt dit voor Aalsmeer neer op een bedrag van € 83.700. Het structurele budget wordt gevraagd uit het gemeentefonds waar de middelen voor uitvoering van de Inburgering terecht zijn gekomen.

Indexering personele lasten Kernorganisatie **101**

De salarissen, bijkomende personeelskosten en opleidingsbudget worden structureel verhoogd met 4.84% in 2025. De budgetten worden als totaal € 101.000 hoger. Dekking van de indexatie vindt plaats uit de stelpost loon- en prijs die hiervoor in de programmabegroting is opgenomen.

Intensivering bestaand-/ nieuw beleid **-373**

Aanpassing balies gemeentehuis **0**

Een advies van de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens is om de balies van Burgerzaken te verbouwen zodat deze meer open zijn. Dit verhoogt de veiligheid van de medewerkers en komt de betrouwbaarheid

van het reisdocumentenproces ten goede. De kosten zijn € 36.000, de afschrijvingstermijn is 10 jaar (€ 3.600). Deze lasten worden gedekt binnen de begroting.

Kapitaallast grafdelfmachine **0**

Het aanschaffen van een grafdelfmachine, is voordeliger dan uitbesteden. Met een grafdelfmachine kan 10 jaar worden gewerkt. De afschrijving bedraagt € 13.000. De jaarlijkse onderhouds- en gebruikskosten zijn € 12.000. Door het werk niet langer uit te besteden, zorgt dit voor een besparing van € 29.000. Het restant van € 4.000 wordt ingezet voor uitbreiding personeel.

Stelpost nieuw beleid **0**

In de huidige programmabegroting is voor de uitvoering van het collegeprogramma een budget opgenomen van (gemiddeld) € 1,5 miljoen per jaar voor de uitvoering van dat programma voor de jaren 2023 tot en met 2026. Voor de nieuwe raadsperiode zijn voor de dekking van nieuwe ambities/ nieuw beleid nog geen middelen opgenomen. Het voorstel is om hiervoor in 2026 een stelpost op te nemen van € 300.000, zodat de nieuwe raad na aantreden direct aan de slag kan en vanaf 2027 een (structureel) budget op te nemen van € 1.500.000.

Gemeentefonds **-586**

Jeugd besparingen - Rijk verantwoordelijk
In het raadsvoorstel over de septembercirculaire 2023 is toegelicht dat de € 500 miljoen besparingen op de jeugdzorg waarvoor het Rijk verantwoordelijk is nog niet zijn opgenomen als dekkingsmiddel. Op basis van de afspraken die gemaakt zijn tussen Rijk en gemeenten worden het aandeel van de gemeente Aalsmeer in deze besparingsopgave van het Rijk nu vanaf 2026 in het meerjarenperspectief opgenomen (€ 665.000).

Structurele effecten september- en decembercirculaire 2023
In het raadsvoorstel over zowel de septembercirculaire en de raadsbrief over de decembercirculaire is ingegaan op de structurele effecten als gevolg van wijzigingen in verdeelmaatstaven. Daar is toegelicht dat dit als onderdeel van de algehele actualisering van de technische begrotingsgrondslagen nominaal en areaal via het traject Kadernota 2025 wordt opgepakt. Vooruitlopend op het voorstel over de meicirculaire 2024 is € 700.000 structureel als dekkingsmiddel opgenomen.

Voorjaarsnota Rijk - impact op het gemeentefonds
Recent is de Voorjaarsnota 2024 van het Rijk gepubliceerd. Deze is nog niet door de Tweede Kamer behandeld. Hoewel op basis hiervan nog niet de volledige uitkomst van de meicirculaire 2024 kan worden bepaald zijn twee onderdelen uit deze Voorjaarsnota eruit te isoleren.
1. Afschaffing van de opschalingskorting in 2026 (met een éénmalige korting in 2025 ter grootte van hetzelfde bedrag).
2. De gewijzigde systematiek voor loon-prijsinflatie naar BBP-systematiek is vervroegd van 2027 naar 2024.
De opschalingskorting voor gemeenten is vanaf 2026 afgeschaft. Het voordelig effect is structureel € 900.000. In 2025 stelt het kabinet het gemeentefonds eenmalig € 675 miljoen lager vast. Dit heeft een incidenteel effect van € 900.000 nadelig.
In de Voorjaarsnota 2024 is de nieuwe financieringssystematiek vervroegd van 2027 naar 2024. Het betekent dat een deel van het accres wordt gebaseerd op een 8-jaarshistorisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (BBP). Hierdoor is de groei van het gemeentefonds lager dan in de Miljoenennota 2024 werd gepresenteerd. Ook voor de compensatie van het loon-prijs effect wordt een aangepaste berekeningssystematiek doorgevoerd. Per saldo heeft dit een gemiddeld effect van

ca. € 1.000.000 structureel nadelig. Hiervoor ontvangen we een incidentele compensatie die dit nadelig effect enigszins dempt.
Het per saldo voordelige effect van deze maatregelen is vooruitlopend op de circulaire als dekkingsvoorstel opgenomen. De overige effecten vanuit de Voorjaarsnota zijn onderdeel van de meicirculaire waarover op een later moment een separaat advies volgt.

(gefaseerd) OZB niet-woningen gebruikers omzetten naar eigenaren **100**

In Nederland zijn er inmiddels 10 gemeenten die het tarief OZB gebruiker niet-woningen hebben afgeschaft en de hierdoor gemiste opbrengsten hebben gecompenseerd door het tarief OZB gebruiker woningen overeenkomstig te verhogen. Het heffen bij uitsluitend de eigenaren van niet-woningen is op grond van artikel 220 Gemeentewet toegestaan.
Met deze maatregel worden verhuurders gestimuleerd panden minder lang leeg te laten staan en een stabiele stroom aan gemeentelijke belastinginkomsten te genereren.
Daarnaast is deze maatregel indirect een stimulans voor huurders in het midden en kleinbedrijf, omdat zij niet meer (rechtstreeks) worden aangeslagen. Het voorstel is om deze omzetting in vier jaar uit te voeren (start in 2025). Het omzetten van het tarief mag gezien een recente rechterlijke uitspraak niet in één keer plaatsvinden en dient tijdig te worden gecommuniceerd.
Het structureel financieel effect bedraagt na uitfaseren in 2028 ca. € 400.000 structureel op jaarbasis. Met deze maatregel is het gevraagde alternatieve voorstel voorhanden na de eerder geschrapte vermakelijkheidsretributie.

Wijziging methodiek indexatie belastingopbrengsten **83**

In hoofdstuk 3 Uitgangspunten is een gewijzigde indexatiemethodiek voorgesteld voor gemeentelijke belastingen. Uitgaande van deze gewijzigde systematiek stijgen de belastingopbrengsten jaarlijks met € 83.000 extra.

Aanjaagteam bescherming arbeidsmigranten **30**

Het kabinet heeft het aanjaagteam Roemer gevraagd om te komen met voorstellen die de positie van arbeidsmigranten verbeteren. Een van de voorstellen is om de registratie van deze doelgroep in de Basisregistratie Personen (BRP) te verbeteren. Hiervoor is extra inzet vanuit Burgerzaken noodzakelijk. Dit doen we door contact te leggen met verhuurders, uitzendbureaus en werkgevers, maar ook door adresonderzoeken op te starten. Hiermee wordt een stuk overlast, overbewoning en mogelijke criminaliteit voorkomen. Er wordt vanuit het aanjaagteam Roemer gewezen op het nut van een goede registratie en wordt verzocht aan gemeenten om hierop in te zetten (€ 30.000 structureel).

Actualisatie MPP **0**

In het raadsbesluit van 7 juli 2022 is over het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte (MPP) toegelicht dat de afschrijvingskosten van de wegen op termijn zullen opbouwen naar € 1,2 miljoen om daarmee investeringsruimte wegen te creëren. Dit gebeurt door een jaarlijkse toevoeging van € 45.000 aan afschrijvingskosten in de laatste jaarschijf (i.c. 2028) totdat het cumulatieve niveau van € 1.2 miljoen is bereikt in 2040.

Ombuigingsvoorstellen	**-1.030**

Besparing op Dienstverleningsbijdrage **300**

De structurele besparing op de dienstverleningsbijdrage van € 300.000 komt voort uit lopend traject invulling taakstelling binnen AA-organisatie (besparing op fte's en effect verlaging kostenverhogende BTW).

Ombuigingsvoorstellen oud voor nieuw **-1.330**

In de programmabegroting 2024 is vooruitlopend op de ombuigingsvoorstellen oud-voor-nieuw een stelpost opgenomen als dekking voor taakstelling opgenomen van door Amstelveen ingediende AA-claims. In deze Kadernota 2025 worden voorstellen ter dekking van deze taakstelling aan de raad voorgelegd. Daarmee is invulling gegeven aan deze stelpost. Het per saldo (meerjarig) effect van de ombuigingsvoorstellen in relatie tot de taakstelling is in hoofdstuk 4.2 van deze Kadernota in beeld gebracht.

Overige dekkingsvoorstellen	**2.435**

Stelposten **2.435**

In het raadsvoorstel over de septembercirculaire 2023 is de raad voorgesteld om het structureel voordelig effect uit die circulaire toe te voegen aan de stelpost behoedzaamheid en de stelpost loon-prijs. In afwachting van o.a. de invulling van de oud-voor-nieuw voorstellen door de AA-organisatie. De uitkomsten daarvan zijn in deze Kadernota opgenomen en worden u ter besluitvorming voorgelegd.

Verder heeft voor deze Kadernota een actualisatie plaatsgevonden van de benodigde omvang van de stelpost loon-prijs op basis van de meerjarige prognose van het Centraal Economisch Planbureau. Door bijstellingen in de verwachte loon-en prijsinflatie is om toekomstige indexatie op te kunnen vangen minder budget uit de stelpost loon-prijs nodig. Om die reden wordt voorgesteld het gedeelte van het budget wat naar verwachting niet noodzakelijk is vrij te laten vallen. Voor het opvangen van onverwachte schommelingen in de toekomst is daarnaast rekening gehouden met een onzekerheidsfactor bij de bepaling van de minimale omvang van de noodzakelijke stelpost. Deze buffer bedraagt € 1,0 miljoen in 2025 en loopt op tot € 2,0 miljoen in 2028. Voor de gehanteerde uitgangspunten van de indexatie wordt verwezen naar hoofdstuk 3 Uitgangspunten eerder in deze Kadernota.

6 Reserves

In de tabel in dit hoofdstuk is het verloop van de algemene reserve en de bestemmingsreserves1 opgenomen. Vooruitlopend op het besluit van de raad over de bestemming van het rekeningresultaat 2023 zijn de volgende voorstellen in deze tabel verwerkt:

- de toevoeging van het overschot in de jaarrekening 2023 aan de algemene reserve
- de onttrekking van/toevoeging aan de algemene reserve van de begrotingstekorten/-overschotten uit de 1e bestuursrapportage 2024 en kadernota 2025
- de voorgestelde mutaties in bestemmingsreserves uit deze kadernota naast al eerder genomen raadsbesluiten.

Stand ultimo (* € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028
Algemene reserve	44.023	45.544	45.895	43.963	24.595
Totaal algemene reserve	**44.023**	**45.544**	**45.895**	**43.963**	**24.595**

Stand ultimo (* € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028
Dekking kapitaallasten	17.276	16.105	14.994	13.883	12.774
Duurzaamheidsfonds	171	171	171	171	171
Egalisatie sociaal domein	1.254	1.104	954	954	954
Kunstzinnige verfraaiing	120	95	70	45	20
Monumentenfonds	49	49	49	49	49
Meerjarenprojectenplan buitenruimte	19.643	19.972	20.174	20.341	20.443
Klimaatadaptatie	120	80	40	40	40
Veilig te stellen budgetten	1.007	55	15	1	0
Voorlopige winsten grondexploitaties	6.166	7.598	7.625	7.625	7.625
Bestemmingsreserve rentelasten externe financiering	0	0	0	0	15.225
Bestemmingsreserve aanpassingen gemeentehuis	675	638	601	564	527
Totaal bestemmingsreserves	**46.481**	**45.867**	**44.693**	**43.673**	**57.828**
Totaal reserves	**90.504**	**91.411**	**90.588**	**87.636**	**82.423**

Het kader voor mutaties in reserves is als volgt:
Het instellen en opheffen van reserves als ook het herbestemmen van reserves is een eigen keuze en bevoegdheid van de gemeenteraad. Onttrekkingen en toevoegingen aan reserves moeten door de raad worden goedgekeurd en worden dus altijd via een raadsvoorstel en raadsbesluit aan uw raad voorgelegd. Een uitzondering hierop is als bij de instelling van de reserve wordt vastgesteld dat voor de betreffende reserve het college wordt gemandateerd voor onttrekkingen.
Beoordeling van nut/ noodzaak van de bestemmingsreserves vindt ieder jaar plaats bij de jaarstukken/ kadernota.

Van iedere reserve is in beeld gebracht of er
1. Een bestedingsplan ligt of een ander door de raad gefiatteerd besluit voor onttrekking aan de reserve
2. Of heroverweging van de reserve aan de orde is vanwege het ontbreken van een bestedingsplan.

1 De actualisatie op grond van het Meerjarenplan Buitenruimte en de Meerjarenprognose Grondexploitaties voor de raad van 4 juli zijn nog niet in deze tabel opgenomen.

In bijlage 10.3 is het verloopoverzicht van de reserves over de jaren 2024-2028 opgenomen.

Van de in totaal negen bestemmingsreserves die Aalsmeer op de balans heeft staan komt er geen in deze Kadernota voor heroverweging in aanmerking.
Uit het verloopoverzicht van de reserves blijkt dat de reserve kunstzinnige verfraaiing in 2028 negatief wordt. Gelet op het geringe negatieve saldo en omdat nog dit jaar een herijkte nota wordt voorgelegd waarin ook de voeding van deze reserve wordt geregeld wordt nu geen voorstel gedaan om het saldo van deze bestemmingsreserve aan te zuiveren.

In 1e bestuursrapportage 2024 en deze Kadernota is een voorstel opgenomen om twee nieuwe bestemmingsreserves te vormen: bestemmingsreserve rentelasten externe financiering (in 2028) en bestemmingsreserve aanpassingen gemeentehuis. Conform de nota reserves en voorzieningen 2023 gemeente Aalsmeer worden de volgende zaken vastgelegd:

1. Nut & noodzaak (doel) van de reserve
2. Omschrijving van de dekking van de storting in de reserve bij het instellen van de reserve
3. Is er sprake van een éénmalige storting of meermalige storting in de reserve
4. De geraamde uitnamen
5. De looptijd van de reserve

Bestemmingsreserve rentelasten externe financiering
Ad. 1 Ter dekking van de rentelasten van een lening die wordt aangetrokken in verband met de toekomstige financieringsbehoefte door nieuwe investeringen in deze Kadernota. Hiermee wordt de stijging van de rentelasten als daarvan meerjarig afgetopt.
Ad. 2 tot en met 5 Een éénmalige storting behorende bij een lening van € 16,375 miljoen ten laste van de algemene reserve gebaseerd op de rentelasten van een lening van € 30.000.000, met een looptijd van 30 jaar en een rentepercentage van 3,5%. Na besluitvorming over de investeringen en het aantrekken van externe financiering dient de bestemmingsreserve te worden afgestemd op de werkelijke rentelasten van de afgesloten geldlening waarbij rekening dient te worden gehouden met de voorwaarden die hieraan zijn gesteld. De werkelijke rentelasten van de nieuw af te sluiten financiering worden jaarlijks gedekt uit de bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve aanpassingen gemeentehuis
Ad. 1. Ter dekking van de werkelijke afschrijvingskosten van de aanpassingen in het gemeentehuis (raadskelder (€ 675.000) en aanpassingen kantoren (€ 250.000) zoals opgenomen in de 1e bestuursrapportage 2024/ Kadernota 2025 onder investeringen. De beide kredieten worden in totaal geraamd op € 925.000.

Ad. 2 tot en met 5. Een éénmalige storting in de reserve uit het resterende transitiebudget dat de raad bij de vorming van kernorganisatie beschikbaar heeft gesteld. De afschrijvingstermijn van de genoemde investeringen is conform de afschrijvingstabel uit de nota vaste activa van de gemeente 25 jaar. Na 25 jaar is de reserve uitgeput en kan deze worden opgeheven.

Bij het opstellen van jaarstukken 2023 is gebleken dat de kaders zoals deze zijn vastgelegd rondom de egalisatiereserve Sociaal Domein niet éénduidig zijn uit te leggen. Hierdoor heeft de accountant bij de jaarstukken 2023 moeten vaststellen dat de onttrekking aan de reserve onrechtmatig, maar acceptabel is. Met het vaststellen van de jaarstukken 2023 keurt de raad de onttrekking in 2023 alsnog goed. Om dergelijke interpretatieverschillen naar de toekomst toe te voorkomen wordt de raad voorgesteld de kaders rondom deze bestemmingsreserve aan te scherpen.

Bestemmingsreserve egalisatiereserve Sociaal Domein
Ad. 1 Deze reserve is daarmee bedoeld om incidentele tekorten binnen voornoemde regelingen en flankerend beleid het sociaal domein in een bepaald jaar te verrekenen met incidentele overschotten in een ander jaar. Er zijn ook regelingen waarvoor het Rijk een aparte compensatie voor één of meerdere jaren geeft, zoals bijvoorbeeld energietoeslag en opvang van Oekraïners. Afwijkingen op dergelijke regelingen egaliseren niet via de bestemmingsreserve sociaal domein, maar zijn onderdeel van het rekeningresultaat.
Ad. 2 Niet van toepassing. De initiële storting in de reserve is met een raadsbesluit bij de 2e bestuursrapportage 2021/ jaarstukken 2021 geregeld.
Ad 3. Op basis van verschillen tussen begroting en realisatie in een boekjaar. Gelet op het egaliserend karakter van de reserve kunnen stortingen in ieder financieel verantwoordingsdocument (1e en 2e bestuursrapportage of jaarstukken) aan de raad worden voorgelegd. Er is geen maximale omvang van de bestemmingsreserve. Bij de Kadernota kunnen voorstellen voor heroverweging van de omvang van de reserve aan de raad worden voorgelegd.
Ad. 4 Op basis van verschillen tussen begroting en realisatie in een boekjaar. Gelet op het egaliserend karakter van de reserve kunnen onttrekkingen in ieder financieel verantwoordingsdocument (1e en 2e bestuursrapportage of jaarstukken) aan de raad worden voorgelegd. De minimale omvang van de reserve is nihil. Als de reserve is uitgeput moet een separaat voorstel voor het al dan niet aanvullen van de reserve aan de raad worden voorgelegd.

De raad wordt voorgesteld voornoemde kaders rondom de bestemmingsreserves vast te stellen.

7. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de jaarstukken 2023, die tegelijk met deze Kadernota aan de gemeenteraad is aangeboden, blijkt uit de paragraaf weerstandsvermogen dat het benodigd weerstandsvermogen € 33,82 miljoen dient te bedragen om boven de streefwaarde van 1,5 te blijven. Deze ratio is vastgelegd in de nota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2023 gemeente Aalsmeer die op 8 juni jl. door de gemeenteraad is vastgesteld.
Het weerstandsvermogen bestaat uit de algemene reserve, de post onvoorzien en de onbenutte belastingcapaciteit. De bestemmingsreserves mogen alleen onderdeel zijn van het weerstandsvermogen voor zover er geen verplichtingen aan ten grondslag liggen. De bestemmingsreserve Sociaal Domein mag om die reden worden meegenomen, omdat ook de risico's Sociaal Domein die aan de basis liggen van de toevoeging en onttrekking van deze reserve onderdeel zijn van de reserve. Hetzelfde geldt voor de bestemmingsreserve toekomstige winsten grondexploitaties.
Rekening houdend met de in deze kadernota opgenomen cijfers en het huidige risicoprofiel zakt de ratio in 2025 niet onder de door de raad gestelde streefwaarde van 1,5.
De ontwikkeling van het weerstandsvermogen in het meerjarenperspectief is een punt van aandacht.
Daarvoor zijn twee redenen:

- de ontwikkeling van het begrotingsresultaat 2027 die in belangrijke mate wordt bepaald door de ontwikkeling van de algemene uitkering en de nog te maken afspraken over de toekomstige financiering van gemeenten.
- de vorming van een bestemmingsreserve rentelasten zwembad.

In deze Kadernota is een voorstel opgenomen om in lijn met de afspraken uit het Bestuurlijk Overleg Financiële Verhoudingen (BOFv) van afgelopen najaar een bestemmingsreserve rentelasten externe financiering te vormen (zie ook hoofdstuk reserves in deze Kadernota). Het vormen van een dergelijke bestemmingsreserve kan alleen indien wordt voldaan aan een aantal voorwaarden: de solvabiliteit (eigen vermogen/ balanstotaal) dient groter of gelijk aan 20% te zijn en weerstandsvermogen voldoende. Op het moment van het opstellen van deze Kadernota wordt aan deze eisen voldaan. Gelet op de onzekerheid tussen nu en 2028, het jaar waarin deze bestemmingsreserve gevormd wordt, dienen deze ontwikkelingen nauwlettend te worden gevolgd.

8 Investeringen 2025 - 2028

In onderstaande tabel zijn de investeringskredieten volgens het Meerjaren Investeringsprogramma opgenomen.
De tabel geeft inzicht in de geraamde bedragen voor nieuwe (vervangings)investeringen.
Het beschikbaar stellen van het krediet voor het begrotingsjaar vindt plaats tegelijk met het vaststellen van de programmabegroting of door middel van een apart genomen raadsbesluit. De overige investeringen zijn in het schema ter kennisname. Omdat dergelijke investeringen invloed hebben op de liquiditeitsbehoefte van de gemeente en de kapitaallasten invloed hebben op het meerjarenperspectief zijn deze onderdeel van het meerjarenperspectief.

Een toelichting op de afzonderlijke investeringen is opgenomen onder de tabel.

8.1 Overzicht kredieten

	Mutaties kredieten			
	2025	2026	2027	2028
Bestaand beleid	**105**	**0**	**0**	**0**
Vervanging auto's toezichthouders	105	0	0	0
Overige investeringen	**7.759**	**9.673**	**20.168**	**491**
Strategische aankopen	3.200			
Renovatie dak Oosteinderweg 247 (Bloemenlust)	2.068	0	0	0
Investeringen buitensport accommodaties	491	1.473	168	491
Investering externe huurder Bloemenlust	600	0	0	0
Investeringen gemeentehuis (kantoren en raadskelder)	650	0	0	0
Noodstroomvoorziening gemeentehuis Aalsmeer	750	0	0	0
Nieuwbouw zwembad Waterlelie	0	8.200	20.000	0
Totaal	**7.864**	**9.673**	**20.168**	**491**

8.2 Toelichting mutaties

Bestaand beleid **105**

Vervanging auto's toezichthouders **105**

De bestaande (elektrisch aangedreven) personenvoertuigen voor toezichthouders moeten in 2025 worden vervangen. De 4 auto’s zijn destijds éénmalig door Aalsmeer aangeschaft, maar hiervan worden er gemiddeld 3 auto’s voor Aalsmeer gebruikt. Dus daarom worden er 3 nieuwe aangeschaft.

Overige investeringen **7.759**

Strategische aankopen **3.200**

Voor de aankoop van strategisch vastgoed wordt een investeringsbedrag van € 3,2 miljoen gevraagd, voor de aankoop van strategische locaties binnen de gemeente. Vooralsnog wordt geen rekening gehouden met afschrijvingslasten, omdat het ook om aankoop van grond kan gaan, waarover niet afgeschreven hoeft te worden. De raad geeft

het college mandaat om hierover de beslissen middels collegevoorstellen. Tegelijk met de programmabegroting 2025, wanneer over het beschikbaar stellen van dit krediet wordt besloten, ontvangt de raad ter vaststelling een notitie strategische aankopen aan welke voorwaarden deze aankopen moeten voldoen voordat het college tot aankoop overgaat en hoe de raad hierover wordt geïnformeerd. Deze notitie wordt als addendum toegevoegd aan de nota grondbeleid waarin strategische aankopen zijn beschreven.

Renovatie dak Oosteinderweg 247 (Bloemenlust) **2.068**

Uit de inspecties is gebleken dat het dak incl. lichtstraten en koepels van Bloemenlust op korte termijn aan vervanging toe is. Voorstel is om hiervoor een investeringskrediet beschikbaar te stellen voor € 2.529.000 met een afschrijvingstermijn van 20 jaar. Een deel (€ 461.000) is al nodig vanaf 2024. De vervanging is eind 2025 gereed. De afschrijvingslasten bedragen vanaf 2026 € 126.000 per jaar, gebaseerd op een afschrijvingstermijn van 20 jaar.

Investeringen buitensport accommodaties **491**

Voor de buitensportlocaties is door een extern bedrijf een Meerjaren Investeringsplan opgesteld. In de komende jaren dienen vervangingen van kunstgrasvelden plaats te vinden bij FC Aalsmeer en RKDES en dienen ook de lichtmasten van RKDES vervangen te worden. De afschrijvingstermijn van deze investeringen bedraagt respectievelijk 8 jaar voor de velden en 25 jaar voor de verlichting.

Investering externe huurder Bloemenlust **600**

Ten behoeve van externe huurder zal circa 400 m2 van Bloemenlust worden gerenoveerd. Door deze verbouwing biedt de Bloemenlust meer gebruiksmogelijkheden. De investering bedraagt incidenteel € 600.000 in 2025. Afschrijvingstermijn is 25 jaar

Investeringen gemeentehuis (kantoren en raadskelder) **650**

In de 2e bestuursrapportage 2023 is gemeld dat het college het beschikbare transitiebudget o.a. wil besteden om de raadskelder aan te pakken zodat deze vaker en beter kan worden gebruikt, maar ook om de werkplekken in het gemeentehuis beter geschikt te maken door bijvoorbeeld het creëren van flexibele werkruimtes waardoor eenvoudiger samengewerkt kan worden, maar ook kort overleg kan worden gepleegd zonder daarbij de andere medewerkers te storen. Hiervoor is het transitiebudget overgeheveld van 2023 naar 2024/2025.
Voor de aanpassingen zijn kostenramingen opgesteld. De aanpassing van de kantoren op de 1e verdieping is geraamd op € 250.000. De aanpassing van raadskelder is geraamd op € 675.000. Dekking van de afschrijvingskosten vindt plaats uit de reserve dekking kapitaallasten gebouwen. Hiervoor wordt in 2024 en 2025 totaal € 925.000 toegevoegd aan de reeds bestaande reserve (een bedrag van € 275.000 in 2024 bij de 1e bestuursrapportage en een bedrag van € 650.000 in deze kadernota). Het budget wordt in afwachting van de uitvoering gestort in de tijdelijke bestemmingsreserve "Aanpassingen gemeentehuis"

Noodstroomvoorziening gemeentehuis Aalsmeer **750**

In het kader van crisisbeheersing is het noodzakelijk dat het crisisteam vanuit het raadhuis bij grote calamiteiten, kan blijven functioneren zonder van de nutsvoorziening afhankelijk te zijn. De kosten voor het plaatsen van een noodstroomaggregaat incl. alle bijkomende werkzaamheden worden voorlopig geraamd op € 750.000 incl. BTW en bijkomende kosten. Nader onderzoek naar alternatieve scenario's vindt nog plaats. Hiervoor is in de 1e bestuursrapportage 2024 een onderzoeksbudget opgenomen De afschrijvingstermijn is 15 jaar (€ 50.000 per jaar) en starten in 2026.

Nieuwbouw zwembad Waterlelie **0**

Zowel in de programmabegroting 2023 en 2024 als het college-uitvoeringsprogramma is melding gedaan over een onderzoek naar de toekomstbestendigheid van zwembad de Waterlelie. In de commissie van 19 maart bent u over de uitkomst nader geïnformeerd. In de commissie van 4 juni informeren de onderzoeks-partijen u over de drie scenario's die door hen onderzocht en uitgewerkt zijn. Om inzicht te geven in de financiële gevolgen van de nieuwbouw van het zwembad is in deze Kadernota een claim opgenomen behorende bij een nieuw te bouwen zwembad met een indicatief investeringsbedrag van € 28,2 miljoen (prijspeil 2026).

9. Financiering

Op basis van de huidige begroting en het investeringsschema is een liquiditeitsprognose opgesteld. Deze laat de behoefte aan vreemd vermogen zien. De rentelasten van dit nog aan te trekken vreemd vermogen zijn in deze kadernota verwerkt (zie hoofdstuk 5.8 Algemene dekkingsmiddelen).

In de programmabegroting 2024 is in de paragraaf Financiering geschetst dat de gemeente in deze raadsperiode een financieringsbehoefte heeft van € 30 miljoen. Daarbij is ook aangegeven dat hierbij nog geen rekening is gehouden met de financiering van de ambities. In het kader van deze Kadernota is de liquiditeitsprognose geactualiseerd, waarbij rekening is gehouden met de in de 1e bestuursrapportage 2024 en Kadernota 2025 opgenomen investeringsvolumes (MIP), het meerjarenprogramma Buitenruimte (MPP) en de te verwachten kasstroom uit de grondexploitaties na de actualisatie van de meerjarenprognose grondexploitaties. Hieruit volgt dat in de komende in de komende jaren (2024-2028) in totaal nog ca. € 90 miljoen gefinancierd moet worden met nieuwe langlopende leningen. Dit resulteert in extra rentelasten die in deze Kadernota zijn opgenomen. Voor het bepalen van het moment van aantrekken van de leningen is rekening gehouden met een jaarlijkse onderuitputting op basis van ervaringscijfers. Voor het MPP is dat 30%, voor het MIP 40%. Hierbij is nog geen rekening met de financiering die noodzakelijk is voor de investeringen in de riolering (ca. € 7,5 miljoen). De rentelasten van leningen die hiervoor moeten worden aangetrokken worden gedekt uit het tarief. Het verschil met de € 30 miljoen die in de programmabegroting 2024 werd geschetst is op hoofdlijnen als volgt:

- In de 1e bestuursrapportage 2024/ Kadernota 2025 is in totaal voor € 41 miljoen aan nieuwe en vervangingsinvesteringen opgenomen.
- Toevoeging van de jaarschijf 2028 met een negatief exploitatieresultaat (negatieve kasstroom)
- Toevoeging van een extra jaarschijf MPP 2028 (vooruitlopend op werkelijke actualisatie in het voorjaar van 2025)
- De nieuw aan te trekken geldleningen dienen ook afgelost te worden (€ 8 miljoen)

Hiervan uitgaande stijgt de langlopende schuldpositie ultimo 2028 naar € 103.miljoen. De netto-schuldquote ontwikkelt zich hiermee tot 65%-70% (2023 8%) en blijft hiermee onder de grens van 90% waarmee de grens van minst risicovol naar de volgende categorie wordt geclassificeerd. In het accountantsverslag 2023 noemt de accountant de vermogenspositie als uitstekend. Dat onderschrijven wij. Na het aantrekken van deze leningen blijven wij nog steeds onder de landelijke benchmarkcijfers voor de netto-schuldquote 2023 van 71%. Ook blijven we binnen de renterisiconorm. Bij het afsluiten van de leningen wordt behalve naar de netto-schuldquote en de rentepercentages ook gekeken naar de resterende levensduur van het gemeentelijk bezit. Dit om te voorkomen dat de gemeente met leningen blijft zitten terwijl alle gemeentelijke bezittingen zijn afgeschreven en een optimale mix van leningen te bewerkstelligen.
De voorbereiding voor het aantrekken van een langlopende lening is belegd bij de treasurycommissie. Zodra dit aan de orde is vindt op basis van voorstaande de afweging plaats over de aan te trekken lening.
De meerjarige liquiditeitsprognose wordt daarnaast minimaal twee keer per jaar geactualiseerd (bij de Kadernota en de programmabegroting).

Rentevisie
Als gevolg van de afnemende inflatieverwachtingen zal de Europese Centrale Bank (ECB) de rente niet verder verhogen. De verwachting is zelfs dat de ECB het depositotarief zal verlagen in de 2e helft van 2024. De lange rente is sinds januari gestegen onder andere als gevolg van het commentaar van de leden van de raad van bestuur van de ECB. De banken denken dat de lange rente op korte termijn rond het huidige niveau zal blijven bewegen (rond 3,1%), maar dat later in 2024 de lange rente weer zal gaan dalen.

Voor de rentelasten die wij in deze Kadernota 2025 voor de nieuw af te sluiten leningen hebben opgenomen zijn we uitgegaan van een rentepercentage van 3,5%.

10. Bijlagen

10.1 Scenario's meerjarenperspectief

In deze bijlage schetsen wij de verschillende scenario's om u een beter inzicht te geven wat het betekent als het Rijk de eerder doorgevoerde korting op het gemeentefonds in tact houdt of in het kader van het sluitend krijgen van haar eigen Rijksbegroting daar nog een extra korting bovenop legt. In paragraaf 4.2 van deze Kadernota hebben wij al een aantal voorstellen met PM opgenomen waarop wij ons in ieder geval gaan richten en al een aantal concrete voorstellen opgenomen.
Alle maatregelen richten zich op het oplossen van het gepresenteerde tekort in de jaarschijven 2027 en 2028.
Wij maken in deze bijlage een onderscheid in drie categorieën:

a) Medebewindstaken
b) Verhogen van de inkomsten
c) Snijden in autonome taken.

Ad. 1 Medebewindstaken
Wij voeren als lokale overheid een groot aantal medebewindstaken uit voor diverse ministeries. Een overzicht van wetgeving waarin dat is vastgelegd is opgenomen in bijlage 1 bij artikel 124b van de Gemeentewet (wetten.nl - Regeling - Gemeentewet - BWBR0005416 (overheid.nl)).
Indien het Rijk niet op korte termijn met een structurele oplossing komt stellen wij een overzicht op van de uitgaven en inkomsten van deze medebewindstaken en zullen daarvoor een budgetplafond invoeren. Dat betekent dat wij op dat moment onze dienstverlening aan onze inwoners zullen moeten verminderen of activiteiten zelfs moeten staken. Hoe en op welke manier zal nader moeten worden uitgewerkt en in overleg met u moeten worden besproken. Een onderzoek naar de uitgaven en de inkomsten per medebewindtaak is een complexe en tijdrovende aangelegenheid. We zullen ons dan ook in eerste instantie richten op de medebewindstaken waarin de grootste geldstromen rondgaan. Dat zijn o.a. de Jeugdwet en de wet maatschappelijke ondersteuning 2015. Maar ook de Omgevingswet en de wet op het Primair Onderwijs zijn hier voorbeelden van. Wij verwachten dat op het moment dat een onderzoek aan de orde komt hier ook vanuit de VNG en M50 handreikingen zullen komen. In de komende periode bereiden wij ons op de nadere inventarisatie van de uitgaven en inkomsten verder voor. In de programmabegroting 2025 informeren wij u over de verdere voortgang.

Ad. 2 Verhogen van de inkomsten
In de aanloop naar deze Kadernota hebben wij de mogelijkheden om extra inkomsten te genereren (opnieuw) onderzocht. Naar aanleiding van de motie RAP raad uit 2021 hebben wij dat eerder al gedaan. Een aantal van de toen genomen besluiten zijn nu al onderdeel van de programmabegroting, zoals bijvoorbeeld het verhogen van de OZB niet-woningen naar een regionaal gemiddelde en de verhoging van de watertoeristenbelasting.
In deze Kadernota doen wij voorstellen om de systematiek van de inflatiecorrectie van de belastingen te wijzigen waardoor wij jaarlijks meer inkomsten ontvangen, om de OZB gebruikers niet-woningen gefaseerd om te zetten in OZB eigenaren niet-woningen om daarmee meer inkomsten te genereren en de verhoging van de waterverblijfsbelasting vanaf 2025 door te voeren naar eenzelfde niveau als de toeristenbelasting in lijn met het voorstel uit de programmabegroting 2023.
Ook voeren we in 2024 een onderzoek uit naar de volledigheid van de toeristenbelasting.

Andere opties die naast deze al in gang gezette maatregelen mogelijk zijn zijn:

a) Het met meer dan het inflatiecijfer verhogen van de toeristenbelasting. Er zijn gemeenten die op dit moment al tarieven in rekening brengen die meer dan het dubbele zijn van de tarieven in Aalsmeer.

Een verhoging van het tarief met 100% betekent in theorie extra opbrengsten van ca. € 450.000 op jaarbasis. De vraag daarbij is wel in hoeverre dit voor toeristen vervolgens een reden is om Aalsmeer niet meer te bezoeken.

b) In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de van de jaarstukken 2023 kunt u lezen dat de onbenutte belastingcapaciteit 2023 € 2,8 miljoen bedraagt. De onbenutte belastingcapaciteit bestaat uit de extra ruimte die de gemeente heeft om, met inachtneming van de wetgeving, maximale inkomsten te genereren uit de gemeentelijke heffingen. Om deze in potentie extra inkomsten te genereren is een extra tariefstijging nodig van 20%. Dat zou betekenen dat de gemiddelde OZB zou stijgen van € 550 naar € 660 (basisjaar 2024) voor een woningeigenaar met een woning met een gemiddelde WOZ-waarde.

Ad. 3 Snijden in autonome taken

In deze Kadernota is een aantal voorstellen gedaan om het voorzieningenniveau op peil te houden. Daarnaast hebben wij aangegeven dat wij een aantal zaken nog niet hebben in deze Kadernota hebben opgenomen vanwege de beperkte rek in de financiële polsstok in deze raadsperiode. Het snijden in de autonome taken zou betekenen dat we deze zaken minder of helemaal niet meer kunnen doen waardoor de leefbaarheid van Aalsmeer wordt getroffen, ook omdat de financiële middelen er niet zijn en ook niet zullen komen. Het gaat dan om de uitvoering van de centrumvisie Kudelstaart, de investeringen in onderwijshuisvesting, maar ook (nog niet) geprogrammeerde projecten uit het Meerjarenplan Buitenruimte. Dit laatste gaat ten koste van de staat van de openbare ruimte waardoor we vaker dan nu geconfronteerd zullen worden met achterstanden in het onderhoud van de buitenruimte en we knelpunten in die buitenruimte niet adequaat kunnen aanpakken.

Daarnaast is

c) In deze Kadernota is een stelpost opgenomen voor nieuw beleid vanaf 2027 van € 1,5 miljoen. Het schrappen van deze stelpost betekent dat we vanaf 2027 zaken alleen nog kunnen oppakken binnen de bestaande begroting.

d) In deze Kadernota is een structurele buffer opgenomen om onvoorziene nadelige gevolgen op de ontwikkeling van budgetten op te kunnen vangen. U kunt hierbij denken aan de gevolgen van de prijsinflatie zoals deze optrad na de start van de oorlog in Oekraïne. Mede doordat het Rijk de systematiek van vergoeding van loon-en prijsinflatie eenzijdig heeft gewijzigd en uitgaat van een meerjarig bbp-gemiddelde (t-2 tot en met t-9) lopen we hier een groter risico. Ook hebben wij in deze Kadernota een aantal risico’s geschetst waarvan wij de financiële impact nu nog niet in beeld hebben.

   Het inzetten van deze nog beschikbare buffer van in totaal ca. € 2,5 miljoen in 2028 betekent dat we bij iedere financiële tegenslag geen enkele structurele reserve meer hebben om op terug te vallen. Waarbij bepaalde ontwikkelingen, zoals een hoge inflatie autonoom is en weinig mogelijkheden biedt om hierop zelf bij te sturen.

   Door het opnemen van een bestemmingsreserve rentelasten externe financiering is de financiële ruimte die het Rijk gecreëerd heeft om incidentele middelen in te zetten ter dekking van structurele lasten geen optie meer. Zouden we dat wel doen dan zakken we vervolgens direct onder de normen die voor het gebruik van deze incidentele middelen ter dekking van structurele lasten zijn bepaald.

En dat betekent dat als laatste optie

e) Het schrappen van investeringen die in het huidige Meerjareninvesteringsprogramma (MIP) en Meerjarenprogramma Buitenruimte (MPP) zijn opgenomen. Het niet uitvoeren van de projecten die hierin zijn opgenomen betekent dat de gemeente minder externe financiering hoeft aan te trekken waardoor zij rentelasten bespaart en bijvoorbeeld in het geval van het schrappen of versoberen

van de nieuwbouw van een zwembad geen aanvullende subsidie hoeft te verstrekken.
Dat dit eigenlijk geen wenselijke maatregelen zijn begrijpen wij. Deze raken de directe leefomgeving van onze inwoners, instellingen en bedrijven. Maar in tijden van financiële krapte vinden wij dat wij mogelijke scenario's aan u voor moeten leggen.

10.2 Dienstverleningsbijdrage en limitatieve lijst

Dienstverleningsbijdrage van de Gemeente Aalsmeer aan de Gemeente Amstelveen				
Omschrijving	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Bijgestelde dienstverleningsbijdrage Programmabegroting 2024	**19.428.000**	**19.460.600**	**19.460.600**	**19.460.600**
Mutaties dienstverleningsbijdrage 1e Burap 2024				
Inburgeringscoach	83.700	83.700	83.700	83.700
Functieherwaardering wijkboa's	18.600	18.600	18.600	18.600
Ibabs	17.000	17.000	17.000	17.000
Vrijwilligersverzekering	3.100	3.100	3.100	3.100
Software jaarlijks onderhoud grondwatermeetnetten	6.700	6.700	6.700	6.700
Verhoging verzekeringspremies	7.500	7.500	7.500	7.500
Taakmutatie Wet Goed verhuurderschap	10.000	10.000	9.000	9.000
Verlaging onderhoud en brandstof na afstoten 4e toezichtauto	-4.100	-4.100	-4.100	-4.100
Bijstelling door herrekening nominaal 2024				
Dienstverleningsbijdrage conform 1e burap 2024	**19.570.500**	**19.603.100**	**19.602.100**	**19.602.100**
Mutaties dienstverleningsbijdrage Kadernota 2025				
Uitbreiding formatie begraafplaats Aalsmeer	66.100	66.100	66.100	66.100
Ambtelijke capaciteit wonen bijdrage Aalsmeer	83.200	83.200	83.200	83.200
Accountmanager Omgevingsdienst	34.100	34.100	34.100	34.100
Bijdrage Omgevingswet Aalsmeer	110.000	110.000	110.000	110.000
Aanjaagteam bescherming arbeidsmigranten	30.400	30.400	30.400	30.400
Consulent Burgerzaken	25.300	25.300	25.300	25.300
Indexering 2025	825.000	825.000	825.000	825.000
Bijgestelde dienstverleningsbijdrage Kadernota 2025	**20.744.600**	**20.777.200**	**20.776.200**	**20.776.200**
Ombuigingsvoorstellen				
Besparing dienstverleningsbijdrage nog nader in te vullen	-300.000	-300.000	-300.000	-300.000
Bijgestelde dienstverleningsbijdrage na ombuigingsvoorstellen	**20.444.600**	**20.477.200**	**20.476.200**	**20.476.200**

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Limitatieve lijst conform opdrachtbrief 21-02-2023	**479.000**	**397.000**	**0**	**0**
Mutaties 1e burap 2023				
Accountmanager Servicepunt Energieadvies Aalsmeer	40.000	0	0	0
Adviseur energietransitie Aalsmeer	194.000	0	0	0
Medewerker communicatie proces en participatie energie	67.000	0	0	0
Onderzoeks en uitvoeringskosten energietransitie	47.000	0	0	0
Projectleider energiebesparing woningen	67.000	0	0	0
Registratie tijdelijk verblijfadres, 0,9 VTE schaal 8 tm 2026	86.600	86.600	0	0
Mutaties kadernota 2024				
Kwaliteitsadvies (sturing op jeugdhulp)	57.200			
Registratie, dossiervorming en inzicht in de jhv (frontoffice/ aanmeldteam)	117.400			
Continueren inzet jeugdhulpverlening op peil	52.800			
Bestendiging inzet grip op jeugdhulp (gedragswetenschapper)	38.100			
Project inzet jeugdhulpverlening	35.100			
Functioneel applicatiebeheer jeugd	28.600			
Primaire proces jeugdhulpverlener	51.400			
Vroegsignalering	35.100			
Mutaties 2e burap 2023				
Versterken capaciteit loket afdeling SV (POK)	56.000	56.000	56.000	
GGZ/W&I (POK)	25.000	25.000	25.000	
Aanvulling opleidingsbudget voor extra leerlijn menselijke maat (POK)	25.000	25.000	25.000	
Mutaties 1e burap 2024				
Pilot Wijkregisseur	18.000	0	0	0
Adviseur kunstwerken	47.200	47.200	47.200	47.200
GGZ/W&I (POK)	13.000	13.000	13.000	
Mutaties kadernota 2025				
Indicatie adviseurs WMO	125.600	0	0	0
Regio coördinator Begeleid Thuis en Beschermd Verblijf	15.000	0	0	0
Bereikbaarheidsregisseur Aalsmeer	45.000	0	0	0
Kwaliteitsadviseur Burgerzaken	15.200	15.200	0	0
Adviseur Burgerzaken (0,5 vte, schaal 10)	15.200	15.200	0	0
Functiescheiding en kluishygiëne	46.000	0	0	0
Toename SiSa-regelingen / SPUK's	15.500	15.500	0	0
Subtotaal bestuurlijke en directie besluiten	**1.858.000**	**695.700**	**166.200**	**47.200**
Projecten (o.b.v. nacalculatie)				
Grondexploitaties en facilitair grondbeleid	pm	pm	pm	pm
Meerjarig onderhoud gebouwen, fee MOP	20.800	20.800	20.800	20.800
Meerjarig onderhoud gebouwen, overhead MOP	14.100	14.100	14.100	14.100
Meerjarenprojectenplan Buitenruimte	pm	pm	pm	pm
Kosten grondbank voor levering grond aan projecten	pm	pm	pm	pm
Grote projecten met kredietaanvraag	pm	pm	pm	pm
Subtotaal projecten	**34.900**	**34.900**	**34.900**	**34.900**
Regiotaken				
Regiosecretariaat schoolmaatschappelijk werk	39.500	39.500	39.500	39.500
Leerplichtadministratie	8.000	8.000	8.000	8.000
Internationale schakelklas	10.000	10.000	10.000	10.000

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Burgernet	3.600	3.600	3.600	3.600
Huisverbod, declaratie op urenbasis (€ 3.600 per jaar)	pm	pm	pm	pm
Gemeentebelastingen Amstelland(GBA) - uitvoeringskosten	851.300	851.300	851.300	851.300
GBA - proces en gerechtskosten	pm	pm	pm	pm
Sub-totaal regiotaken	**912.400**	**912.400**	**912.400**	**912.400**
Totaal Limitatieve lijst	**2.805.300**	**1.643.000**	**1.113.500**	**994.500**

10.3 Bijlage reserves

Naam	Algemene reserve		Jaar bedragen * € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028
			Stand per 1 januari	28.672	44.023	45.544	45.895	43.963
Basis	Deze reserve is de basis van ons financiële weerstandsvermogen. Op 8 juni is bij raadsbesluit de nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing 2023 gemeente Aalsmeer vastgesteld. Onderdeel daarvan is het besluit om als weerstandsnorm voor onze gemeente waarderingscijfer B (ruim voldoende) te hanteren. Bij die norm hoort een ratio (beschikbare : benodigde weerstandscapaciteit) tussen de 1,4 en 2,0. Ultimo 2023 is de benodigde weerstandscapaciteit € 22,4 miljoen. De ontwikkeling van de ratio is onderdeel van de jaarstukken, Kadernota en begroting.		*Rente*					
Doel	Weerstandsvermogen							
Rente	Er vindt geen rentetoevoeging plaats		*Toevoegingen*					
Stortingen	Op grond van specifieke raadsbesluiten tot bestemming van het rekeningresultaat of andere raadsbesluiten.		Resultaatbestemming 2023	12.075				
Onttrekkingen	Op basis van besluitvorming over de Kadernota en de jaarstukken door de raad		CUP 2023 - 2026	582	2.228			
Bodem	Ratio weerstandsvermogen groter dan 1,5		Begrotingsresultaat 2024 t/m 2028	2.437	193	811		
Plafond	Niet van toepassing		Kadernota 2024					
Heroverweging	Ieder jaar wordt in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing inzicht gegeven in de ontwikkeling van de omvang en de ratio. De uitkomsten daarvan en voorstellen in de Kadernota en begroting kunnen aanleiding geven tot heroverweging.		Heroverweging reserve klimaatadaptatie	112				
Bestedingsplan	Niet van toepassing		Heroverweging Veilig te stellen budgetten - ondermijning	145				
			Onttrekkingen					
			CUP 2023 - 2026			460		
			Begrotingsresultaat 2024 t/m 2028				1.932	3.035
			Kadernota 2025					
			Boekwaarde kazerne		900			
			Boekwaarde zwembad					58
			Bestemmingsreserve rentelasten externe financiering					16.275
			Stand per 31 december	44.023	45.544	45.895	43.963	24.595

Naam	Dekking kapitaallasten groen, water en recreatie + verkeer en vervoer + gebouwen		Jaar bedragen * € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028
			Stand per 1 januari	18.403	17.276	16.105	14.994	13.883
Basis	Raadsbesluit 2012/ 29 juni 2017		*Rente*					
Doel	Deze reserve is bedoeld voor dekking van afschrijvingslasten van investeringen in gemeentelijke gebouwen en investeringen van het meerjarenprojectenplan buitenruimte volgens de voormalige systematiek.							
Rente	Er vindt geen rentetoevoeging plaats		*Toevoegingen*					
Stortingen			Groen, water en recreatie	303	70	70	70	70
Onttrekkingen	Volgens bestedingsplan							
Bodem	Nihil							
Plafond	Niet van toepassing							
Heroverweging	Niet van toepassing. Reserves worden opgeheven zodra activa is afgeschreven en reserve is uitgeput. Geldend is nut en noodzaak van de reserve							
Bestedingsplan	Deze reserve wordt gebruikt voor administratieve afwikkeling ter dekking van de kapitaallasten van investeringen welke in één keer zijn gedekt vanuit een reserve. Zie verloopoverzicht. Toestemming om bij de jaarrekening hogere stortingen in de reserve te doen dan er is begroot mits dit binnen het geautoriseerde totaalkrediet valt en er dus sprake is van fasering							
			Onttrekkingen					
			Gebouwen	430	490	430	430	428
			Groen, water en recreatie	1.000	751	751	751	751
			Stand per 31 december	17.276	16.105	14.994	13.883	12.774

Naam	Duurzaamheidsfonds		Jaar bedragen * € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028
			Stand per 1 januari	221	171	171	171	171
Basis	Raadsbesluit 9 februari 2017		*Rente*					
Doel	Het duurzaamheidsfonds is een ondersteunend financieringsinstrument dat een bijdrage levert aan verschillende activiteiten die zich richten op het verduurzamen van de gebouwde omgeving.							
Rente	Er vindt geen rentetoevoeging plaats		*Toevoegingen*					
Stortingen	Eenmalig € 450.000 in 2017							
Onttrekkingen	Individuele raadsbesluiten							
Bodem	Nihil							
Plafond	Niet van toepassing							
Heroverweging	Zie voorstellen Kadernota 2024							
Bestedingsplan	Zie verloopoverzicht							
			Onttrekkingen					
			Kadernota 2024:					
			Servicepunt energieadvies	50				
			Stand per 31 december	171	171	171	171	171

Naam	Egalisatie sociaal domein		Jaar bedragen * € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028
			Stand per 1 januari	1.438	1.254	1.104	954	954
Basis	In de motie RAP-raad d.d. 25 juni 2020 is aangegeven dat tekorten binnen het sociaal domein binnen het programma van het sociaal domein opgelost dienen te worden. Dit omdat het sociaal domein een aantal open einde regelingen kent met de bijbehorende risico's en het daarnaast tijd kost om effecten van beleidskeuzes financieel te zien (volgend uit Participatiewet, IOAW, IOAZ en BBZ (gebundelde uitkering BUIG), Jeugdwet, WMO).		*Rente*					
Doel	Deze reserve is daarmee bedoeld om incidentele tekorten binnen voornoemde regelingen en flankerend beleid het sociaal domein in een bepaald jaar te verrekenen met incidentele overschotten in een ander jaar. Er zijn ook regelingen waarvoor het Rijk een aparte compensatie voor één of meerdere jaren geeft, zoals bijvoorbeeld energietoeslag en opvang van Oekraïners. Afwijkingen op dergelijke regelingen egaliseren niet via de bestemmingsreserve sociaal domein, maar zijn onderdeel van het rekeningresultaat.							
Rente	Er vindt geen rentetoevoeging plaats		*Toevoegingen*					
Stortingen	Op basis van verschillen tussen begroting en realisatie in een boekjaar.							
Onttrekkingen	Op basis van verschillen tussen begroting en realisatie in een boekjaar.							
Bodem	Nihil							
Plafond	Niet van toepassing							
Heroverweging								
Bestedingsplan								
			Onttrekkingen					
			Kadernota 2024					
			Jeugdhulp gelden AA	34				
			Taakstelling WMO vertraagd	150	150	150		
			Stand per 31 december	1.254	1.104	954	954	954

Naam	Kunstzinninge verfraaiing		Jaar bedragen * € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028
			Stand per 1 januari	120	95	70	45	20
Basis	De reserve is ingesteld ten behoeve van de realisatie van kunstobjecten.		*Rente*					
Doel								
Rente	Er vindt geen rentetoevoeging plaats		*Toevoegingen*					
Stortingen								
Onttrekkingen	Vast bedrag voor wisselende projecten ter grootte van € 25.000							
Bodem	Nihil							
Plafond	Niet van toepassing							
Heroverweging	In 2023 wordt een nieuw beleidsplan opgesteld. Onderdeel zijn naast de wijze waarop vorm wordt gegeven aan kunstzinnige verfraaiing van de openbare ruimte ook de wijze waarop deze reserve in de toekomst wordt gevoed.							
Bestedingsplan	Niet aanwezig							
			Onttrekkingen					
			Vast bedrag voor wisselende projecten	25	25	25	25	25
			Stand per 31 december	95	70	45	20	-5

Naam	Monumentenfonds		Jaar bedragen * € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028
			Stand per 1 januari	49	49	49	49	49
Basis	De reserve is ingesteld ten behoeve van de uitbetaling van subsidie-aanvragen.		*Rente*					
Doel	Wanneer de subsidie-aanvragen hoger zijn dan € 32.000 wordt het meerdere onttrokken uit het monumentenfonds.							
Rente	Er vindt geen rentetoevoeging plaats		*Toevoegingen*	PM	PM	PM	PM	PM
Stortingen	Lagere subsidie-uitgaven dan het beschikbare budget vloeien aan het eind van het jaar terug naar het monumentenfonds.							
Onttrekkingen								
Bodem	Nihil							
Plafond	€ 50.000							
Heroverweging	Niet van toepassing							
Bestedingsplan								
			Onttrekkingen	PM	PM	PM	PM	PM
			Stand per 31 december	49	49	49	49	49

Naam	Meerjarenplan Projecten (MPP)		Jaar bedragen * € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028
			Stand per 1 januari	19.038	19.643	19.972	20.174	20.341
Basis	Gewijzigde financieringssystematiek in het kader van de onderhouds- en beheerbudgetten projecten buitenruimte met een maatschappelijk nut. Instellingsbesluit d.d. 6 juli 2022.		*Rente*					
Doel	Dekking van de beheers- en onderhoudslasten en kapitaallasten projecten buitenruimte volgens het door de raad vastgestelde plan.							
Rente	Er vindt geen rentetoevoeging plaats.		*Toevoegingen*					
Stortingen	Saldo tussen de geraamde en de werkelijke kapitaallasten.		Programmabegroting 2024	2.673	2.718	2.758	2.723	2.658
Onttrekkingen	Onderhouds- en beheerlasten en kapitaallasten van projecten in de buitenruimte.		Bovenwijkse voorzieningen	543	167			
Bodem	Nihil							
Plafond	Niet van toepassing							
Heroverweging	Uiterlijk aan het einde van deze raadsperiode vindt een evaluatie plaats van deze systematiek. Op basis daarvan volgt een voorstel voor omzetting van een deel van de reserve naar een onderhoudsvoorziening.							
Bestedingsplan	Jaarlijks op basis van een raadsbesluit/ zie MPP 2024-2027 d.d. 4 juli 2023							
			Onttrekkingen					
			Programmabegroting 2024	2.611	2.556	2.556	2.556	2.556
			Stand per 31 december	19.643	19.972	20.174	20.341	20.443

Naam	Klimaatadaptatie		Jaar bedragen * € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028
			Stand per 1 januari	272	120	80	40	40
Basis	Raadsbesluit 4 maart 2021		*Rente*					
Doel	Ten behoeve van de realisatie van de klimaatdoelstellingen uit de klimaat adaptatie agenda 2021 - 2026							
Rente	Er vindt geen rentetoevoeging plaats.		*Toevoegingen*					
Stortingen	Eénmalige storting van € 280.000 ten laste van de algemene reserve		2e bestuursrapportage 2022:					
Onttrekkingen	€ 40.000 ten behoeve van de bewonersagenda		Hittestress					
Bodem	Nihil							
Plafond	Niet van toepassing							
Heroverweging	In 2026							
Bestedingsplan	Zie verloopoverzicht							
			Onttrekkingen					
			Jaarlijkse ontrekking obv plan	40	40	40		
			Kadernota 2024					
			Vrijval niet bestede gedeelte bestemmingsreserve naar algemene reserve	112				
			Stand per 31 december	120	80	40	40	40

Naam	Uiterweg		Jaar bedragen * € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028
			Stand per 1 januari	0	0	0	0	0
Basis	Raadsbesluit 12 december 2019		*Rente*					
Doel	Verevenen van ongelijksoortige kosten en baten tussen initiatieven in het kader van de structuurvisie Uiterweg.							
Rente	Er vindt geen rentetoevoeging plaats.		*Toevoegingen*					
Stortingen	Zie onder doel							
Onttrekkingen	Zie onder doel							
Bodem	Nihil							
Plafond	Niet van toepassing							
Heroverweging	Niet van toepassing							
Bestedingsplan	Het project is nog niet gestart. Om die reden hebben er nog geen toevoegingen en onttrekkingen plaatsgevonden							
			Onttrekkingen					
			Stand per 31 december	0	0	0	0	0

Naam	Veilig te stellen budgetten	Jaar bedragen * € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028
		Stand per 1 januari	3.367	1.007	55	15	1
Basis	Raadsbesluit 2e bestuursrapportage 2021 en 2022	*Rente*					
Doel	Besteding van incidentele budgetten conform in begroting in het jaar volgend op het begrotingsjaar die door omstandigheden nog niet zijn opgepakt/ afgerond en waarvan de kosten niet kunnen worden gedekt uit de lopende begroting.						
Rente	Niet van toepassing	*Toevoegingen*					
		2e bestuursrapportage 2023					
Stortingen	Op basis van een afzonderlijk raadsbesluit	POK middelen	21		12	10	
Onttrekkingen	Op basis van een afzonderlijk raadsbesluit	*Onttrekkingen*					
Bodem	Nihil	Besluitvorming 2e bestuursrapportage 2022:					
Plafond	Niet van toepassing	POK (kinderopvangtoeslagenaffaire)	71	27	27	24	
Heroverweging	Niet van toepassing	Ondermijning/ toevoeging Algemene Reserve	55				
Bestedingsplan	Zie verloopoverzicht	Besluitvorming 2e bestuursrapportage 2021:					
		Ondermijning/ toevoeging aan Algemene reserve	90				
		Besluitvorming 1e bestuursrapportage 2023:					
		Budget CUP voor sport en kunst en cultuurprojecten herfaseren i.v.m. jubileum Waterlelie 2024	25				
		CUP 2023: herfasering middelen herstelplan knelpunten openbare ruimte/groen	200				
		Besluitvorming 2e bestuursrapportage 2023					
		Inburgering	79				
		CUP 2023: Toekomstbestendigheid Proosdijhal	25				
		CUP 2023: Investeren in sport	25				
		Cup 2023: Herijken beleid sportvelden	20				
		Recreatieve pontverbinding -steiger	20				
		Cup 2023: Village dressing	50				
		Cup 2023: Westeinderscheg	30				
		Westeinderscheg groenstructuur	25				
		Westeinderscheg cofinanciering	30				
		Westeinderscheg gebiedsmakelaar	20				
		CUP 2023: Omgevingsvisie	20				
		Cup 2023: Woonzorgvisie	15				
		Cup 2023: Pilot doorstroming	15				
		Huisvesting doelgroepen	115				
		Structuurvisie	20				
		Transitiebudget KOA	900	900			
		CUP 2023: Haalbaarheidsonderzoek buurtcentrum	30				
		POK middelen		25			
		CUP 2023: Masterplan energie	50				
		Ervaringsdeskundigheid			25		
		Onderhoud Kudelstaart	286				
		Molenvlietweg verkoopkosten	20				
		CUP 2023: Haalbaarheidsonderzoek gezondheidscentrum	30				
		CUP 2023 Lokale inclusie agenda	25				
		CUP 2023: Mentale gezondheid en welbevinden wijk	30				
		CUP 2023: vernieuwende projecten	25				
		CUP: 2023 Schinkelpolder	35				
		Stand per 31 december	1.007	55	15	1	1

Naam	Voorlopige winsten grondexploitaties		Jaar bedragen * € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028
			Stand per 1 januari	2.087	6.166	7.598	7.625	7.625
Basis	Raadsbesluit 12 december 2019		*Rente*					
Doel	Stallen van tussentijdse winstnemingen op grondexploitaties tot het moment dat de grondexploitatie afgesloten wordt en het definitieve resultaat bekend is.							
Rente	Niet van toepassing		*Toevoegingen*					
Stortingen	Op basis van de Meerjaren Prognose Grondexploitaties		2e bestuursrapportage 2023/ MPG	3.741	1.237	27		
Onttrekkingen	Op basis van de Meerjaren Prognose Grondexploitaties		Facilitaire projecten	338	195			
Bodem	Nihil							
Plafond	Niet van toepassing							
Heroverweging	Niet van toepassing							
Bestedingsplan	Zie verloopoverzicht							
			Onttrekkingen					
			Stand per 31 december	6.166	7.598	7.625	7.625	7.625

Naam	Rentelasten externe financiering		Jaar bedragen * € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028
			Stand per 1 januari	0	0	0	0	0
Basis	Kadernota 2025: De reserve wordt ingesteld ten behoeve van de (gedeeltelijke) dekking van de rentelasten voor nieuw aan te trekken leningen		*Rente*					
Doel	De reserve wordt ingesteld ten behoeve van de (gedeeltelijke) dekking van de rentelasten voor nieuw aan te trekken leningen samenhangend met de investeringsbehoefte van de gemeente							
Rente	Er vindt geen rentetoevoeging plaats		*Toevoegingen*					
Stortingen	Eénmalig uit de algemene reserve		Eenmalige storting vanuit de algemene reserve					16.275
Onttrekkingen	Werkelijke rentelasten van de in 2027 afgesloten lening							
Bodem	Nihil							
Plafond	Niet van toepassing							
Heroverweging	Niet van toepassing							
Bestedingsplan								
			Onttrekkingen					
			Rentelasten lening					1.050
			Stand per 31 december	0	0	0	0	15.225

Naam	Aanpassingen gemeentehuis		Jaar bedragen * € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028
			Stand per 1 januari	0	675	638	601	564
Basis	Kadernota 2025: De reserve wordt ingesteld ten behoeve van de afschrijvingskosten van de verbouwing van de raadskelder en de kantoren van het gemeentehuis		*Rente*					
Doel	De reserve wordt ingesteld ten behoeve van de afschrijvingskosten van de verbouwing van de raadskelder en de kantoren van het gemeentehuis							
Rente	Er vindt geen rentetoevoeging plaats		*Toevoegingen*					
Stortingen	Eénmalig uit het transitiebudget KOA		Eenmalige storting vanuit transitiebudget KOA	675				
Onttrekkingen	Afschrijvingslasten van de aanpassingen van het gemeentehuis							
Bodem	Nihil							
Plafond	€ 675.000							
Heroverweging	Niet van toepassing							
Bestedingsplan								
			Onttrekkingen					
			Afschrijvingskosten aanpassingen		37	37	37	37
			Stand per 31 december	675	638	601	564	527